

27F

ಶಿವಾನುಭವ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ನಂ|| ೪೭.

ಶಿವಶರಣರ
ಸಂಕೀರ್ಣ ವಚನಗಳು.
ಭಾಗ ೧.

(ಗಜೇಶಮಠಯ್ಯ, ಚಂದಿಮಠಮು ಮತ್ತು ಅರುವಿನ
ಮಾಠತಂದೆಗಳ ವಚನಗಳು.)

1938

ಸಂಪಾದಕ
ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟ.

ಹಿತಚಿಂತಕ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್
ವಿಜಾಪುರ.

1938

ಬೆಲೆ - ೧ ರೂಪ.

820
4242

ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿ - ಕುರುಗುಂದ

ಶಿವಾನುಭವ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ನಂ|| ೪೭.

ಶಿವಶರಣರ ಸಂಕೀರ್ಣ ವಚನಗಳು ಭಾಗ ೧.

(ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯ, ಚಂದಿಮರಸು ಮತ್ತು ಅರುವಿನ
ಮಾರಿತಂದೆಗಳ ವಚನಗಳು.)

ಸಂಪಾದಕ
ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ.

ಹಿತಚಿಂತಕ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್
ನಿಜಾಪುರ.

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ.

೧. ಗಜೇಶಮಠಯ್ಯನ ವಚನಗಳು	ಪುಟ ೩-೨೦
೨. ಚಂದ್ರಮೂಲನ ವಚನಗಳು	೨೩-೪೬
೩. ಅರುವಿನ ಮಾರಿತಂದೆಗಳ ವಚನಗಳು	೪೯-೧೨೦

ಇದನ್ನು ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ
ರಾ|| ಸಾ|| ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟೆ ಇವರು ತಮ್ಮ
“ಹಿತಚಿಂತಕ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿ” ನಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿದರು
ಮತ್ತು ಅವರು ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ
ಉಪಲಿಖರುಜದ ಹತ್ತರ ತಮ್ಮ ೧೬೨೦ (ಅ) ನೇ
ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದರು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಮೂವರು ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಗಜೇಶ ಮಠಯ್ಯ, ಚಂದಿಮಠ ಮತ್ತು ಅರುವಿನಮಾರಿತ್ಯಂದೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ. ವೀರಶೈವ ವಾಚ್ಛಯದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಚನ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಇವರ ವಚನಗಳು ಬಹುತರ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಡುವುದುಂಟು. ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಳ್ಳೇ ಮಹತ್ವೀಕರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ವಚನಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಗಜೇಶಮಠಯ್ಯನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸತಿಪತಿ ಭಾವದ ವಚನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಬಹು ಸೊಬಗುಳ್ಳವು ಇವೆ. ಚಂದಿಮಠವನ ವಚನಗಳಾದರೂ ಬಹು ಸುಂದರವಾದವುಗಳು. ಅರುವಿನಮಾರಿತ್ಯಂದೆಯ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಡಗಿನ ವಚನಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಬಹು ಅರ್ಥಬೋಧಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ಮೂವರು ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳು ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಉಪಲಬ್ಧವಾದವುಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ವಿಷಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಕ್ರಮಗೊಳಿಸಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ವಚನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬಹು ಕಡಿಮೆ ನಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವುದರಿಂದ ಅಷ್ಟೇ ವಚನಗಳನ್ನು ಗ್ರಂಥ ರೂಪಾಗಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕುವುದು ಅನಾನುಕೂಲವೆಂದು ತೋರಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಮೂವರು ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳನ್ನು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ವಚನಕಾರರ ಅನೇಕ ವಚನಗಳು ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಯಥಾವಕಾಶವಾಗಿ ಕ್ರಮಗೊಳಿಸಿ "ಸಂಕೀರ್ಣ ವಚನ" ಗಳೆಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮುದ್ರಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ನಮಗೆ ದೊರೆದ ವಚನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬಹು ಅಶುದ್ಧವಾದವುಗಳು. ಅವುಗಳನ್ನು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿದ್ದಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅಚ್ಚಿಗೆ

ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೂ ಅರ್ಥವು ತಿಳಿಯದಂಥ ಅನೇಕ ವಚನಗಳು ಇದರಲ್ಲಿವೆ. ಇದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದುದರಿಂದ ವಾಚಕರು ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಚನಕಾರರ ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಅವರವರ ವಚನಗಳ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಸ್ತಾವನಾರೂಪವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ವಾಚಕರು ನೋಡಬೇಕು.

ವಿಜಾಪುರ
ತಾ|| ೨೬-೮-೧೯೩೮

ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ
ಸಂಪಾದಕ.

ಗಜೇಶನುಸಂಯಮನ ವಚನಗಳು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯನ ವಚನಗಳು ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯಬೋಧ ಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವನು ತನ್ನ ಸಾಮರಸ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸತಿಪತಿಭಾವದ ವಚನಗಳ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿರುತ್ತಾನೆ. ಇವು ಶಿವಶರಣರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಸುಂದರವಾದವುಗಳು. ಇವುಗಳು ಮಹಾ ಶಿವಶರಣಿಯಾದ ಮಹಾದೇವಿಯ ಕೃಪೆ ವಚನಗಳಿಗೆ ಸರಿಸಮನಾಗಿವೆ. ಇವು ಆಕೆಯ ವಚನಗಳಷ್ಟೇ ಸುಂದರವೂ ಲಲಿತವೂ ಮಧುರವೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ಚಮತ್ಕಾರತಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸಾಮರಸ್ಯದ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರುಹುತ್ತ ಬಹು ಅರ್ಥಬೋಧಕವಾಗಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಚನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡನುಡಿಯ ಸೊಬಗು ಹೊರಸೂಸುತ್ತದೆ.

ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯನನ್ನು ಬಸವೇಶ್ವರನ ಕಾಲದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಆಗಿ ಹೋದ ಶಿವಶರಣರಲ್ಲಿ ಎಣಿಸಬಹುದು. ವಚನವಾಚ್ಯಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಚನ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಅವನ ವಚನಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗುಬ್ಬೀಮಲು ಹಣನು ಅವನ ವಚನಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬಹುಕಡೆಗೆ ಉದಹರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅನೇಕರು ಅವನ ವಚನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆಯು ಶಿವಶರಣರ ಚರಿತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ಅವನು ಕರಜಿಗೆ ಗ್ರಾಮದವನೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಭೈರವೇಶ್ವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅವನ ವೃತ್ತಾಂತವು ಏನಂದರೆ:—

ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯಗಳ ಕಥೆ.

“ಕರಜಿಗೆ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯನು ಜಂಗಮ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡುತ್ತ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಇತರೀತರವ ಮರೆದು ಹುಲಿ ಕರಡಿ ಸರ್ಪ ಶರಭ ವೃಶ್ಚಿಕ ಭೂತ ವೇತಾಳ ಬಿರುಗಾಳ ಅನಲ ಸಿಡಿಲು ಮಿಂಚು ಮಳೆಗಾಳಿ ಇವುಗಳ ಭಯ ಬಂದಡೆಯೂ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ಬಿಟ್ಟು ತೋಲಗಬಾರದೆಂಬ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಪೂಜೆಗೆಯ್ಯುತ್ತಿ ರಲು ಕೆಲಂಬು ಕಾಲ ನಡೆಯಲಾಗಿ, ಒಂದು ದಿನ ಮಸಣಯ್ಯನು ಗುರು ದರುಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ದಾರಿಯಲೊಂದು ನದಿಯಂ ಕಂಡು ಶಿವ ಪೂಜೆಗೆ ಮೂರ್ತವ ಮಾಡಿ ಶಿವಭ್ಯಾನದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇವರ ಲಿಂಗನಿಶ್ಚಯವ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಶಿವನು ಗಗನವು ಇಬ್ಬಾಗವಪ್ಪಂತೆ ಮಳೆಯ ಕರೆಯಲು ಮೂರು ಜೀವ ಹಿಂಗದೆ ಶಿವಪೂಜೆಯಲ್ಲಿರಲು ಮಳೆಯಿಂದ ನೆನೆದು ಚಳಿಯಿಂದ ಶಿವಪೂಜೆಯಂ ಬಿಡದೆ ಸುರಿವ ಮಳೆ ಯಲ್ಲಿ ಶಿವಪೂಜೆ ಹಿಂಗದೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಾಗ ಮಳೆ ಹೊಳೆದು ಪೆನೊದಿ ಯುರವಣಿಸಿ ಬರುವಾಗ ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯನು ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ ನಿಜ್ಜಿ ರಗಾಗಿಪ್ಪುದಂ ಕಂಡು ನದಿಯು ಮೇಲೆ ಮುಸುಕಿ ಬರಲಮ್ಮದೆ ತಾಳ ಮರದುದ್ದದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬೊಳೆಯಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಸ್ಥಾನವಂಚಿಟ್ಟು ಹಿಂದೆ ಅಗಲಿ ಮುಂದೆ ಕೂಡಿ ಸರಿವುದಂ ಕಂಡು ಧರೆಯ ಜನರೆಲ್ಲರಂ ಪಾದ ಪೂಜೆಯಮಾಡುವ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಶರಧಿ ಅಂಜುವದೆಂದು ಕೊಂಡಾ ಡುತ್ತಿರಲು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮಳೆಹೊಯ್ದು ಹೊಳೆಬಂದುದು ಕನಸಿನಂತಾಗಲು ಆಗ ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯನು ಮಹಾಲಿಂಗಗಜೇಶ್ವರ ನೆಂಬ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನುತಿಸಿದರು, ಇಂತೆಂದು:— “ಆಗಲ್ಲಿದ ನಲ್ಲನ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಸುಖಿಯಾದಿರವ್ವಾ. ಕಂಡ ಕನಸು ದಿಟವಾ ದರೆ ಅವ ನಮ್ಮ ನಲ್ಲ. ಮನಸುಳ್ಳವರು ನೀವು ಪುಣ್ಯಗೆಯ್ದಿರವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗಗಜೇಶ್ವರನು ಅಗಲಿದರೆ ನಿಜ್ಜಿ ನಮಗೆ ಬಾರದು, ಕನಸೆ ಲ್ಲಿಂದ ಬಹುದವ್ವಾ” ಎಂದು ಲಿಂಗವ ನುತಿಸುವ ವಿಕಳಾನಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ ವಯಲಾದರು.”

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇದರಲ್ಲಿ ಅವನ ವೃತ್ತಾಂತವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯನು ಎಷ್ಟು ಉನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ದೊರೆದ ವಚನಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆ ವಚನಸಂಗ್ರಹಗಳಿಂದ ಎತ್ತಿ ತೆಗೆದವುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವೆಲ್ಲವು ಬಹು ಅಶುದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿದ್ದಿ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಗಳಿಗನು ಸಾರವಾಗಿ ನಾಲತ್ತು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ವಿಜಾಪುರ.

ತಾ. ೧೫-೨-೧೯೩೮.

ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟೆ

ಸಂಪಾದಕ

ಗಜೇಶಮಠಯ್ಯಗಳ ವಚನಗಳು.

(೧) ಸರಮಾತ್ಮನ ಬಗ್ಗೆ ಹಂಬಲ ಮತ್ತು ಅವನನ್ನು
ಬಲಿಸುವ ರೀತಿಗಳು.

ವಿವರಣೆ:— ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ದೇವರಲ್ಲಿದ್ದ ತನ್ನ ಉತ್ಕಟ ಅನುರಾಗವನ್ನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಸರಮಾತ್ಮನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕಾತುರನಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಹಾರೈಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಒಲವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತನ್ನ ಮಧುರ ವಚನಗಳಿಂದ ಬಹು ಸರಸಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಬಣ್ಣಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವನು ಪಶು ಪಕ್ಷಿ ಗಿಡಮರಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಹೋಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ನುಡಿದು ಸರಮಾತ್ಮನ ಒಲವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು, ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಸಂಸಾರವು ಹುಸಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು, ಸರಮಾತ್ಮನ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಬೇಡಬೇಕು, ಅವನ ತೊತ್ತು ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಪವಿತ್ರವಾದ ಆಚರಣೆಯುಳ್ಳವನಾಗಬೇಕು, ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಈ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಸರಮಾತ್ಮನು ಒಲವು ಉಂಟಾಗುವದೆಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೧. ಆಲಿಕಲ್ಲು, ಮರದ ಗಿರಿಯಲಿಹ ಮಗಮಗಿಸುವ ಗಾಳಿ,
ಉಂಡು ಉರವಣಿಸುವ ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಸರಗೈವ ಕೋಗಿಲೆ. ಗಗನದ ಚಂದ್ರಮ,
ನೀವತ್ತ ಸಾರಿರೇ. ಅಗಲಲಾರೆನು ಸಖಿಯೇ. ಬೆಳುದಿಂಗಳು ಬಿಸಿಲಾ
ಯಿತ್ತು. ಅಗಲಲಾರೆನು ಎನ್ನಿನೆಯನ. ದಶಾವಸ್ಥೆಗೊಂಡೆನು ಮಹಾ
ಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನನುಳಿದಡಿ.

ಆಲಿಕಲ್ಲು = ಅಣಕಲ್ಲು.

೨. ಕೋಗಿಲೆಯ ಗಳಹು ಹೋದ ಬನದಂತಾದೆ ನೋಡವ್ವಾ, ರಾಮರಾಡಿದ ಹೊಳಲಿನಂತಾದೆ ನೋಡವ್ವ. ಜವ್ವನ ಬಳಲ್ಪ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಖಶಾಂತಿಯಂತಾದೆ ನೋಡವ್ವಾ. ಪರಿಮಳವಿಲ್ಲದ ಪುಷ್ಪದಂತಾದೆ ನೋಡವ್ವಾ. ಚಂದ್ರಮನಿಲ್ಲದ ಇರುಳಿನಂತಾದೆ ನೋಡವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನನಗಲುವದರಿಂದ ಸಾವುದು ಸುಖ ನೋಡವ್ವಾ.

ಗಳಹು = ಸ್ವರ, ಹೊಳಲು = ಪಟ್ಟಣ, ಗ್ರಾಮ, ಜವ್ವನ = ಯೌವನ.

೩. ಗಿಡುಮರದ ಕುರುಬಿತಿಯ ಜವ್ವನದಂತೆ, ನುಡಿಯಲರಿಯದೆ ಮುಗ್ಧೆಯಾಗಿದೆನವ್ವಾ. ಹಗಲನರಿಯದ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯಂತೆ ಮನ ಬಯ ಸುತ್ತಿದೆನವ್ವಾ. ಹಲವು ಕಾಲ ಎಲವದ ಮರನ ಸಾರ್ದರಗಿಳಿಯಂತಾದೆ ನವ್ವಾ. ಇಂದೆಮ್ಮ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ಬರವ ಕಾಣದೆ, ಇವರೆಲ್ಲರ ವಿಧಿಯ ಹೊತ್ತಿನವ್ವಾ.

ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿ = ಚಕ್ರವಾಕುಳಿ.

೪. ಆವುಗೆಯ ಕಿಚ್ಚಿನಂತಾದೆನವ್ವಾ. ಆವ ಓಡ ಸುಟ್ಟನೆಂದರಿಯೆ ನವ್ವಾ. ಅಂದು ಹೋದವನೆಲ್ಲಿ ಉಳಿದನೆಂದರಿಯೆನವ್ವಾ. ನಿರಾಳ ನಿರಾಳ ದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರದೇವನುಳಿದನೆಂದು ಹೇಳಿದಡಿ ಬೆಂದೆನವ್ವಾ.

ಓಡು = ಮಣ್ಣಿನಪತ್ರ, ನಿರಾಳ = ಕಟ್ಟಿದೆಯ ಶಾಂತವಾದ ಶೂನ್ಯಸ್ಥಿತಿ.

೫. ಋತುಕಾಲ ತಪ್ಪಿದ ಕೋಗಿಲೆಯಂತೆ ನುಡಿಯದಂತಿದಳಲ್ಲಾ. ಪರಿಮಳ ತಪ್ಪಿದ ಭ್ರಮರನಂತೆ ಸುಳಿಸುಳಿಗೊಳುತಿದಳಲ್ಲಾ. ಫಲವು ತಪ್ಪಿದ ಬಂಜೆ ಬನದೊಳಗಣ ಆರಗಿಳಿಯಂತಿದಳಲ್ಲಾ. ದರದು ರದ ಜವ್ವನದಲ್ಲಿ ತೋರಣದೆಲೆಯಂತೆಯಾದಳಲ್ಲಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ನೆರೆವ ಭರದಿಂದ ಮರುಳುಗೊಂಡಳಲ್ಲಾ.

ದರದುರ = ರಭಸ.

೬. ಚಕೋರನಂತೆ ದಿನವನೆಣಿಸುತಿದಳವ್ವೆ. ದರುವಕ್ಕಿ ಕಂಡ ಕನಸಿನಂತಿದಳವ್ವೆ. ಮೋಡಂಬೊಕ್ಕು ಚಂದ್ರನಂತಿದಳವ್ವೆ. ದಶಾವ ಸ್ಥೆಯವಳಾನು. ಆಚಿಯ ತಡೆಯಲಿದವರನು ಈಚಿಯ ತಡೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಬಂತೆ, ನಮ್ಮ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ಎನಗೆ ಕಾಹು.

ಕಾಹು = ರಕ್ಷಣೆ.

೭. ಹೆರರಿಗೆ ಕೂರ್ತವಳ ತೆಗೆದಪ್ಪಿಕೊಂಡೊಡೆ ಅರ್ಥಗಡಹುವುದಲ್ಲದೆ ಮನವು ಬೇರೆ. ಇದ್ದಿಲ ಮಿಡಿದಡಿ ರಸವುಂಟೇ? ಸಾಧಕ ಸಾಧಿಸಿದ ನಿಧಾನವನೊಯಿದ ಕುಳಿಯಂತೆ, ಆದರ ವಿಧಿ ಎನಗಾಯಿತ್ತು ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರಾ.

ಕೂರ್ತವಳ = ಪ್ರೀತಿಸುವವಳ, ಮಿಡಿ = ಹಿಚಕು, ಸಾಧಕ = ಮಾಂತ್ರಿಕ, ನಿಧಾನ = ಹಣದಮೊತ್ತ, ಕುಳಿ = ಕುಣಿ, ಗುಂಡಿ.

೮. ನೇಹವೆಳದಾಯಿತ್ತಾಗಿ, ನೋಟ ವಿಪುಳವಾಯಿತ್ತ ಕಂಡೆ. ಅಂಗದ ಕಳೆ ಕಂಗಳ ನೋಟ ಸೈರಿಸದು. ಬಲುಹಿನ ಮೇಲೆ ಕಂಪಡರಿತ್ತು. ಮತ್ಸ್ಯ ಬೆನ್ನ ಬಸಿರ ತೋರಿತ್ತು. ಮಾಗಿಯ ಕೋಗಿಲೆಯಂತೆ ಮೂಗಿಯಾಗಿದ್ದೆನವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನೊಲವಿಂದೆನಗೆ ಹರಣದ ಬರವೆಯವ್ವಾ.

ನೇಹ = ಸ್ನೇಹ, ಪ್ರೀತಿ, ಬಲುಹು = ಶಕ್ತಿ, ಕಂಪು = ಸುಗಂಧ, ಮೂಗು = ಮೂಕಿ, ಒಲವು = ಪ್ರೀತಿ.

೯. ಸರ್ವಜನ ಸನುಮತವೆಂಬ ಮಾತು ಸಾಮಾನ್ಯವೇ ಆವ್ವಾ? ತಾ ಮೆಚ್ಚು. ಸುಖಿಯಾಗಿಷ್ಟವರನೊಬ್ಬರನಾರುವ ಕಾಣೆನವ್ವಾ. ತಾ ಸತ್ತು ಹೆರರ ಕೊಂದವಸ್ಥೆಯ ಚಂದವ ಚಂದ್ರಮತಿಯಲಿ ಕಂಡನು. ಇಂದು ಕಂಡೆನು ಗಜೇಶ್ವರಮಸಣಯ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ದೇವರು ಮಾಡಿದುದ.

೧೦. ಆಯ್ಯಾ ಒಲಿವವರ ಕೊಲುವರೆ ಮನೆದ ಕೂರಲಗೇಕೆ? ಅವರನೊಲ್ಲೆನೆಂದರೆ ಸಾಲದೇ? ಮಳಲ ಪ್ರತುಮೆಯನಡಿಗಡಿಗೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೊಳೆದಂತೆ. ಅವರ ನೊಲ್ಲೆನೆಂದರೆ ಸಾಲದೇ? ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರನಗಲಿ, ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಿಚ್ಚು ನಂದಿಸಿದಂತಾದೆನವ್ವಾ.

ಕೂರಲಗು = ಹದನಾದಕತ್ತಿ.

೧೧. ಅಗಲಿದ ನಲ್ಲನ ಕನಸಿನಲಪ್ಪಿ ಸುಖಿಯಾದಿರವ್ವಾ. ಕಂಡ ಕನಸು ದಿಟವಾದಡಿ ಅವ ನಮ್ಮ ನಲ್ಲ. ಮನಸುಳ್ಳವರು ನೀವು ಪುಣ್ಯ ಗೃದಿರವ್ವ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ದೇವನನಗಲಿದಡಿ, ನಿದ್ರೆ ಎಮುಗಿಲ್ಲ. ಕನಸೆಲ್ಲಿಂದಲ್ಲಿ ಬಹುದವ್ವಾ?

೧೨. ಅಪ್ಪಿನ ಸೋಂಕಿನ ಸುಖವನಗಲುವ ಮನಕಿಂದ ಬಂಜೆ ಯಾಗಿತ್ತುದು ಕರ ಲೇಸು ನೋಡವ್ವಾ. ಕಂಗಳ ನೋಟ ಮನಕ್ಕೆ ಸೈರಿಸದು. ಎಣೆಗೊಂಡು ಬಡವಾದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ ಅವ್ವಾ. ತುಪ್ಪು ಕವನಿಕ್ಕಿನ ಹಂಸೆಯಂತಾದೆನವ್ವಾ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನುಳಿದರೆ.

ಎಣೆಗೊಳ್ಳು = ಕೂಡು, ಹಾಲಿಲ್ಲದೆ ಬಾಲಕರು ನೋಡುವುದು.

೧೩. ಮಾಘ ಮಾಸದ ನವಿಲಿನಂತಾದೆನವ್ವಾ. ಇರುಳು ತೊಳ ಲುವ ಜಕ್ಕುವಕ್ಕಿಯಂತೆ ಹಲುಬುತಿದೇ ನೋಡವ್ವಾ. ಮಾಗಿಯ ಕೋಗಿ ಲೆಯಂತೆ ಮೂಗಿಯಾಗಿದ್ದೇ ನೋಡವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ಅನು ಭಾವ ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಬರವೆನ್ನ ಪ್ರಾಣದ ಬರವು ನೋಡವ್ವಾ.

೧೪. ಒಳಗೆ ಶೋಧಿಸಿ, ಹೊರಗೆ ಧವಳಿಸಿ, ಭಾವದಿಂದ ಗುಡಿ ತೋರಣವ ಕಟ್ಟಿದೆಯ್ಯಾ. ಲಿಂಗ ಬಾರಯ್ಯಾ, ಎನ್ನ ದೇವ ಬಾರಯ್ಯಾ. ಎನ್ನಂತರಂಗದ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಯೇ ನಿಮ್ಮ ನಾನಿದಿರುಗೊಂಬೆ. ನೀ ಬಾರಯ್ಯಾ. ಎನ್ನ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರಾ ನೀ ಬಾರಯ್ಯಾ.

ಧವಳಿಸು = ಶುದ್ಧವಾಡು.

೧೫. ಕೂಪರನಗಲುವಾತನಾತ ಘಾತಕನವ್ವಾ. ಅವ್ವಾ, ದಿಬ್ಬವ ತುಡುಕಿದರೆ ಕೈ ಬೇವುದಲ್ಲದೆ, ಮೈ ಬೇವುದೇ? ಒಲಿದವರನಗಲಿದರೆ ಸರ್ವಾಂಗವು ಬೇವುದವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ಶರಣರನಗಲಿ ಆವುಗೆಯ ಮಧ್ಯದ ಘಟದಂತಾದೆನವ್ವಾ.

ಕೂಪರು = ಸ್ತ್ರೀತಿಸುವವರು, ದಿಬ್ಬ = ಪಣಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟ ವಸ್ತು.

೧೬. ಅನಂತ ಅನಂತ ಕಾಲ ನಿತ್ಯವೆಂಬಿರಿ. ಸಂಸಾರ, ಸಂಸಾರ, ಇದು ಹುಸಿ, ಇದು ಹುಸಿ, ನೋಡಾ! ಎಲವೋ, ಇಂದಿನಿಂದಿನ ಸುಖ ವಿಂದಿಗೆ ಪರಿಣಾಮ. ದಿನದಿನದ ಸುಖವು ಹುಸಿ ಕಂಡಾ. ಮಹಾ ಲಿಂಗಗಜೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ನೋಡಲಿವೋ.

೧೭. ನೀನೊಲಿದು ಕೂರ್ತವರು, ನಿಮಗೊಲಿದು ಕೂರ್ತವರು, ನಿಮ್ಮ ಪರಿಯೇ ಅವರು. ನಿಮ್ಮ ರೂಹೇ ಅವರು. ಆಳಾರು, ಅರ ಸಾರೆಂದು ಅರಿಯಬಾರದು. ನಿಮ್ಮ ರೂಹೇ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವ ರನನೊಲಿದು ಪೂಜಿಸಿದವರು ಸಾಲೋಕ್ಯ, ಸಾಮೀಪ್ಯ ಸಾರೂಪ್ಯ

ಸಾಯುಜ್ಯಪದವಿಗಳ ಪಡೆದರು. ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ತೊತ್ತು ಸೇವೆಯೇ ಸಾಕು.

ರೂಪು = ರೂಪು.

೧೮. ನೋಟಕ್ಕೆಯೂ ಕೂಟಕ್ಕೆಯೂ ಕಣ್ಣು ಮನವೇ ಕಣ ವವ್ವಾ. ಅವ್ವಾ, ಕಂಗಳು ತಪ್ಪಿ ನೋಡಲಮ್ಮ, ಅಮ್ಮ. ಕೇಳಲೆಯ್ವವ್ವಾ. ಅವ್ವಾ, ಕಿವಿಗಳು ತಪ್ಪಿ ಕೇಳಲಮ್ಮ, ಅಮ್ಮ. ಕೇಳಲೆ ಅವ್ವಾ, ಅವ್ವಾ, ಕಲಿ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ನೋವಂತೆ ತನು ಮನ ಧನದ ಭಂಗವಳಿದು ನೆರೆವನವ್ವಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗಜೇಶ್ವರ ದೇವನವ್ವಾ.

ನೋಡಲಮ್ಮ = ನೋಡಲಾರೆನು, ನೋವು = ದೂಡು, ನುಗಿಸು.

೧೯. ಬೇರೆ ಗತಿ ಮತಿ ಜೈತನ್ಯವಿಲ್ಲದವಳು. ತೊತ್ತಿನ ಮುನಿಸು ಸಲುವುದೇ? ಅವಳು ಮುನಿದಡಾಗಳೆ ಕೆಡುವ. ಅರಸು ಮುನಿದಡಾ ಗಳೆ ಕೆಡುವ. ತೊತ್ತಿಗೆ ರಾಜರಕ್ಷಣೆ ಧರ್ಮ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರಯ್ಯಾ.

೨೦. ಮಾತಂಗಿಯ ಹೊಳೆಯಲಿ ಉತ್ತಮನ ನೆಳಲು ಸುಳದಡಿ ರೂಪು ಹೊಲೆಯನಾಗಬಲ್ಲುದೇ ಆಯ್ಯಾ? ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಮಾನವ ರೊಳಗೆ ಶರಣ ಸುಳಿದಡಿ, ಶರಣ ಸೂತಕಿಯಾಗಬಲ್ಲನೇ ಆಯ್ಯಾ? ಮರ್ತ್ಯರ ಭವಿತನವ ಆಗಿದೊಗೆಯದೆ ಮಾಬನೇ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇ ಶ್ವರಯ್ಯಾ?

ಮಾಬನೇ = ಬಿಡುವನೇ.

೨೧. ರಿಪುಗಳ ಕಾಳಗ ಕೊಳುಗುಳದನುಭವ, ಉದಕ ಹೋಗಿ ನಿಂದ ಮುಮ್ಮುರಿಯಂತೆ. ಜಗಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿ ನೋಡಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನರಿವನೇ ಬಲ್ಲ.

ಕೊಳುಗುಳ = ಯುದ್ಧ, ಮುಮ್ಮುರಿ = ಕಾದಲುಸಿಕು.

೨೨. ಬರು ಮನವಾದುದೆಂದು ಬೆರಗುವೋದಳು ನೋಡವ್ವೆ. ಕಮ್ಮರಿವರಿದಳು ನೋಡಾ ಅವ್ವೆ! ಸಮಧಾತುವಿಲ್ಲ. ನೋಡೆಮಗೆ, ಮದ್ದುಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ದೇವರ ಒಲವು ನೋಡಾ ಅವ್ವಾ.

ಕಮ್ಮರಿ = ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಕಂದರ ಪ್ರದೇಶ.

೨೩. ಜಂದ್ರಮನ ಕಂಡು ಮಂಡಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಏಳು ಬಂಧವ ತೋರಿ ಬೆರೆದನವ್ವಾ. ಮಗಳ ಕುಂಕುಮದ ತಿಲಕವ ಕಂಡು ನಿನ್ನ ನೊಸಲಲ್ಲಿ ಎಸೆಯ ಬಂದ ಕಾಮ ಕೈಮರೆದನವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ಸಂಪಗೆಯ ವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶರಣೆನ್ನು ಮಗಳೇ.

೨೪. ಉಪ್ಪಿಲ್ಲದೂಟ ಸಪ್ಪೆ ಕಾಣಿರೇ ಅಯ್ಯ. ಮಿಕ್ಕಿನ ರಾಗ, ಶಿವನಿಲ್ಲದ ದೈವ, ಫಲವಿಲ್ಲ ಕಾಣಿರೇ ಅಯ್ಯ. ಮಿಕ್ಕಿನ ತುಂಬುರ ನಾರ ದರು ಶಿವನ ಕೇಳಿಸುವ ರಾಗ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ನಚ್ಚಿನ ರಾಗ.

೨೫. ಪರಮ ಪದವಿಯ ನಿಮ್ಮ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಿ. ಪರಮ ಪದವಿಯ ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಿ. ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ತೊತ್ತು ಸೇವೆಯೇ ಸಾಕು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರದೇವಾ ಪರಮಪದವ ನಿಮ್ಮ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿದುಕೊಳ್ಳಿ.

೨೬. ಗಾಂಧಾರಿ ಮಾಂಧಾರಿ ಎಂಬ ಹೊತ್ತಿನಣ ತೆರಟ್ಟಿಯ ರೆಂಬರಿರವು ಮಲಹಣ ಮಲಹಾಣಾ ನಿಮ್ಮನೆಂತು ಬಲ್ಲೆ? ಎಮ ಗೆಂತರಿಯೆ. ಮಲಹಣಾ ಮನೆಯವರು ಬರಲಿಯ್ಯರು. ಅನ್ನವನು ಬಿಡಲಾರೆ. ದೇವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳೋ ಮಲಹಣಾ. ಅಂಬುಜ ಮುಖ ಲಂಪಟಳು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ನಿಮಗೆಂತು ಬಲ್ಲೆ? ಎಮ ಗೆಂತರಿಯೆವೊ?

(ಬಹಳ ಅಶುಭವಾಗಿದೆ.)

(೨) ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಒಡಗೂಡಿರುವುದು.

ವಿವರಣೆ:— ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಬೆರೆದು ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ಮರೆತಿರಬೇಕು. ಜಗತ್ತಿನ ಬಾಹ್ಯ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ತೊರೆದು ಆನಂದಿಸ ಬೇಕು. ಸಿಟ್ಟು ಬೇದ ಮುಂತಾದ ಮಾನಸಿಕ ವಿಕಾರಗಳು ದೂರಾಗಿ ರಬೇಕು. ಆಗ ಅವನು ಶುದ್ಧನಾಗುವನು, ಮನಸ್ಸು ನಿರ್ಮಲವಾಗುವುದು, ಎಂದು ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇದ ರಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಗೂಢ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೂಚನಾತ್ಮಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಅವನು ವಿವರಿಸುತ್ತಿರುವುದೂ ತೋರಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ವಚನಗಳು.

೨೭. ಭಕ್ತಿ ಸಮ್ಮೇಳ, ಒತ್ತಿಹ ಹಳವಳಿಕೆ, ಸಮಕಳೆ, ಸಮರತಿ ನೆರೆವ ಭರದಲ್ಲಿ ಅರಿಯದಿದ್ದಳು. ಸಂಯೋಗ ವಿಯೋಗ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಧಿ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಏಕೋಭಾವ.

೨೮. ಆತನ ನೋಡಿದಂದು ದೆಸೆಗಳ ಮರೆದೆನ್ನಿಂತವ್ವಾ. ಅವ್ವಾ, ಅವ್ವಾ, ಆತನ ನುಡಿಸಿದಡಿ, ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಬೆವರ್ದುದಿನ್ನಂತವ್ವಾ. ಅವ್ವಾ, ಅವ್ವಾ, ಕೈಹಿಡಿದಡಿ ಎನ್ನ ನಿರಿಗಳು ಸಡಿಲಿದಿನ್ನಂತವ್ವಾ. ಇಂದೆಮ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನನಪ್ಪಿದೆನೆಂದಡಿ, ನಾನಪ್ಪ ಮರೆದೆನ್ನಿಂತವ್ವಾ.

೨೯. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗಂಡರು ಚೆಲುವರೆಂದು ಕೊಂಡಾಡುವ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಪುಣ್ಯಜೀವಿಗಳವ್ವಾ. ನಾನು ಎನ್ನ ನಲ್ಲನೆಂತಹವನೆಂದರಿ ಯೆನವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ನಿರಿಯ. ಸೆರಗ ಸಡಿಲಿಸಲೊಡನೆ ಆನೇನೆಂದರಿಯೆನವ್ವಾ.

೩೦. ಹಗಲು ಮನಸಿಂಗಂಜಿ, ಇರುಳು ಕನಸಿಂಗಂಜಿ, ಧ್ಯಾನ ಮೌನಿಯಾಗಿದಳವ್ವೆ. ಸಖಿ ಬಂದು ಬೆಸಗೊಂಡಡೀನೆಂದು ಹೇಳುವ ಳವ್ವೆ? ಏನೆಂದು ನುಡಿವಳವ್ವೆ? ಸಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಸವೆದು ನಿರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಿದಡಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ದೇವನುಮೇಶ್ವರನಾಗಿದಳವ್ವಾ.

೨೧. ಇರುಳಿನ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯಂತಗಲಿ ಹಲುಬುತ್ತಿರೆ, ಇರುಳಿನ ತಾವರೆಯಂತೆ ಮುಖ ಬಾಡಿ, ಇರುಳಿನ ನೈದಿಲೆಯಂತೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದೆ, ಇರುಳಿನ ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಘನವಾಗಿ, ಸಲೆಯುಮ್ಮಳಿಸಿ, ಸಂಜೆ ಹರಿದು ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ಬರವಿಗೆ ಬೆಳಗಾಯಿತ್ತು.

೨೨. ಆಗಲದ ನಲ್ಲನಗಲಿ ನೆರೆವೆನೆಂಬ ಕಾಮಿನಿಯರ ಭಂಗವ ನೋಡಾ. ಆ ನಮ್ಮ ನಲ್ಲನ ಆನುವಿನೋಳಿದುರ್ ನೆರೆದಿಹನೆಂಬ ಭರವೆನ ಗವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ದೇವರನಗಲುವರೆ ನಾನೇನು ಕಲು ಮರದವಳೇ ಅವ್ವಾ?

ಭಂಗ = ಆವನಾನ.

೨೩. ಇಂದುವಿನಲ್ಲಿ ಉದಯವಾದ ಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಮುನಿಸು ಮರೆ ದಿದಳವೈ. ಅವನ ಸೋಂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಖಿಯಾದಳು. ಆಗಲಿದಡೆ ಕರಿ ಗೊಂಡಳು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ದೇವರಲ್ಲಿ ಮನ ಸೋಂಕಿ ಮನ ಲೀಯುವಾದಳವೈ.

ಕರಿಗೊಳ್ಳು = ಬೇಯು.

೨೪. ಕಂಗಳ ಬಲದಲ್ಲಿ ಮುನಿದಿಹನೆಂಬೆನೆ? ಕಂಗಳು ತನ್ನ ನಲ್ಲದೆ ನೋಡವು. ಮನದ ಬಲದಲ್ಲಿ ಮುನಿದಿಹನೆಂಬೆನೆ? ಮನ ದೊಡೆಯನು. ತನುವಿನ ಬಲದಲ್ಲಿ ಮುನಿದಿಹನೆಂಬೆನೆ? ತನು ತಾಳ ಲಾರದು. ಇಂತಹ ಮನ ಪ್ರೇರಕ ಮನಜೋರಕನೆ ತಾನಧೀನವಾಗಿ ಮನದವಳ ಮೆಚ್ಚುವನವ್ವಾ. ಮನದಲ್ಲಿ ಬೆರಸುವೆ, ಭಾವದಲ್ಲಿ ಬೆರ ಸುವೆ. ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣನಾಥನಾಗಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ದೇವ ಮುನಿ ಸಿಗೆ ಮನವ ತರಲೀಸನವ್ವಾ.

೨೫. ಉದರ ತಾಗಿದ ಮಾತು ಆಧರ ತಾಗಿದಲ್ಲಿ ಬೀಸರವೋದು ದೆಂದು ಆಧರವ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳವೈ. ಕಂಗಳ ಕೊನೆ ಬೀಸರವೋ ದುದೆಂದು ಕಂಗಳ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳವೈ. ಪರಿಮಳ ಬೀಸರವೋದು ದೆಂದು ಅಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಹೇಳಿದಳವೈ. ಮನ ಬೀಸರವೋದುದೆಂದು ದಿನಕರನ ಕಾವಲ ಕೊಟ್ಟಳವೈ, ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇ ಶ್ವರನ ನೆರೆವ ಭರದಿಂದ.

ಬೀಸರ = ನಷ್ಟ, ಅಂತ್ಯ.

೨೬. ಮೂಗಿನ ಕಪ್ಪು, ಪ್ರಣುತಿಯ ಕತ್ತಲೆ, ಜ್ಯೋತಿ ಎಂಬರು. ವಿವರಣ ಹೋಗದಡೆಂತೋ? ರಸದ ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಸ್ವಟಿಕದ ದಾರಣ, ಮಾಣಿ ಕ್ಯದ ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿ, ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಭೆ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ನೆನೆವ ಮನದ ಕಾವಳ ತಳವೆಳಗು ಭೋ.

ವಿವರಣ = ವಿವರಣ, ಬಣ್ಣಗೆಡುನದು; ದಾರಣ = ಕೆತ್ತುವದು
ಕಾವಳ = ಕತ್ತಲೆ, ತಳವೆಳಗು = ಬೆರಗು, ಆಶ್ಚರ್ಯ.

೨೭. ನಲ್ಲನುಳಿದನೆಂದೊಂದು ಮಾತನಟ್ಟಿದರೆ, ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನೆಯ್ವಿಲು ಮೂಡಿತ್ತ ಕಂಡೆನವ್ವಾ. ಉದಕದೊಳಗೆ ತಾವರೆ ಬಾಡಿತ್ತ ಕಂಡೆನವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಎನ್ನು ಗಜೇಶ್ವರನುಳಿದನೆಂದರೆ ಒಂದೆಲೆ ಯಲ್ಲಿ ಹೂ ಮೂಡಿತ್ತ ಕಂಡೆನವ್ವಾ.

೨೮. ನೇಹದ ಮುತ್ತು ಅಧರದ ಬಿತ್ತು ಅದರ ಸವಿ ರಸ ಗಟ್ಟಿ ಯಾಯಿತ್ತವ್ವಾ. ಅವ್ವಾ ತನು ವಿಕಸಿತವಸ್ಪುದು. ನಾಗೇಂದ್ರನ ಸೂತ್ರದ ದೃಷ್ಟದಂತವ್ವಾ. ನೇಹದ ಮುಗುದೆ ವಿಕಳೆಯಾಗಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇ ಶ್ವರನಲ್ಲಿಯೇ ಕಾವರಗೊಂಡಿದ್ದಳವೈ.

ಮುತ್ತು = ಮುದ್ದು, ವಿಕಸಿತ = ಆರಳುವದು; ಕಾವರ = ವಿಕಲತೆ.

೨೯. ಹಮ್ಮಿನ ಕಳೆಯ ಪುಳಕದಲ್ಲಿ ತಾರಕಿ ತಳಿತಂತೆ, ಅಂಗ ಸಂಗದಲ್ಲಿದ್ದಳವೈ. ಬಂದ ಬರವಿನ ನಿಂದ ಚಂದದ ಪೊಸ ಪುನ್ನು ಮುಡಿ ದಳವೈ. ಅಡವಿಯಲಾದ ಮರನ ಅಡಿಯಲಿ ಬಿಸಿಲ ಬಯಸಿದಳವೈ. ಇಂದು ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ನೆರೆವ ಭರದಲ್ಲಿ ಕಳಕ್ಕೆ ಬಂದ ವ್ಯಗದಂತೆ ತನ್ನ ತಾ ಮರೆದಿದಳವೈ.

೩೦. ಅಂಗಸಂಗದಷಿಡ್ಡು ಬಂದುದನೆ ಕಂಡು ಹಸುನುಗುವಿನಂ ತಾದೆ ನೋಡವ್ವಾ. ಕಂಗಳ ನೋಟದ ಸುಖಕೆ ಮನವನೊಪ್ಪಿಸುವೆ. ಪತಂಗದ ಬೆಸುಗೆಯಂತಾದೆ ನೋಡವ್ವಾ. ಮದಾಳಿಯ ನಾಸಿಕದಂತೆ ಸುಳಿದು ಸುಖಬಡುವೆ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನೆನ್ನು ಇನಿಯ ನೋಡವ್ವಾ.

೩೧. ಅವ್ವಾ ನಾನುಸಿರಲಮ್ಮೆನು. ಅಲ್ಲಿ ಗಂಡೆಣೆ ಇದ್ದುದೆಂದೆ ಅವ್ವಾ. ಅವ್ವಾ ಬೆಟ್ಟದ ರತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದುದಯವಾದಳು. ಅವ್ವಾ ಇಂದೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನುಳಿದನೆಂದಟ್ಟಿದರೆ, ಅವ್ವಾ ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಿದ್ದಿತೆಂದು.

(೨) ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸುಖಿಸುವುದು.

ವಿವರಣೆ— ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಸಾಮರಸ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲುಂಟಾಗುವ ಸುಖ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೪೨. ಅಗಲಲ್ಲಿಲ್ಲದ ನಲ್ಲನನಗಲಿ ನೆರೆವೆನೆಂಬ ಕಾಮಿನಿಯರ ಭಂಗವ ನೋಡಾ. ಆ ನಮ್ಮ ನಲ್ಲನ ಅನುವಿನೋಳಿದು ನೆರೆದಿಹೆನೆಂಬ ಭರವೆನಗವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರಯ್ಯನ ಕೂಡಿದ ಬಳಕ ಅಗಲ ಲೆಡೆಯುಂಟೇ ಆವ್ವಾ?

೪೩. ಕಂಗಳ ಕಳೆ, ನೋಟದ ಮಸಕ, ಮಿಂಚಿನ ಗೊಂಚಿಲು ತಾಗಿದಂತಾದೆನವ್ವಾ! ತಾರಕಿ ತಾರಕಿ ತಳಿತಂತೆ, ಅರಗಿನ ಬಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬಿ ದಂತವ್ವಾ! ಐದು ರೂಹನೊಂದು ಮಾಡಿ ಕಾದಿ ಗೆಲಿದು ಸೋತು ಹೊರವೊಂಟು ಹೋದನವ್ವಾ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ಕಂಗಳ ಮಾಸಾಳು.

ಮಸಕ = ತಳಮಳಕೆ; ಮಾಸಾಳು = ರೂರ; ತಳಿ = ಚಿಗುರು ಹೊರಬೀಳು

೪೪. ಮುನಿಸು ಮುನಿದಡೆ, ಸಿರಿಗಂಧದ ಮುರುಡಿನ ಹಾಗಿರ ಬೇಕವ್ವಾ. ತೆಗೆದಪ್ಪಿದರೆ ಚಂದನದ ಸೀತಳದ ಹಾಗಾಗಬೇಕವ್ವಾ. ಹೆಣ ಗುವಲ್ಲಿ ವೈಯೆಲ್ಲ ಕೆಯ್ಯಾಗಿ ಹೆಣಗಬೇಕವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ನೆರೆವ ಭರದಿಂದ ನೊಂದು ಅಂಕದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಹಾಗಿರಬೇಕವ್ವಾ.

ಮುರುಡು = ಗಂಟು; ಅಂಕ = ತೊಡೆ, ಶರೀರ, ಮಗ್ಗಲು.

೪೫. ಎನ್ನ ಕಡೆಗಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಯಿತ್ತವ್ವಾ! ಎನ್ನ ನಳಿತೋಳು ಉಡುಗಿದವವ್ವಾ! ಇಕ್ಕಿದ ಹವಳದ ಸರ ಬಿಳುಪಾದವವ್ವಾ! ಮುಕ್ತಾ ಫಳ ಹಾರದಿಂದಾನು ಬೆಂದೆನವ್ವಾ! ಇಂದಿನ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನು ಬಹಿರಂಗವನೊಲ್ಲದೆ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಕಾಣಾ ಆವ್ವಾ.

೪೬. ಕಾಮಂಗಂಜಿ ಚಂದ್ರಮನ ಮರೆಕೊಗಲು, ರಾಹುಗೊಂ ಡಂತಾದಳವ್ವೆ. ಹಾವೆಂದರಿಯದೆ, ನೇಣೆಂದರಿಯದೆ, ಕ್ಷಣ ನಾಗಭೂಷ

ಣೆಯಾಗಿದಳವ್ವೆ! ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ನೆರೆವ ಭರದಿಂದೆ ಕಳಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೃಗದಂತಿದೇನವ್ವಾ.

ನೇಣು = ಹಗ್ಗ

೪೭. ಮಾಗಿಯ ಹುಲ್ಲಿನ ಸೋಂಕಿನಂತೆ ತನು ಪುಳುಕಿತಳಾದ ಳವ್ವೆ! ನುಡಿ ತೊದಲು. ಆತನ ಒಲುಮೆ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದಳವ್ವೆ! ಬಿಜೆಯ ತುಂಬಿ ಕುಂಕುಮದ ರಜದಲ್ಲಿ ಬಂಡುಂಡಂತೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಾನೆ ರತಿಯಾಗಿದಳವ್ವೆ.

೪೮. ನೇಹದ ಮನವನರಿಯಲೊಡನೆ ನೋಡಲಮ್ಮನವ್ವಾ! ಕಂಗಳ ಹಿಮಣವ ಹೇಳಿಹೆನೆಂದು ನೋಡಲಮ್ಮನವ್ವಾ! ಕಜ್ಜಲ ಕಲಕಿದಡೆ ಕುರುಹಳಯುತ್ತಂದು ನೋಡಲಮ್ಮನವ್ವಾ! ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನೊ ಲವು ಎನಗೆ ಸುಖದ ಮೊದಲು ನೋಡವ್ವಾ.

ಹಿಮಣ = ಪಿಶುನ, ಹೊಲಸುತನ; ಕಜ್ಜಲ = ಕಾಡಿಗೆ.

೪೯. ಬಿಟ್ಟು ತಲೆಯ, ಬಿಡು ಮುಡಿಯ, ಬರುಮೆಯ್ಯ, ಕಿವಿಯ ಬಿಚ್ಚೋಲೆಯ, ಉಟ್ಟು ನಿರಿಯ, ಸಡಲದ ಕಳೆಯ, ಘಳಿಲನೆ ನಡೆತಂದಳು. ನಚ್ಚುಮಚ್ಚಿನ ಮನ ಸಂಧಾನವನು, ಬಂದಪ್ಪಿದ ಸೋಂಕಿನ ಸುಖವನು ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ತಾನೆ ಬಲ್ಲ.

ಬಿಚ್ಚೋಲೆ = ಕಿವಿಯಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಓಲೆಯ ಆಭರಣ.

೫೦. ಮೂಗಿನ ತುಂಬಿಗೆ ಪರಿಮಳ ಒತ್ತಿಹವೆಂದು ಅಂಗಸಂಗ ದಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚುವೆನವ್ವಾ! ಮನ ಮರೆದ ಮದಾಳಿಯ ನೇಹದಂತಾ ದೆನವ್ವಾ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನನುಭಾವಕ್ಕೆ ಸುಖಿಯಾಗಿ.

೫೧. ಎವೆ ಎವೆ ಹಳಚದೆ ಮೊಲೆಯ ಮೇಲಣ ಗಾಯ ಬಿಳಿಯ ರಕುತದ ಧಾರೆ ಸುರಿದಲ್ಲಿ, ಸಸಿ ಒಸರಿ ಬಸಿವಂತೆ ಎಸೆದನವ್ವಾ! ಅಪ್ಪಿನ ಸೋಂಕಿನ ಸುಖ ಅಚ್ಚುಕವಳಿದುಳಿದಡೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರದೇವ ನಿರಾಸನಾಗಿದನವ್ವಾ.

ಅಚ್ಚುಕ = ಅಚ್ಚು, ನಿರಾಸ = ಇಚ್ಛೆ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ.

೫೨. ದೃಷ್ಟಿಯ ಕಲ್ಲು ತಾಗಿದಂತೆ, ಮುನಿಸ ಮರೆದೆ ನೋಡಾ
ಅವಾ! ಸೋಂಕಿದೊಡೆ ಸುಖಿಯಾದೆ. ಉಳಿದೊಡೆ ಕರಿಗೊಂಡೆ.
ಪಾಪಣದೊಸರಿನಂತಾದೆ ನೋಡವಾ! ಸೋಂಕಿದಡೆ ಮಹಾಲಿಂಗ
ಗಜೇಶ್ವರನ ಒಲವು ಎನಗೆ ಸುಖದೊದವು ನೋಡಾ ಅವಾ.

೫೩. ಪದುಮ ಪಜ್ಜಳ ವರ್ಣ ನೆಯಿದಲೆಯಾಗಿದರ್ಗಳವ್ವೆ! ತುಂಬಿ
ಮುತ್ತನುಗುಳುವಂತೆ, ಕಂಗಳು ಕಂಕಣವಾಗಿ ಚಂದ್ರ ಬಿಂಬದಗ್ರದಂತೆ,
ಅವಘಟಿಸಿಕೊಂಡಿದರ್ ಬಂಗಾರಕ್ಕೆರಗಿದ ರತ್ನದಂತೆ ಆನೊಂದೇ ಗ್ರಾಹಿ
ಯಾಗಿದರ್ಗಳವಾ, ಅಖಂಡಿತನಾಗಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನನುಭಾ
ವಕ್ಕೆ ಸುಖಿಯಾಗಿ.

ಪಜ್ಜಳ=ಶ್ರಜ್ಜಲ, ಹೊಳಪು.

(೪) ಮೋಕ್ಷ.

ವಿವರಣೆ-- ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಡೆಯದಾದ ಐಕ್ಯಸ್ಥಿತಿ
ಯನ್ನು ವಚನಕಾರನು ವರ್ಣಿಸಿ ಅದರ ಸ್ವರೂಪನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೫೪. ದೇವರ ನೆನೆದು ಮುಕ್ತರಾದೆವೆಂಬ ಯುಕ್ತಿಶೂನ್ಯರ ಮಾತ
ಕೇಳಲಾಗದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ದೇವರ ನೆನೆವವರಿಗೆ ದೇವ
ರುಂಟೇ? ದೂರ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದವರ ನೆನೆವರಲ್ಲದೆ, ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದವರ
ನಾರು ನೆನೆದವರಿಲ್ಲ. ಇದನರಿದು ನಿನ್ನೊಳಡಗಿ ನಾ ನಿನ್ನ ನೆನೆಯಲಿಲ್ಲ.
ನನ್ನೊಳಡಗಿ ನೀನೆನಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನೀಯಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಾರಣ ನಾ
ನೀನೆನಲಿಲ್ಲ ಮಹಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರಾ.

೫೫. ಹಲವು ಕಾಲದಲಿ ಕೇದಾರ ಕಂಡಂತಾದೆನವಾ! ಮುನಿಸು
ನಾಚಿಕೆ ಹೋಗಿ ಕಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದನವಾ! ತನು ಜಜ್ಜ
ರವೋಗಿ ಕಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದೆನ್ನ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನು
ಳಿದನೆಂದಡೆ ಅಲಿಕ್ಕಲ್ಲ ನುಂಗಿದ ಚಕೋರನಂತಾದೆನವಾ.

೫೬. ಅವಾ, ಆತನ ಬೆರಸಿದ ಕೂಟವ ಏನೆಂದು ಹೇಳುವೆ
ನವಾ! ಹೇಳಲುಬಾರದು ಕೇಳಲುಬಾರದು. ಏನು ಹೇಳುವೆನವಾ!
ಶಿಖಿ ಕರ್ಪುರ ಬೆರಸಿದಂತೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ಕೂಡಿದ ಕೂಟವ
ಹೇಳಲು ಬಾರದವಾ.

೫೭. ಬಾಲಕಿ ಹಾಲ ಸವಿದಂತೆ, ಮರುಳನ ಮನದ ನೆನಹಿನಂತೆ,
ಮೂಗ ಕಂಡ ಕನಸಿನಂತೆ, ಮೆಯ್ಯರಿಯದ ನೆಳಲಿನಂತೆ, ಬಂಜೆಯ
ಮನದ ಸ್ನೇಹದಂತೆ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು.

೫೮. ಸಮರಸೈಕ್ಯದೊಳಗಣ ಸ್ನೇಹ, ಮತ್ಸ್ಯ ಕೂರ್ಮವಿಹಂಗ
ನಂತೆ. ಸ್ನೇಹದ ನೋಟದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ, ಸ್ನೇಹದ ನೆನಹಿನಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ, ಸ್ನೇಹದ
ಸ್ಪರ್ಶನದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ. ಇಂತೀ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ
ನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯ. ವಾರಿ ಕಲ್ಲ ಪುತ್ಥಳಿ ಕರಗಿ ಅಪ್ಪುವ ಕೂಡಿದಂತಾಯಿತ್ತು.

೫೯. ಹೊಸ ಮದುವೆಯ ಹನೆಯಡಗದ ಮುನ್ನ, ಹೂಸಿದ
 ಅರಿಶಿನ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹರಿಯದ ಮುನ್ನ, ತನು ಸಂಚಲನವಾಗಿ ಮನವು
 ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆದು ಹುಸಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಭಕ್ತನೆಂಬೆ. ಹಿಡಿಯ
 ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಹೇಶ್ವರನೆಂಬೆ. ತನುವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಸಾದಿಯೆಂಬೆ.
 ಜೀವವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯೆಂಬೆ. ಆಸೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಶರಣನೆಂಬೆ.
 ಐದರ ಸಂಪರ್ಕ ವಿಯೋಗವಾದರೆ ಐಕ್ಯನೆಂಬೆ. ಐಕ್ಯದ ಸಂತೋಷ
 ಹಿಂಗಿದರೆ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯನೆಂಬೆ. ಇಂತಾಗಬೇಕೆಂಬ ಈ ಮನವ
 ದೇಹವನಿರಿದಡರಿಯದು, ತರಿದಡರಿಯದು, ಬೈದಡರಿಯದು, ಹೊಯ್ತ
 ಡರಿಯದು, ನಿಂದಿಸಿದಡರಿಯದು, ಸ್ತುತಿಸಿದಡರಿಯದು, ಸುಖವನಂ
 ಯದು, ದುಃಖವನರಿಯದು. ಈ ಚತುರ್ವಿಧದ ತಾಗು ನಿರೋಧನ
 ನರಿಯದಿದ್ದರೆ ಆತನೇ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನೆಂಬೆ.

ಚಂದಿಮುರಸನ ವಚನಗಳು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

ಚಂದಿಮರಸನ ವಚನಗಳು ನಮಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಗ್ರಂಥರೂಪದಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದೊರೆದ ಅವನ ವಚನಗಳನ್ನು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಚಂದಿಮರಸನು ವಚನ ಕಾರರಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದವನು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಅವನ ಉಕ್ತಿಗಳು ವಚನಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ವಚನಕಾರನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲಿಷ್ಟತೆ ಇಲ್ಲ. ಅವನ ನುಡಿಗಳು ಬಹು ಸುಲಭವೂ ಸರಳವೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಧುರ್ಯವು ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ ವಚನಗಳನ್ನು ನಾವು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಚಂದಿಮರಸನು, ತಾನು ಯಾರು, ವಿಶ್ವನಾವುದು, ತನಗೂ ವಿಶ್ವಕ್ಕೂ ಅವ ಸಂಬಂಧವಿದೆ, ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ತಿಳಿಯುವದರ ಮಹತ್ವವೇನು, ಇಂಥ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ತಿರುಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊರಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅವನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ವಿಚಾರಗಳು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತವೆ.

ಈ ವಚನಕಾರನು ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ವಚನಕಾರರಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುರ್ಥವು ಬರುವಂತೆ ತನ್ನ ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅವನು ತನ್ನ ವಿದ್ವತ್ತೆಯನ್ನು ಹೊರಗೆಡುವುವ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಜತೆ ಇದೆ. ವಾಗಾಡಂಬರಗಳೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈತನ ಗ್ರಾಮವು ಅವನ ಮುದ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಿಮ್ಮಲಿ ಗಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಿಮ್ಮಲಿಗಿಯು ವಿಜಾಪುರ ಪಟ್ಟಣದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ೨೦ ಮೈಲುಗಳಾಚೆ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ಧಡದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಈಗ ಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಒಂದು ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವಿದ್ದ ಸ್ಥಳವು ಬಹು ರಮಣೀಯವಾದದ್ದು. ಅಲ್ಲಿಯ ವಿಶಾಲವಾದ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯು

ಪಾತ್ರವು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕಳೆಯನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಈ ಪಾತ್ರದ ಮಧ್ಯದ
ಲ್ಲಿಯೇ ಚಂದಿಮರಸನ ಗುಡಿಯು ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಊರವರು ಚಂದ
ಯನ ಗುಡಿ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಗುಡಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಆಳವಾದ ಒಂದು
ಮಡುವು ಇದೆ. ಆದರೆ ನದಿಯ ನೀರು ತಗ್ಗಿದಾಗ ಈ ಗುಡಿಯ
ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಬಹುದು. ನೀರಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುಡಿಯು ಇದ್ದ
ದ್ದಕ್ಕೆ ಮೇಲಿಂದ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯು ತನ್ನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ಗುಡಿ
ಯನ್ನು ಸುತ್ತ ಹಾಕಿದೆಯೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯವು ಉಂಟಾ
ಗುತ್ತದೆ.

‘ಚಂದಿಮರಸು’ ಈ ಹೆಸರಿನ ಮೇಲಿಂದ ಈ ವಚನಕಾರನು ತನ್ನ
ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗ್ರಾಮ ಅಥವಾ ನಾಡಿನ ಒಡೆಯನಿದ್ದಿರ
ಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವನ ಚರಿತ್ರೆಯು ಇನ್ನೂ ಉಪ
ಲಬ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈತನ ಗುರುವು ನಿಜಗುಣಯೋಗಿಯು ಇದ್ದ
ನೆಂದು ಅವನ ವಚನಗಳಿಂದಲೇ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥ
ದಲ್ಲಿಯ ವಚನಗಳು ೧೨, ೧೩, ೨೩, ೨೪, ೪೦, ೪೫ ಇವುಗಳನ್ನು
ನೋಡಿರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಚಂದಿಮರಸನು ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು
ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ನಿಜಗುಣನೇ ತಾನಾಗಬೇಕೆಂಬ
ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕೆಲವು ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ತಾನು ಅವ
ನಿಗೆ ಮರೆಹೊಕ್ಕಿರುವನೆಂದು ಭಕ್ತಿಭಾವಪೂರಿತನಾಗಿ ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ.
ಇನ್ನೊಂದು ವಚನದಲ್ಲಿ ನಿಜಗುಣನು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವು ಎಂದು
ಸಂಬೋಧಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವುಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗುರು
ಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧದ ಶಿವಾನುಭವದ ವಿಚಾರಗಳು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದವೋ
ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಕಾಲದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಈ ಉಭ
ಯತರಿದ್ದರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇದರೇ ಈ ನಿಜಗುಣನು ಷಟ್ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ನಿಜಗುಣ
ಶಿವಯೋಗಿಯಲ್ಲ. ಈತನು ವಚನಕಾರನಾದ ನಿಜಗುಣಯೋಗಿಯಾ
ಗಿರುವನು. ಇವನ ಮುದ್ರಿಕೆಯು “ನಿಜಗುಣಯೋಗಿಯ ಯೋಗಾ”
ಎಂದು ಇದೆ. ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಯ ಮುದ್ರಿಕೆಯು “ಶಂಭುಲಿಂಗ”
ಎಂದು ಇದೆ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಈ ಉಭಯತರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ
ಇದ್ದಾರೆಂಬುದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ.

ತೋಂಟಿದಾಯನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಘನಲಿಂಗನು ಚಂದಿಮರಸನನ್ನು
ತನ್ನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಘನಲಿಂಗನ ವಚನಗಳು ಪುಟ
೧೪ ನೋಡಿರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ಅಂದಿರುವುದೇನೆಂದರೇ:-- “ನಿಜಗುಣ
ಚಂದಿಮರಸರು ಕರಸ್ಥಲದನಾಗಿದೇವರೊಳಗಾದ ಎಲ್ಲ ವಿರಕ್ತರು ಅವ
ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯರಾದರೆಂದು ಕೆಟ್ಟು ನುಡಿದ ಭವಹೇ
ತುಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ. ಅವರು ತುಂಬಿದ ತೊರೆಯ ಸಂಘ್ರಮ
ದಿಂದ ಹಾಯಿದರು. ಶಕ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ಹಾಲು ಬೋನ ಹಣ್ಣು
ಕಜ್ಜಾಯನಿಕ್ಕಿರಲು ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಉಂಡರು. ಇತ್ಯಾದಿ”
ಇಲ್ಲಿ ಘನಲಿಂಗನು “ನಿಜಗುಣ ಚಂದಿಮರಸರು” ಎಂದು ಈವರ
ಹೆಸರನ್ನು ಒಂದೆಡೆಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿರಬೇಕು. ಅವರಲ್ಲಿರುವ
ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ ಅವನು ಹೀಗೆ ನುಡಿದಿರಬಹುದೆಂದು
ತೋರುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಈ ಈವರು ಅವ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ
ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿಜಗುಣನ ಕಾಲವು ೧೨೬೫ ಇದ್ದುದಾಗಿ
೧೫೫೫ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಕವಿಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವರು.
ಆದರೆ ನಿಜಗುಣನು ಮತ್ತು ಚಂದಿಮರಸು ಶಿವಾನುಭವಮಂಟಪದಲ್ಲಿ
ದ್ದರೆಂಬ ಐತಿಹ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರು ಬಸವನ ತರುವಾಯ ೩೦-೪೦
ವರ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಘನಲಿಂಗನ ಕಾಲ ಅಂದರೆ ೧೫೫೦ ಈ ಅವಧಿಯ
ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲು ಮಾತ್ರ ಈಗ ಶಕ್ಯವಿದೆ.

ನಿಜಾಪುರ

ತಾ. ೧೫-೩-೧೯೩೮.

ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ.

ಸಂಪಾದಕ

ಚಂದ್ರಮರಸನ ವಚನಗಳು

(೧) ವಿಶ್ವದ ಸ್ವರೂಪ

ವಿವರಣೆ:-- ಜಗತ್ತು ಮಹಾಘನ ಗಂಭೀರವಾದ ಸಮುದ್ರದೋ ವಾದಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಸರಿಸಿದಂತೆ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಜಗತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪರಮಾತ್ಮನು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಬಿಡವಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಹೇಗೆ ಜಲಧಿಯಲ್ಲಿ ನೂರೆ ತೆರೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಿ, ಆ ಜಲಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಕಡೆಗೆ ಲಯಹೊಂದುತ್ತವೆಯೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಜಗತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಜನಿಸಿ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಿತಿಗೊಂಡು ಕಡೆಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಬೆರೆದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣಲು ವಿಶ್ವದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ, ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಬಹುದು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಅವನು ಈ ತೋರಿಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳು ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದೆಂದು ಮರಳಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿರುವನು. ಇಲ್ಲಿ ಅವನು ಈ ದೃಶ್ಯ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಮೀರಿರುತ್ತಾನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ವಿಶ್ವದ ಆಚೆಗೆ, ಅದರಿಂದಾಚೆಗೆ ಅವನು ಇರುತ್ತಾನೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪರಮಾತ್ಮನು ನಿರ್ಜನಿತನು, ನಿರಾಶ್ರಯನು, ನಿಷ್ಕಂಗಳಿಯು, ನಿರ್ಲೇಪನು, ನೀಪ್ರಪಂಚಿಯು ಇದ್ದು ಅವನು ಇಂಥವನು, ಅಂಥವನು, ಎಂದು ನುಡಿಯಲುಬಾರದು. ಅವನು ಅನ್ನುವದೇನಂದರೆ, ಸೃಷ್ಟಿಯು ಹುಟ್ಟಿದುದು ಪರಮಾತ್ಮನ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ. ಈ ಲೀಲೆಯ ಮೂಲಕ ಶಿವಶಕ್ತಿಗಳೆಂದು ಎರಡು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಇವು ಆತ್ಮನಿಗೆ ಕಾರಣವು. ಈ ಆತ್ಮನಿಂದ ಆಕಾಶ, ಆಕಾಶದಿಂದ ನಾಯು, ನಾಯುವಿನಿಂದ ಅಗ್ನಿ, ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಅಪ್ಪು, ಅಪ್ಪುವಿನಿಂದ

ಪೃಥ್ವಿಯು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪಂಚಮಹಾ ಭೂತಗಳು ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಜಗತ್ತೂ, ಜೀವರಾಶಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ನೆನಪಿನಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಪಂಚಮಹಾ ಭೂತಗಳಲ್ಲದೆ, ಪಂಚ ಪ್ರಾಣ ವಾಯುಗಳು, ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಕರಣ ಚತುಷ್ಟಯಗಳು ಜನಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ೨೪ ತತ್ವಗಳು ಕೂಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಜೀವಾತ್ಮನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಶಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಜೀವಾತ್ಮನ ಗುಣ, ಕರ್ಮ, ಧರ್ಮಗಳು ಪರಮಾತ್ಮನಾಗಿಲ್ಲ. ಅವನು ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೀರಿ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಜಗತ್ತನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಆಬಾಧಿತವಾಗಿ ನಾಶರಹಿತವಾಗಿ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಎಲ್ಲ ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನೇ ಚಂದಿಮರಸನು ಬಹು ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ವಿಶದವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೧. ಘನ ಗಂಭೀರ ಮಹಾ ವಾರುಧಿಯಲ್ಲಿ ಘೇನತರಂಗಬುದ್ಧ್ಯು ದಂಗಳಾದವಲ್ಲದೆ, ಬೇರಾಗಬಲ್ಲವೇ? ಆತ್ಮನೆಂಬ ಅಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಕೋಟಿಗಳು ತೋರಿದವಲ್ಲದೆ ಬೇರಾಗಬಲ್ಲವೇ? ಇದು ಬೇರೆಂಬ ಅರಿಮರುಳಗಳನೇನೆಂಬೆ? ವಿಶ್ವವನರಿದು ನೋಡಲು ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗವು ಬೇರಿಲ್ಲ.

೨. ಸಮುದ್ರದಿಂದಾದ ತೆರೆಗಳು ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಆಡುತ್ತ ಆ ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಇಹವು. ತೆರೆಗಳು ಬೇರೊಂದುದಕವೇ? ನಿಮ್ಮಿಂದ ಲಾದ ಜಗವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಆಡುವುದು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕುಲ ಉಂಟೇ ಈ ಜಗಕ್ಕೆ? ಅದೆಂತೆಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಬೀಜಂ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ | ಬ್ರಹ್ಮಣೈವವಿವರ್ಧತೆ ಬ್ರಹ್ಮಣೈವ ಲಯಂ ಯಾತಿ ಜಾತಿ ಭೇದ ಕುತೋ ಭವತ್ | ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ ಕುಲವೂ ಇಲ್ಲ, ಭಲವೂ ಇಲ್ಲ. ಮರವೆಯ ನುಡಿಯನೊಪ್ಪವನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮ ಬಿಡು ಜಡನೇ.

೩. ದ್ವೀಪಾದ್ವೀಪವಿಲ್ಲದಲ್ಲಿಂದತ್ತತ್ತ. ಕಾಲಕರ್ಮವಿಲ್ಲದಲ್ಲಿಂದ ತತ್ತತ್ತ. ಮಾಯಾ ಮೋಹವಿಲ್ಲದಲ್ಲಿಂದತ್ತತ್ತ. ಏನೂ ಅದೇನೂ ಇಲ್ಲದಲ್ಲಿಂದ ತತ್ತತ್ತ. ಆದಿ ಮೂವರಿಲ್ಲದಲ್ಲಿಂದತ್ತತ್ತ. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದಲ್ಲಿಂದತ್ತತ್ತ.

೪. ನಿರ್ಜನಿತ, ನಿರಾಶ್ರಯ, ನಿರಾವರಣ, ನಿರ್ಸ್ವಂಗ, ನಿರ್ಲೋಕ ನಿಃಕಪಟ, ನಿರ್ಮಾಯೆ, ನಿಃಪ್ರಪಂಚಿ, ನಿರವಯನನವಯವಕ್ಕೆ ತರಲಿಲ್ಲ ನಿರ್ಲೋಕ. ಅನಿರ್ವಚನೀಯನ ವಚನಕ್ಕೆ ತರಲಿಲ್ಲ ನಿರ್ಲೋಕ. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಚರಲಿಂಗವನುಪಮಿಸಲಿಲ್ಲ ನಿರ್ಲೋಕ.

೫. ಏನೆಂದೆನಲಿಲ್ಲದ ಮಹಾ ಘನವು ತನ್ನ ಲೀಲೆಯಿಂ ತಾನೇ ಸ್ವಯಂಭುಲಿಂಗಸ್ಥಲವಾಯಿತ್ತು. ಆ ಲಿಂಗದಿಂದಾಯಿತ್ತು ಶಿವಶಕ್ತ್ಯಾತ್ಮಕವು. ಆ ಶಿವಶಕ್ತ್ಯಾತ್ಮಕದಿಂದಾದುದು ಆಕೃ, ಆತ್ಮನಿಂದಾದುದುಕಾಶ, ಆಕಾಶದಿಂದಾಯಿತ್ತು ವಾಯು, ವಾಯುವಿನಿಂದಾಯಿತ್ತು ಅಗ್ನಿ, ಅಗ್ನಿಯಿಂದಾಯಿತ್ತು ಅಪ್ಪು, ಅಪ್ಪುವಿನಿಂದಾಯಿತ್ತು ಸೃಷ್ಟಿ, ಆ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಯಿತ್ತು ಸಕಲ ಜಗ ಜೀವವೆಲ್ಲವು. ನಿಮ್ಮ ನೆನಪು ಮಾತ್ರ ದಿಂದಾದವು ನೋಡಾ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

೬. ಪೃಥ್ವಿ ಅಪ್ಪು ತೇಜ ವಾಯು ಆಕಾಶವೆಂಬಿವು ಪಂಚ ಮಹಾಭೂತಂಗಳು. ಪ್ರಾಣ, ಅಪಾನ, ವ್ಯಾನ, ಉದಾನ, ಸಮಾನ ವೆಂಬಿವು ಪಂಚ ಪ್ರಾಣವಾಯುಗಳು. ವಾಕ್ಯು ಪಾಣಿ, ಪಾದ, ಪಾಯು ಗುಹ್ಯವೆಂಬಿವು ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು. ಶ್ರೋತ್ರ, ತ್ವಕ್ಯು, ನೇತ್ರ, ಜಿಹ್ವೆ, ಘ್ರಾಣವೆಂಬಿವು ಪಂಚ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು. ಮನ, ಬುದ್ಧಿ, ಚಿತ್ತ, ಅಹಂಕಾರವೆಂಬಿವು ಆಂತಃಕರಣ ಚತುಷ್ಟಯಂಗಳು. ಇಂತು ಇಸ್ವತ್ತನಾಲ್ಕು ತತ್ವಂಗಳು ಕೂಡಿ ದೇಹವಾಯಿತ್ತು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ, ಭೂತಿಶ್ಚ ಪಂಚಭಿಃಪ್ರಾಣೈ | ಶ್ಚತುರ್ವಶಭಂದ್ರಿಯೈಃ || ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ದೇಹಾನಿ ಸಾಂಖ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವಿದೋ ವಿದುಃ || ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತೀ ಇಸ್ವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ತತ್ವಂಗಳು ಕೂಡಿ ಚೇಷ್ಟಿಸುವಾತನೇ ಜೀವಾತ್ಮನು. ಅದೆಂತೆಂದರೆ ಮನ ಚತುರ್ವಿಂಶಕಶ್ಚ ಜ್ಞಾತೃತ್ವಂ ಪಂಚವಿಂಶಕಃ | ಆತ್ಮ

ಷಡ್ವಿಂಶಕಷ್ಟೈವ ಪರಮಾತ್ಮಸಪ್ತವಿಂಶಕಃ | ಚತುರ್ವಿಧಂ ತು ಮಾಯಾ
ಸನ್ನಿಗುಣಂ ಪರಮೇಶ್ವರಃ | ಪಂಚವಿಂಶತಿತತ್ವಾನಿ ಮಾಯಾಕರ್ಮ
ಗುಣಾಯಕಾ ವಷಯಾ ಇತಿ ಕಥ್ಯತೆ ಪಾಶಜೀವ ನಿಬಂಧನಾತ್ |
ಇಂತು ಪಂಚವಿಂಶತಿ ತತ್ವಂಗಳುತ್ಪತ್ತಿಯು. ನಿಮ್ಮ ನೆನಹು ಮಾತ್ರ
ದಿಂದಾದವಾಗಿ, ಅವರ ಗುಣ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮಗಳು ನಿಮಗಿಲ್ಲ ನೋಡಾ
ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

(೨) ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅರಿವುಚು.

ವಿವರಣೆ:-- ವಚನಕಾರನು ಹಿಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಾ
ತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಹೇಗೆ ಒಳಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬು
ದನ್ನು ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಮುಖ್ಯ ಅಭಿ
ಪ್ರಾಯವು ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವ
ನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಜ್ಞಾನವು ಉಂಟಾದೊಡ
ನೆಯೇ ಭಿನ್ನತ್ವವು ಹಾರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಭಿನ್ನತ್ವವು ಅಳಿದಲ್ಲಿ
ತಾನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನಾಗುವನೆಂದು ಅವನು ಬೋಧಿಸು
ತ್ತಾನೆ. ಇದು ಅಶಕ್ಯವಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಅವನು ಕೆಲವು
ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಹೇಗೆ ಚಂದ್ರನ
ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೋ ಹೇಗೆ ದೀಪದ ಬೆಳಗಿನಿಂದ
ದೀಪವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೋ ಹಾಗೆಯೇ ತನ್ನ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಕಂಡ
ದ್ದಾದರೆ ತಾನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ
ಚಂದಿಮರಸನು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ಮಹತ್ವದ ತಿರುಳನ್ನು ಈ ವಚನಗ
ಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಉದಾ
ಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತಾನೆಂಬುದೊಂದು ಬೆಳಗಿನ ಬೀಜ, ಈ ಬೀಜವು
ಕತ್ತಲೆಯನೊಳಕೊಂಡು ಕೆಲಕಾಲವಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಈ ಬೀಜವು
ಹೊರಹೊರಟು ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಕಂಡು ಫಲಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮನು
ಷ್ಯನ ಅರಿವು ಇರುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಕಾಣಲು ಕತ್ತಲೆ, ಆದರೆ
ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ರೂಪು ಇರುತ್ತದೆ. ಅದು ತಾನೆಂಬುದು
ಇದ್ದು ಅದು ಮಹಾ ಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದು ಅಲ್ಲಿಯೇ
ಕಾಲೂರಿ ಫಲಿಸುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಣ್ಣು ಕಳೆದು ಮಡಿಕೆ
ಇರಲಾರದೋ, ಹೇಗೆ ಹೊನ್ನ ಕಳೆದು ತೊಡಿಗೆ ಇರಲಾರದೋ
ಹಾಗೆಯೇ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ನಿತ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣನು ತಾನೇ ಇದ್ದಾನೆಂದು
ವಚನಕಾರನು ೧೦ ನೇ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಚಾರದ
ಮರ್ಮವನ್ನು ಹೇಳಲೂ ಬಾರದು, ಕೇಳಲೂ ಬಾರದು, ಇದು ಅನು
ಭವದ ಮಾತೆಂದು ೧೧ ನೇ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದೆ ಅನು
ಭಾವಿಯು ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆಂಬುದನ್ನು ೧೨ ನೇ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ
ದ್ದಾನೆ. ಉತ್ತಮ ಮಣಿಯು ಒಂದು ಫದಾರ್ಥದ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಲ್ಲಿ

ಅದರ ವರ್ಣವಂತೆ ಅದು ಹೇಗಾಗುವದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಜ್ಞಾನಿಯು ಜನರ
ಲ್ಲಿದ್ದು ಅವರವರಂತೆಯೇ ತೋರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅವನು ತನ್ನದನ್ನು
ಬಿಟ್ಟಿರುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸಿ ಅವನು ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ
ಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತ ಹೋಗುವನು. ಹೀಗೆ ವಚನಕಾರನು ಪರಮಾತ್ಮ
ನನ್ನು ಹೇಗೆ ಜಿರೆಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೧. ನಿಜವಸ್ತು ಒಂದೇ. ತನ್ನ ಲೀಲೆಯಲೆರಡಾಗಬಲ್ಲುದೊಂದೇ.
ಬೇರೆ ತೋರಬಲ್ಲುದೊಂದೇ. ತನ್ನ ಮರವೆಯ ಬಲ್ಲುದೊಂದೇ. ತಾಳ
ಲ್ಲದನ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದರಿದರಿವು ತಾನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

೨. ಇಂದುವಿನ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಇಂದುವನು, ಭಾನುವಿನ ಬೆಳಗಿ
ನಿಂದ ಭಾನುವನು, ದೀಪದ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ದೀಪವ ಕಾಂಬಂತೆ, ತನ್ನ
ಬೆಳಗಿನಿಂದ ತನ್ನನೇ ಕಂಡು ನಿಂದ ನಿಲವು ತಾನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ
ಚನ್ನರಾಮಾ.

ಭಾನು = ಸೂರ್ಯ

೩. ಬೆಳಗಿನ ಬೀಜ ಮಹಾ ಬೆಳಗು ಕತ್ತಲೆಯನೊಳಕೊಂಡು
ಕಣ್ಣಿರವ ಪರಿಯ ನೋಡಾ! ತಿಳವಡಿ ಬೆಳಗಲ್ಲ. ಒಳಗೊಳಗೆ ಹೊಳೆವ
ಕಳೆ ಇದೇನೋ? ಅದೆಲ್ಲಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಅದೆಲ್ಲಿಂದ ತೋರಿತ್ತು? ಅಲ್ಲಿಯೇ
ಆಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆಯಿತ್ತು. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ
ಮಹಾ ಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲೂರಿ ನಿಂದ ಪರಿಯನೇನೆಂಬೆ?

ಆಗು = ಅಸ್ತಿತ್ವ.

೪. ಮಣ್ಣು ಕಳೆದು ಮಡಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಹೊನ್ನ ಕಳೆದು ತೊಡಿಗೆ
ಇಲ್ಲ. ತನ್ನ ಕಳೆದು ಜಗವಿಲ್ಲ. ತಾನೇ ತನ್ನಿಂದನ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸುಖ
ದುಃಖ ಬಂಧ ಮೋಕ್ಷಂಗಳಿಲ್ಲದ, ನಾಹಂ ಮೆಂದೆನಲಿಲ್ಲದ, ಕೋಹಂ
ಮೆಂದೆನಲಿಲ್ಲದ, ನುಡಿಗಡೆ ಎನಿಸಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲದ, ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ನಿತ್ಯ
ಪರಿಪೂರ್ಣ ನೀನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

ತೊಡಿಗೆ = ಆಭರಣ.

೫. ತೋರುವಡಿ ವಿಷವಾಗಿರದು. ಅದು ತೋರದಾಗಿ ಅರಿ
ಯಬಾರದು. ಅರಿಯಬಾರದಾಗಿ ಹೇಳಬಾರದು. ಹೇಳಬಾರದಾಗಿ
ಅದ ಕಾಣಬಾರದು. ಅದು ತರ್ಕ. ಅದು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ.
ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅರಿಯಲಿಲ್ಲದುದನೇನೆಂಬೆ ಹೇಳಾ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ
ಚನ್ನರಾಮಾ?

೬. ಸನ್ಮಣಿ ಎಂದು ಹೊದ್ದಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ನಿಜವು
ತನ್ನಂತೆ. ಅನುಭಾವಿ ಅವರವರಂತೆ ತೋರುವ. ತಾ ತನ್ನಂತೆ.
ಮತ್ತಾರಂತೆಯೂ ಆಗ. ಚಿನ್ಮಯ ಪರಮಾನಂದವ ತಿಳಿದು ನೋಡುವಡಿ
ನಿಜ ಗುಣ ತಾನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

೭. ಕೋಹಮ್ಮೆಂಬುದರ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯನರಸುವ ಕತದಿಂದ ನಿರ
ಹಂಕಾರಿ ಪರಮ ವಿರಕ್ತ. ವಿಷಯ ರಹಿತ. ಏನು ಹೊರೆ ಹೊದ್ದದಿರ್ಪನು.
ಚಿನ್ಮಯ ಪರಮಾನಂದವನು ತಿಳಿದು ನೋಡುವಡಿ ನಿಜ ಗುಣ ತಾನೇ
ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

ಕತ = ನವ.

೮. ಹಾವ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತ ಹಾವಡಿಗನಡಿಯಲ್ಲಿ
ಹಾವ ಕಂಡ ಮರುಳನ ಗಾವಿಲತನವ ನೋಡಾ! ತನ್ನಿಂದನ್ಯವೆಂ
ದರೆ ಭಿನ್ನವಾಯಿತ್ತು. ತನ್ನ ಪರಮಾರ್ಥ ತನ್ನಲ್ಲಿ. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನ
ರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ. ಮಾಯಾ ಮರ್ಕಟ ಜಡನು.

ಗಾವಿಲತನ = ಮೂಢತನ, ಹುಂಬತನ.

(೩) ವಿಷಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದು.

ವಿವರಣೆ:— ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಾ ತರದ ವಿಷಯಗಳು ಅಡ್ಡಬರುವವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಅವನು ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ದೂರಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಅವನ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಾಸಕ್ತನಾಗಿರುವನು. ಆದರೆ ಆತ್ಮನು ಹಾಗಿರದೆ ನಿರ್ಗುಣನೂ ನಿರ್ವಿಕಾರನೂ ಆಗಿರುವನು. ಮಾಯೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ನೀನೇ ದಿಟವಾಗುವೆ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ೧೫ ನೇ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಷಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೊರೆದು ನಿರ್ವಿಷಯಿಯಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. (ವಚನ ೧೬) ಮನುಷ್ಯನು ಸಹಜವಾಗಿ ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಿರುವದರಿಂದ ಮಾಯೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಲು ಶಕ್ಯವಿದೆ. ಈ ಮಾಯೆ ದೂರಾಗಲೊಡನೆ ನೀನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. (ವಚನ ೧೭) ಇದೇ ಪರಮಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಯು. ಇದು ಸುರರಿಗೂ ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವದು. (ವಚನ ೧೮) ಆದರೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಮನುಷ್ಯನು ನಿಜವನ್ನರಿಯದೆ ನೇಣು ಹಾವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮಿಥ್ಯವಾದ ದೇಹವೇ ತಾನೆಂಬ ಭ್ರಮೆಗೊಳಗಾಗಿರುವನು. ಇಲ್ಲದ ಸಂಸಾರವನ್ನು ನೆಚ್ಚಿ ದುಃಖಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಸಂಸಾರವು ಹುಸಿ ಎಂದು ತಿಳಿದರೆ, ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನ ದಾರಿಯ ಕಂಗೊಳಿಸಹತ್ತುವದು. (ವಚನ ೨೦) ವಚನಕಾರನು ಈ ವರ್ತನೆಯು ಸಾಧ್ಯವಾದುದೆಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಅನೇಕ ವಚನಗಳನ್ನು ನುಡಿದಿರುವನು. ಆ ತರದ ಮನಸ್ಸಿನ ವರ್ತನೆ ಇರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ನಿಜವು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಅವನ ವಿಚಾರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ೨೧ನೇ ಮತ್ತು ೨೨ ನೇ ವಚನಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಅವನು ಗುರುಪಾದವ ಹಿಡಿದು ತಿಳಿಯರೆಂದು ೨೩ ನೇ ವಚನದಲ್ಲಿ ನುಡಿದಿರುವನು. ವಚನಕಾರನ ಗುರುವು ಮಹಾ ಶಿವಾನುಭಾವಿಯಾದ ನಿಜಗುಣನಿದ್ದು ಅವನೊಡನೆ ಹೇಗೆ ಒಡಗೂಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಅವನು ಬಹು ಮಾಮಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಗುರುವಿನ ಜೀವವನ್ನರಿವುದೇ ಚನ್ನರಾಮನನ್ನು ತಿಳಿಯುವದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಗುರು

ಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವು ಹೇಗಿರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ನಡೆದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳು ಅಡಗುವವು, ಮಾಯೆಯು ದೂರಾಗುವದು, ಪರಮಾತ್ಮನೊಡನೆ ಮನುಷ್ಯನು ಬೆರೆಯುವನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನುಡಿದಿರುವನು.

ವಚನಗಳು.

೧೫. ಆತ್ಮನು ನಿರವಯ ನಿರ್ಗುಣ ನಿರ್ವಿಕಾರ. ನೋಡುವರೆ ಕರ್ಮವ ಮಾಡುವವರಾರೋ? ಸಂಸಾರವಾರಿಗೆ ತೋರಿತ್ತು? ಬಂಧವೋಕ್ಷಂಗಳಾರಿಗೆ ಎಲೆ ಆಯ್ಯಾ? ನಿನ್ನ ನಿನ್ನಿಂದ ತಿಳಿದು ನೋಡಲು ತಥ್ಯ ಮಿಥ್ಯಂಗಳನೊಂದು ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಲಳವೇ? ಮಾಯೆ ಪುಸಿ. ದಿಟ ನೀನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನು.

೧೬. ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳನೊಡಗೂಡಿ ಬಹಿರ್ಮುಖನಾಗಿ ವಿಷಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನು ಅಂತರ್ಮುಖ ರೂಪನಪ್ಪು ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನನೆಂತೂ ಕಾಣಲರಿಯನು. ಮೇರುಗಿರಿಯ ಕಂಡಿಹೆನೆಂದು ತೆಂಕ ಮುಖವಾಗಿ ನಡೆದು ಮೇರುಗಿರಿಯ ಕಾಣಲರಿಯನು. ಸಕಲ ವಿಷಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಂ ಬಿಟ್ಟು ನಿರ್ವಿಷಯಿಯಾಗಿ ನಿಜದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ನಿಲವು ನೀನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನು.

೧೭. ತಾನಿದಿರೆಂಬ ಮಾಯೆ ತೋರಿತ್ತಾಗಿ ತಾನಲ್ಲ. ಈ ತೋರುವುದೇ ಉಳಿವೆ. ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ತಾನೆಂಬುದನಾರೂ ಅರಿಯರಲ್ಲ. ತಿಳಿದು ನೋಡಲಿಲ್ಲಾಗಿ ನಿಜಸಿದ್ಧ ನೀನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನು.

೧೮. ಸುರರಿಗೆ ನಿರಂತರ ಜಾಗರಣ. ಮರುಳುಗಳಿಗೆ ನಿರಂತರ ಸ್ವಪ್ನ. ಅಚರಜೀವಿಗಳಿಗೆ ನಿರಂತರ ಸುಷುಪ್ತಿ. ವರಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ನಿರಂತರ ತೂರ್ಯ. ಸ್ಥೂಲತನು ಸೂಕ್ಷ್ಮತನು ಕಾರಣತನುವ ಹೊಂದಿ ಮಾಯಾತನುವಾಗಿ ಮಾಯೆ ತೋರುತ್ತಿಪ್ಪುದು. ನೀನು ಸಕಲತನು ರಹಿತ. ತನ್ನ ತನ್ನಿಂದರಿದ ಪರಮಾರ್ಥ ನೀನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನು.

೧೯. ಹತ್ತರ ಹಸಿಗೆಯಲಚ್ಚಾದ ಪರಿಗಳ ನೀವೆತ್ತ ಬಲ್ಲಿರೋ ಗಣಿತದ ಗುಣಿತವ? ನಾಲ್ಕು ಬಂದಡಿ ಕಳೆ. ಐದು ಬಂದಡಿ ನಂದಿ. ಆರು ಬಂದಡಿ ಜಾಗರ. ಏಳು ಬಂದಲ್ಲಿ ಗೈದು. ಜಾಣರೆಂಬವರಿಗೆ ಕುವಾಡ. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಜೂಜುಗಳೆದು ನಿಲ್ಲು.

೨೦. ನೇಣು ಹಾವೆಂದು ಬಗೆದವನಂತೆ ಈ ದೇಹಾದಿಯಾ ನೆಂದು ಬಗೆದು, ಭ್ರಮೆ ಬಂದು, ಇಲ್ಲದ ಸಂಸಾರದ ಸಕಲ ದುಃಖಕೃಷ್ಣಗಳ ಗಾದರಯ್ಯಾ! ಆ ಭ್ರಮೆಯ ಹುಸಿ ಎಂದು ತಿಳಿದ ತಿಳಿವು ನೀನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನಾ.

೨೧. ಕಂಗಳ ಮುಂದೆ ತೋರಿದ ಮಿಂಚು ಮನದ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದೇನೋ? ಕಳೆಯಬಾರದು, ಕೊಳಬಾರದು. ಕಂಗಳ ಕತ್ತಲೆ ಮನದ ಮಿಂಚು. ಇದು ಬಲ್ಲವರನಲ್ಲೆನಿಸಿತ್ತು ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮ ನೆಂಬ ನಾನುದೊಡಕು.

೨೨. ಹಿರಿದಪ್ಪ ಮಾಯೆಯನೆಂತು ಕೆಡಿಸುವೆನೆಂದು ಬೆಂಬಿಡ ದಿರು ಮರುಳೇ. ಮಾಯೆ ದಿಟಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದುದನೆಂತು ಕೆಡಿಸು ವರಿ? ತನ್ನ ನರಿದಡಿ ಸಾಕು. ಅರೆದೆನರಿಯೆನೆಂಬುದು ಮಾಯೆ. ಆ ಮಾಯೆ ನಿನಗಿಲ್ಲ. ಚಿನ್ಮಯ ನೀನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನಾ.

೨೩. ಜಾಣನಯ್ಯ ಶ್ರೀಗುರುಪಾದವ ಹಿಡಿದಲ್ಲಿ. ಜಾಣನಯ್ಯ ವಿಷಯಗಳ ಬಿಡುವಲ್ಲಿ. ಜಾಣನಯ್ಯ ಅವಿದ್ಯೆಯ ಗೆಲುವಲ್ಲಿ. ಜಾಣ ನಯ್ಯ ತನ್ನ ತಾನರಿವಲ್ಲಿ. ಜಾಣನಯ್ಯ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮ ನಲ್ಲಿ ನಿಜಗುಣನ ಜೀವವನರಿವಲ್ಲಿ.

(೪) ಸೋಹಂ ಭಾವದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವುದು.

ವಿವರಣೆ:-- ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಚಂದಿಮರಸನು ಜಗತ್ತಿ ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಎಲ್ಲ ವಚನ ಕಾರರು ಶುದ್ಧ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ಕುರಿತು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಲು ಎಂದೂ ಬೇಸರಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷ ಯವನ್ನು ಅವರು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಅನೇಕ ಅನೇಕ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ, ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪೂರ್ವದ ಹುಟ್ಟನ್ನು ಮರೆತು ಹ್ಯಾಗೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಾನೆ, ಇದರಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅವನು ನೋವುತ್ತ. ಬಳಲುತ್ತ, ಹೇಗೆ ನಾನಾ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬರುತ್ತಾನೆ, ಎಂಬದನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಸೋಹಂ ಭಾವವಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇದೇ ಪರಮ ಸಂತೋಷದ ಸ್ಥಿತಿಯು. ಮನುಷ್ಯನು ವಿಧಿ ನಿಷೇಧ, ಜನನಿ ಜನಕರು, ಕುಲಗೋತ್ರ, ಜಾತಿ ವಿಜಾತಿ, ಭೇದಾಭೇದ, ಸ್ವರ್ಗನರಕ ಇಂಥ ತೋರಿಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಒಲಿದು ಯಾತನೆಸಡುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥ ಭಿನ್ನತೆಗಳಿಂದ ಅವನು ದೂರಿ ರಬೇಕು. (ವಚನ ೨೬) ಆದರೆ ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸುವುದು ಬಹು ಕಷ್ಟ ಕರನಾದ ಕಾರ್ಯವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಮುಂದೆ ಹೇಳಿ ಇಂಥ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಗೆಲಿವುದು ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಮನುಷ್ಯನ ಮೈದ್ರ ದೇಹ ಎಂತಹದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹ್ಯೇಯ ಭಾವ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. (ವಚನ ೨೯) ಇಂಥ ದೇಹವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸಂಸಾರದ ಅಲ್ಪ ಸುಖವನ್ನು ಬಯಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ನೋಹಿಸುತ್ತಾನೆಂಬುದನ್ನು ಚಿತ್ರವೇಧಕ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಹೇಳು ತ್ತಾನೆ. (ವಚನ ೩೦) ಆದರೆ ಇಂಥ ಸಂಸಾರದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾರೂ ಸಹಾಯಕರಿಲ್ಲ. ಆದರೆ "ಸೋಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ" ಎಂಬ ಭಾವವನ್ನು ಬಲಿದು ನಿನ್ನನ್ನು ನೀನೇ ತಿಳಿದುಕೋ ಎಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೨೪. ಪರಮಾತ್ಮನ ಪ್ರತಿಲಹರಿಯಿಂದ ಅಂತರಾತ್ಮನುತ್ಪತ್ತಿಯು. ಅಂತರಾತ್ಮನ ಪ್ರತಿಲಹರಿಯಿಂದ ಜೀವಾತ್ಮನುತ್ಪತ್ತಿಯು. ಇಂತೀ ಜೀವಾ

ತ್ಯಾತರಾತ್ಯಾದಿಗಳು ಅಂಗಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಎಂದೆನಿಸಿದರೂ, ಆನೊಂದೆಂಬ ತಾಮಸಜೀವನು ಅಂಗನೆಯ ಸಂಗ ವೊದಲಾದ ದುಃಖಂಗಳಲ್ಲಿ ನೋವುತ್ತ, ನಾನಾ ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸುತ್ತ, ರೌರವನರಕದಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತ, ಮುಳುಗುತ್ತಲಿಹನು. ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಜೀವಾತ್ಮನ ಶಿಖಾ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದು ನಾಹಂ ಎನ್ನದೆ, ಸೋಹಂ ಸೋಹಂ ಎನ್ನುತ್ತ, ನಮ್ಮ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಅಖಂಡ ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ನಿತ್ಯತ್ವನ ನೈದುತ್ತ, ಎಡೆದರಹಿಲ್ಲದೆ ಪರಮ ಸಂತೋಷದೊಳಗಿದ್ದಿತ್ತು.

೨೫. ಕರ್ಮ ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯವೆಂಬ ಚತುರಾಶ್ರಮಿಗಳಿಗೆ ಶೃತ್ಯನುಭವಸಿದ್ಧವಾಗಿಹುದು. ಹಿಡಿದು ಸುಖವಿಲ್ಲ, ಬಿಟ್ಟು ದುಃಖವಿಲ್ಲ. ನೆರೆಯಿರಿದು ವಿಷಯಂಗಳ ಬಿಟ್ಟೊಡೆ ಪರಮಾನಂದ. ಎಂದಿಗೂ ಪರ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲೆಹುದು. ಆ ಸೋಹಂಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿಂದಿರೆ. ಈ ದೇಹದ ಅಹಂ ಮಮತೆಯ ಬಿಡು. ಮಾಯೆಯುಳವುದೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನ ಭಾವಿಸಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ?

೨೬. ವಿಧಿ ನಿಷೇಧ, ಜನನಿ ಜನಕ, ಕುಲ ಗೋತ್ರ, ಜಾತಿ ವಿಜಾತಿ, ಭೇದಾಭೇದ, ಸ್ವರ್ಗ ನರಕಾದಿ, ಭಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಜಗ ವೇನೂ ಇಲ್ಲ. "ಅತ್ರ ಪಿತಾ ಪಿತಾ ಭವತಿ ಮಾತಾ ಮಾತಾ ಲೋಕಾ ಲೋಕ ದೇವೋದೇವ ವೇದಾ ವೇದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಚಾಂಡಾಲೋ ಚಾಂಡಾಲೋ" ಎಂದುದು ವೇದ. ಅದು ತಾನೇ. ತನ್ನಿಂದನ್ಯವಿಲ್ಲ. ತೋರುವ ತೋರಿಕೆ ಎಲ್ಲ ಮಾಯೆ ಎಂದೆಂದು, ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ತಾನೆಂದರಿದು, ನೀನಾಗಿ ನಿಂದ ನಿಜಗುಣ ನೀನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನಾ.

೨೭. ನಿಚ್ಚೆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಅಶ್ಲವಧೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯನ ಮಾಡಿದೊಡಂ, ಎಂತು ನಡೆದೊಡಂ, ದೇವದತ್ತಂಗೆ ಗುಣ ದೋಷ ಉಂಟೆ? ಸ್ವರ್ಗ ನರಕ ಉಂಟೇ ಹೇಳಾ? ಅದೆತ್ತಣ ಮಾತು? ಕನಸು ಮಿಥ್ಯವಪ್ಪುದರಿಂ ಮಾಯೆ ಮಾಯೆ. ಈ ಮಾಯೆಯನರಿದು ಹುಸಿಜೀವ ಭಾವಾಭಾವ ದಿಂದ ಏನ ಮಾಡಿದರೇನೋ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನಾ ?

೨೮. ಕಾಳಕೂಟದ ಹಾಳಾಹಳವೆಂಬ ವಿಷ ಕುಡಿದನರನಲ್ಲದೆ, ಮಿಕ್ಕಿನವರನೇನು ಮಾಡಲು ಬಲ್ಲದು? ಹೆಣ್ಣೆಂಬ ಕಡು ನಂಜು ನುಡಿ ದವರಂ ನೋಡಿದವರಂ ಕೇಳಿದವರಂ ಗಡಣ ಸಂಗ ಮಾತ್ರದಿಂ ಮಾಡುಹಿ ನರಕದಿ ಕೆಡಿಸುದು. ದೇವ ದಾನವ ಮಾನವಾದಿಗಳನಾದೊ ಡೆಯೂ ಉಳಿಯಲಿಯದು. ಆವಂಗೆಯೂ ಗೆಲಬಾರದ ಮಾಯೆ. ಈ ಮಾಯೆಯ ಗೆಲಿದಾತ ನೀನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನಾ.

ಗಡಣ = ಘಟನೆ, ಸಂಯೋಗ. ಮಾಡುಹು = ಕೊಲ್ಲು.

೨೯. ಎಲು, ತೊಗಲು, ನರ, ಮಾಂಸ, ಪುರೀಷ, ಶ್ಲೇಷ್ಮ, ರಕ್ತ, ಅಂಗವಿಕಾರ, ಕ್ರಿಮಿ, ಓಕರಿಕೆ, ಜಂತು, ಜರೆ, ಮರಣ, ವ್ಯಾಧಿಯ ತವರುಮನೆ, ನೋಡುವರೆ ಪಾಪದ ಪುಂಜ, ಇಂತೀ ಹೇಸಿಕೆಯೊಳಗೆ ಏತರ ಸುಖವನರಸುವೆ? ಸುಖದಾಸೆಯ ನೋಡುವರೆ ಸಕಲ ದುಃಖ ದಾಗರ, ನರಕದ ಪಾಕುಳ, ಇಂತೆಂದೇ ತಿಳಿದು ವಿರಕ್ತನಾದ ಪರವಸ್ತು ನಿಜ ನೀನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನಾ.

ಪುರೀಷ = ಮಲ, ಶ್ಲೇಷ್ಮ = ಸುಂಬಳ, ಪಾಕುಳ = ಸುತ್ತುವಲಯ, ಮನೆ.

೩೦. ಬಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿಪ್ಪ ಮನುಜನೊಬ್ಬನನ್ನು ಹುಲಿ ಕಾಡಗಿಚ್ಚು ರಕ್ತಸಿ ಕಾಡಾನೆಗಳು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಟ್ಟಿ ಬರುತ್ತಿ ರಲು, ಅವಂ ಕಂಡು ಭಯದಿಂದ ಹೋಗಲು ದಿಕ್ಕು ತೋರದೆ ಹಾಳು ಬಾವಿಯ ಕಂಡು ತಲೆಯೂರಿ ಬೀಳುವಲ್ಲಿ ಹಾವ ಕಂಡು ಬೀಳಲಮ್ಮದೆ ಇಲಿ ಕಡಿದ ಬಳ್ಳಿಯಂ ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಲು ಜೇನುಹುಳು ಮೈನೂರು ನಾಗ ಮೂಗಿನ ತುದಿಯಲೊಂದು ಹನಿಯು ಮಧುಬಿಂದು ಬೀಳ ಲಾಗಿ ಆ ಮಧುವಂ ಕಂಡು ಹಿರಿದಸ್ತ ದುಃಖವನೆಲ್ಲವ ಸೈರಿಸಿ ನಾಲಿ ಗ್ಗೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಮಧುವ ಸೇವಿಸುವನಂತೆ ಈ ಸುಸಾರ ಸುಖವ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದಡೆ ದುಃಖದಾಗರವು. ಇದನರಿದು ಸಕಲ ವಿಷಯಂಗಳ ಲ್ಲಿಯ ಸುಖವಿಂತುಂಟೆಂದು ನಿರ್ವಿಷಯಯಾಗಿ ನಿಂದ ನಿಲವು ನೀನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನಾ.

೩೧. ಎಲುಪಿನ ಹಂದರ ನರವಿನ ಜಾಳಿಗೆ, ಅಮೇಧ್ಯದ ಹುತ್ತ, ಮೂತ್ರದ ಬಾವಿ, ಶ್ಲೇಷ್ಮದ ಕೆಸರು, ಕೇವಿನ ಸೊನೆ, ನೆತ್ತರ ಮಡು,

ನಾಡಿಗಳ ಸುತ್ತವಳಿ, ನೆಣ ಮಾಂಸದ ಗಟ್ಟಿಯ ತೆಪ್ಪು, ಕಿಸುಕುಳದ ಹೇಸಿಕೆ, ಅತಿ ಹೈಯದ ಮಲಿನತೆ, ತೋಗಲ ಪಾಕುಳ, ಕ್ರಿಯೆಯ ಸಂಕುಳ, ರೇತೋರಜಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಜನಿತ, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯದ ಬೀಜ, ಅಧಿ ವ್ಯಾಧಿಯ ತವರುಮನೆ, ವಿಷಯದ ಭವಮುಖದಾಗರ, ತೋರಿ ಕೆಡುವ ತನು ಇದು ನಿನ್ನದೆಂದು ಪಾಪಂಗಳ ಮಾಡಿ, ಬಾರದ ಭವಂಗ ಳಲ್ಲಿ ಬಂದು, ದೇಹದಿಚ್ಛೆಗೆ ಸಂದು, ಹುಸಿವೆತ್ತಿ ದೇಹಗೊಂಡು ಮರು ಗುವೆ, ಮರುಳು ಮಾನವಾ! ಅಘೋರ ನರಕದಲ್ಲಿ ಕೆಡುವಾಗ, ಅಡ್ಡ ಬಪ್ಪವರಾರು ಹೇಳಾ? ಅಹಂ ಮಮತೆಯಂ ಮರೆದು, ದೇಹದಿಚ್ಛೆಯ ಬಿಟ್ಟು, ಸೋಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ ಎಂದು, ಕೇಡಿಲ್ಲದ ಪದವ ಮಾಡಿಕೋ ಮರುಳೇ. ಮೋಹ ಬೇಡ. ಕೆಡುವೆ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನೀನೇ ತಿಳಿದು ನೋಡಾ: ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

ಸೋನೆ = ಹೊರಬಿಡ್ಡರಸ.

(೫) ಮಾಯೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡುವುದು.

ವಿವರಣೆ:— ಸೋಹಂಭಾವದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಸಂಸಾರವು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಸಾರವು ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ತೆಯನ್ನಂಟು ಮಾಡಿ, ಲಿಂಗದ ನೆನಪು, ಲಿಂಗದ ನಡೆ ಇವುಗಳಿಂದ ದೂರಿರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. (ವಚನ ೨೨) ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳ ವಶದಲ್ಲಿರುವ ವರೆಗೆ ಲಿಂಗದ ನಡೆಯು ಅವನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಲಾರದು. ಅನೇಕತರದ ಮರುಳಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಗಡುವನು. (ವಚನ ೨೩) ಇದೇ ಮಾಯೆ ಎನಿಸುವದು. ಈ ಮಾಯೆಯು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ತರ ಕಟಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. (ವಚನ ೨೪) ಅದು ಬರಿಯ ವಾಗದ್ವೈತವನ್ನು ನುಡಿ ಸುವದಲ್ಲದೆ ನಿಜವನ್ನರುಹಲಾರದು. (ವಚನ ೨೫) ಅದು ಇಲ್ಲದ ಶಂಕೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ತರತರದ ರೂಪದಿಂದ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ದೂರಮಾಡುವುದು ಮನುಷ್ಯನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೨೨. ನಿಚ್ಚೆ ನಿಚ್ಚೆ ಮುಟ್ಟಿ, ನಿಚ್ಚೆ ನಿಚ್ಚೆ ಅಗಲುವರ ಕಂಡು, ನಾಚಿತ್ತಯ್ಯೆ ಎನ್ನ ಮನ, ನಾಚಿತ್ತಯ್ಯೆ. ಸಂದಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಸಂದು ಮಾಡಿದವರು ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಸಂಬಂಧಿಗಳವರು.

೨೩. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯವೆಂಬ ಪಾಪದ ಕೂಸು ಘಾಸಿ ಮಾಡಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಶಿವಶಿವಾ! ಏಸು ಪರಿಯ ಸಂತೈಸಿದಡೂ ಸಂತವಾಗದು. ಮುದ್ದು ತೋರಿ ಬುದ್ಧಿಗೊಡಿಸಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಹುಸಿಯನೇ ಮುಸುಕಿ ಮುಸಿ ಮುಣ್ಣಿ ಮಾಡಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದ ಸಂಗಿಗಳಲ್ಲದ ಅಥಮ ಮಾನವರ ಮರುಳಾಟವನಾಡಿಸಿ ಕಾಡಿತ್ತು ನೋಡಾ.

೨೪. ಮನವ್ಯಸನ ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಗರ್ಭವಾಗಿ ಕೈ ಪ್ರಸೂತವಾದ ಪ್ರಪಂಚವನೇನೆಂಬೆ? ಮಾಡಿದರಾಯಿತ್ತು, ಮಾಡಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು.

ನೆಚ್ಚದಿರು. ನಿಶ್ಚಯವಲ್ಲ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಸಂಸಾರ ಕೇಳಾ.

೩೫. ಯತಿಗಳ ವ್ರತಿಗಳ ಧೃತಿಗೆಡಿಸಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಕಲಿಗಳ ದಲಗಳ ಬಲುಹ ಮುರಿಯಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಹರಿ ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರಾದಿಗಳೆಲ್ಲರ ತರಕಟೆ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಹೋ ಹೋ, ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮ ನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮಾಯೆ, ಮರ್ಕಟೆ ವಿಧಿಯೇ.

೩೬. ವ್ಯಾಸ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಶುಕ. ಮೊದಲೊಂದು ಋಷಿಗಳು. ದೇಹಭಾವವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಜಾರಿಕೆ, ಧಾರುಣಿಯ ಮೇಲಾದ ಜಾರಿಕೆ. ಅಳವುಗೆಟ್ಟುಳವೆಯ ಅಳನೆಯಾ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನಲ್ಲಿ?

೩೭. ಹುಸಿಯ ವ್ಯಾಧನ ನಿಜದಿಂದ ಕ್ಷತ್ರಿಯನೆಂದು ಬೋಧಿಸಲು ಹೊದೆ ದೊರೆಕೊಂಬುನಲ್ಲದೆ ಬೋಧೆ ದೊರೆಕೊಂಬುದೇ ಹೇಳಾ! ಜೀವ ಭೋಕ್ತೃ, ನಿಜ, ಪರಮನೆಂದೆನ್ನದೆ ಪರಮನೇ ಹುಸಿ ಜೀವನೇ ದಿಟವೆಂದು ಬೋಧಿಸಲು ಬೋಧೆ ದೊರೆಕೊಳ್ಳದು ನೋಡಾ. ಜ್ಞಾತೃ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞೇಯ ಜ್ಞಸ್ತಿ ಸುಖ ಪರಿಪೂರ್ಣನಲ್ಲ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

೩೮. ಮನ ರಥದ ಮೇಲೆ ನಿಂತುದ ಭೇದಿಸಬಾರದಯ್ಯ ಸ್ವರ ರಬ್ಬವಾದಿಗಳು ಹರಿಯ ತಾವರಿಯರಾಗಿ. ಹರಿ ವಿರಿಂಚಿಗಳಿಗೆ ತೂರ್ಯ ವೆಲ್ಲಿಯದೋ? ತನು ಮುಖದನುಭಾವಿಗಳವರು. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನ ರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ವಾಗದ್ವೈತವ ನುಡಿವರಲ್ಲದೆ ನಿಜವೆಲ್ಲಿಯದೋ?

೩೯. ಹುಲ್ಲುಮನುಷ್ಯನ ಕಂಡು ಹುಲ್ಲೆ ತಾ ಬೆದರುವಂತೆ, ಇಲ್ಲದ ಶಂಕೆಯನುಂಟೆಂಬನ್ನಕ್ಕೆ ಅದಲ್ಲಿಯೇ ರೂಪವಾಯಿತ್ತು. ಹೇಡಿ ಗಳನೇಡಿಸಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಭಾವದ ಗಸಣಿ

(೬) ಮಾಯೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡುವ

ಉಪಾಯಗಳು.

ವಿವರಣೆ:— ಮಾಯೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡುವ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು. ಮನುಷ್ಯನು ಮೊದಲು ಗುರು ವಿನಲ್ಲಿ ಶರಣುಹೋಗಬೇಕು. (ವಚನ ೪೦) ಹುಡಿ ಹತ್ತದ ಗಾಳಿಯಂತೆ, ಕಾಡಿಗೆ ಹತ್ತದ ಅಲಿಕ್ಕಿನಂತೆ ಅವನು ಜಗತ್ತಿನ ವಿಕೃತಿಗಳು ತನಗೆ ಅಂಟದಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕು. (ವಚನ ೪೧) ನಾನು ಜ್ಞಾನಿ ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ತೊರೆಯಬೇಕು. (ವಚನ ೪೨) ದೇಹದಿಚ್ಛೆಗೆ ಹರಿಯ ಬಾರದು. ಮರ್ವಿಪಯವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. (ವಚನ ೪೩) ಧನ, ವನಿತೆ ವಿಷಯ, ರಾಗ, ದ್ವೇಷ, ಭಯ, ಅಹಂಮತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. (ವಚನ ೪೪) ಗುರುಪಾದವನ್ನು ನಂಬಬೇಕು. (ವಚನ ೪೫) ಆದರೆ ಗುರುವು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯನು ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರಬೇಕು. (ವಚನ ೪೬) ಪ್ರಸಾದ ಭೋಗಿಯಾಗಬೇಕು. (ವಚನ ೪೭) ಸಾಮ ರಸ್ಯಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಭೋಗಿಸಬೇಕು. (ವಚನ ೪೮) ಹೀಗೆ ನಡೆದಲ್ಲಿ ಮಾಯೆಯ ಸಿಲ್ಪು ಬಿಡುವದೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೪೦. ಸಂಸಾರವೆಂಬತ್ತೆಗೆ ನಿರ್ಬುಧ್ಧಿ ಸೊಸೆಯೊಬ್ಬಳು ಅಟ್ಟುಂಡಿ ಹೆನೆಂದು ಒಲೆಯ ಬೂದಿಯ ತೊಡುವನಕ, ಒಳಗೊಂದು ಕಿಡಿ ಇದ್ದು ಕೈ ಬೆಂದು, ಮರುಗುವಂತಾಯಿತ್ತಲ್ಲಾ ಎನಗೆ. ನಿರಸ್ಸಂಗತಿಯ ಒಡಲೊ ಲೆಯ ಬೂದಿಯ ಕೆದಕುವನಕ ಒಳಗೊಂದು ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕಿಡಿ ಇದ್ದು ಎನ್ನ ಮನ ಬೆಂದು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮರುಗುತ್ತಿದ್ದೆನೇ? ಇದಕ್ಕೆ ಸಿತಾಳ ಮಂತ್ರ ಉಂಟೇ ಆಯ್ಯ? ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಜಗುಣ ಶರಣೆಂಬುದೇ ಮಂತ್ರ.

೪೧. ಇಹ ಪರವೆಂಬ ಇದ್ದೆಸೆಯಾದವನ ಪರಿ ಹೊಸತು. ನೆಯಿ ಹತ್ತದ ನಾಲಿಗೆಯಂತೆ, ಹುಡಿ ಹತ್ತದ ಗಾಳಿಯಂತೆ, ಕಾಡಿಗೆ ಹತ್ತದ

ಆಲಿಯಂತಿರ್ದೆನಯ್ಯಾ. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ
ಆಚರಿಸುತ್ತ ಆಚರಿಸವಂತಿರ್ದೆನಯ್ಯಾ.

ಆಲಿ= ಕಣ್ಣು, ಕನೀನಿಕೆ.

೪೨. ಕುರುಡ ಕಾಣನೆಂದು, ಕಿವುಡ ಕೇಳನೆಂದು, ಹೇಳವ ಹಿಡಿ
ಯನ್ನೆಂದು, ಮರುಳ ಬೈದನೆಂದು, ಪಿಶಾಚಿ ಹೋದನೆಂದು ಮನ ಕದನ
ಬಿಡುವನೇ ತಾನರಿವುಳ್ಳಾತ? ತತ್ವವನರಿಯದವರಲ್ಲಿ ಗುಣದೋಷವ
ನರಸುವರೇ ಹೇಳಾ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನಾ?

ಕದನಬಡು= ರೇಗು.

೪೩. ಅಯ್ಯ ಹೊಂದಿಹನಲ್ಲ ಸಂಸಾರಿ ಜಂಗಮವಲ್ಲ ಸಂಸಾ
ರಿಗೂ ಜ್ಞಾನಿಗೂ ಸರಿ ಎನ್ನಬಹುದೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನಾ?

೪೪. ಸಾವು ತಡವಿಲ್ಲ. ನರಕ ದೂರವಿಲ್ಲ. ದೇಹದಿಚ್ಛೆಗೆ ಹರಿದು
ಕೆಮ್ಮನೆ ಕೆಡಬೇಡ. ದುರ್ವಿಷಯವ ಬಿಡು ಬೇಗ. ಗುರುಪದವ ನಂಬು.
ನಮ್ಮ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನಲ್ಲಿ ನೀನು ಸುಖಿಯಪ್ಪೆ ಮರುಳೇ.

೪೫. ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಹೇರಡವಿಯಂಧಕಾರದಲಿ ತೊಳಲುವ,
ಆಧಿವ್ಯಾಧಿಗಳುಳ್ಳ, ಧನವನಿತೆ ವಿಷಯದ ರಾಗದ್ವೇಷದ ಭಯದ ತಾಪ
ತ್ರಯದ ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಛಿನಲ್ಲಿ ಸಾವ ಕೆಡುವ, ಅಹಂ ಮಮತೆಯ ಹೊತ್ತು
ನಡೆವ ನರಗುರಿಗಳಾದ ಜೀವರಿಗೆ ಭವಬಂಧನ ಹರಿದು ಗುರುಪಥವಸ್ಪುದು.
ನಿಜಗುಣನ ಶ್ರೀಪಾದವ ಶರಣುಹೊಕ್ಕುಡೆ, ನಿತ್ಯ ಸುಖಫೂರಿತ ಸಿಮ್ಮ
ಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮ ತಾನಹೆ, ನಿಜಗುಣನ ಶ್ರೀಪಾದವ ನೆರೆ ನಂಬಿದಡೆ.

೪೬. ಕನ್ನಡಿ ತನ್ನದಾದಡೇನು? ಅನ್ಯರದಾದಡೇನು? ತನ್ನ
ಮುಖವ ಕಾಣಬಂದರೆ ಸಾಲದೇ? ಸದ್ಗುರುವಾರಾದಡೇನು? ತನ್ನ
ನರುಹಿದಡೆ ಸಾಲದೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನಾ?

೪೭. ಆರಿಯದ ಗುರು ಆರಿಯದ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಅನುಗ್ರಹವ ಮಾಡಿ
ದೊಡೇನಪ್ಪುದು ಎಲವೋ? ಅಂಧಕನ ಕೈ ಅಂಧಕ ಹಿಡಿದಂತೆ.
ಮುಂದೇನಪ್ಪುದು ಹೇಳಲೆ ಮರುಳೇ. ಬರುವಾತಿನ ರಂಜನೆಯನಾ

ಡದಿರು. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗವು ಹುಸಿಯ ಹಸುಕ
ದವನಲ್ಲ.

೪೮. ಹೆಡತಲೆಯ ಮಾತ ಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ನಡುನೆತ್ತಿಯ ವರ್ಮವ
ಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಕುಗಳ ಮಾಲೆಯ ಕೂರ್ಮನಾಪ್ಯಾಯನವ ಬಲ್ಲರೆ
ಪ್ರಸಾದಿ. ಅಂಗೇಂದ್ರಿಯವನೊಂದು ಮುಖವ ಮಾಡಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ.
ನಿರಂಜನ ಜಂಗಮವನಾರಾಧಿಸಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ನಿರಾಲಂಬದ ಪ್ರಣವವ
ನುಚ್ಚರಿಸಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಹ್ರೀಂ ಶಕ್ತ್ಯಾರೂಢನಾದ ಚರಪಾದಾಂಬುವ
ಹ್ರೀಂ ಶಕ್ತಿಬದ್ಧನಾದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯ ಮಾಡಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಆಧಾರ
ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದೊಳಗಡಗಿದಕ್ಷರವ ನೋಡಿ ಓದಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಭಾವವ
ಕ್ರಿಯಲ್ಲಿಗೆ ತಂದು ಕ್ರಿಯಾಭಾವದಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಒಳ
ಹೊರಗೆಂಬ ಭಾವಗೆಟ್ಟು ಸುಳುಹಿನ ಪ್ರಸಾದದ ಕಳೆ ಬೆಳಗ ನುಂಗಿದ
ಲಿಂಗಕ್ಕೆರ್ಪಿಸಿ ಸುಖಿಸಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಸ್ಥಾವರವ ಜಂಗಮದೊಳಗಡ
ಗಿಸಿ ಜಂಗಮವ ಸ್ಥಾವರವ ಮಾಡಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಇದು ಕಾರಣ
ನಿಜಗುಣನೆಂಬ ಮಹಾಜಂಗಮ ನಿಜಾನಂದವೆಂಬ ಒಕ್ಕು ಮಿಕ್ಕ ಘನ
ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಟ್ಟನಾಗಿ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ
ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳಲು ಎನ್ನು ಹಿಂಗದಾಲಿಂಗಿಸಿದನಾಗಿ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದೆ.

೪೯. ಕಂಡುದು ಕೇಳಿದುದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತಾಕಿತ್ತು ಸೋಂಕಿತ್ತು.
ಕಾಯದ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾಯಿತ್ತೆಂದರೆ ತಪ್ಪಿತ್ತು ನೋಡಾ.
ತಾನರಿವುತ್ತ ಕೊಡಲುಂಟೇ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ? ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ
ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶರಣನಲ್ಲ, ಆತ ಸಂದೇಹಿ.

(೭) ಸಾಮರಸ್ಯ.

ವಿವರಣೆ:— ಮನುಷ್ಯನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆದಲ್ಲಿ ಅವನು ಇಹಲೋಕದ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಸುಖವಾಗಿ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು. ಅಖಂಡಿತ ಪದವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಇದು ಸಾಮರಸ್ಯವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಆಗ ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಿಲ್ಲುವವು. ಭಾಷೆಗಳು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗುವವು. ಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಹೆನೆಂಬ ಭಾವವಡಗುವದು. (ವಚನ ೫೦) ಸಂಸಾಸ ರತಿಯು ಅಡಗುವದು. ಸುಖದ ಸಾರವು, ನೆಚ್ಚಿಕೆಯು, ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯು ನಿಲ್ಲುವವು. ನಿಷ್ಕೆಯು ನೀಸಂದೇಹವಾಗುವದು. ಪರ ಮಾತ್ಮನ ಸಾಮರಸ್ಯ ಪೂಜೆಯು ಒದಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ಅಡಗುವನು. (ವಚನ ೫೧) ಜನನ, ಗುಣಕರ್ಮ, ಬಂಧನೆಗಳು ಇವಾವೂ ಇಲ್ಲವಾಗುವವು. (ವಚನ ೫೨) ಮಾಯೆಯ ಕೃತಕವು ಅಳಿದು ಹೋಗುವದು. ಹೋದಕೂಡಲೆ ನಿಜವು ನಿಲ್ಲುವದು. ಅದೇ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು.

ವಚನಗಳು.

೫೦. ಸಿರದ ಕಂಗಳ ಕರದ ತಿಸುವನಿಕ್ಕೆ ಮೆರೆದರು. ಭಾಷೆಗಳ ಹಂಗು ಹಳಸಿ ಹೋಯಿತ್ತು. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಹೆನೆಂಬ ಶಬ್ದವಳಿಯಿತ್ತು.

೫೧. ರತಿಯಡಗಿತ್ತು. ಸಾರ ಸವೆಯಿತ್ತು. ನೆಚ್ಚಿಕೆ ನಾಚಿತ್ತು. ಮೆಚ್ಚಿಕೆ ಮರೆಯಿತ್ತು. ನಿಷ್ಕೆ ನೀಸಂದೇಹಕ್ಕೊಳಗಾಯಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತ ಪೂಜೆ ಭಂಡಾಯಿತ್ತು.

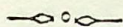
೫೨. ಜನನಾದಿಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಜನನವನೇಕೊಡಂಬಡುವೆ? ಗುಣಕರ್ಮವಿಲ್ಲದ ನಿನಗೆ ನಿರ್ವಿಷಯವನೇಕೊಡಂಬಡುವೆ? ಬಂಧವಿಲ್ಲದ ನಿನಗೆ ಮೋಕ್ಷವನೇಕೊಡಂಬಡುವೆ? ಇವೇನೂ ಇಲ್ಲದ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ನಿನಗೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನು.

೫೩. ಹೆರದ ಮುನ್ನವೇ ಹುಟ್ಟಿ ಹೆತ್ತಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತುದು ನೋಡಾ. ಅದು ಮಾಯೆಯ ಕೃತಕದ ಗರ್ಭದ ನೆಳಲತಿ ಸುಳುಹು. ಅದಲ್ಲದ ಹೋಯಿತ್ತು. ಹೋದಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತ್ತು ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು.

ಆರುವಿನ ಮಾರಿತಂದೆಗಳ

ವಚನಗಳು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

ಆರುವಿನ ಮಾರಿ ತಂದೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ವಚನಕಾರನು ರಚಿಸಿದ ವಚನಗಳು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ, ಈತನು ೧೬೬೦ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿ ರಬಹುದೆಂದು ೧೫೫೧ ಬಿ. ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈತನು ಬಸವೇಶ್ವರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಾನುಭವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿದ್ದನೆಂದು ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಐತಿಹ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಸವೇಶ್ವರನಕೆಂತಲೂ ಈಚಿನವನಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ೧೫ ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಗುಬ್ಬಿ ಮಲುಹಣನು ಈ ಆರುವಿನ ಮಾರಿತಂದೆಯ ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಗಣಭಾಷ್ಯ ರತ್ನಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉದಹರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ವಚನಸಂಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಈತನ ವಚನಗಳು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈತನನ್ನು ನಾವು ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಆಗಿಹೋದ ಪುರಾತನಕಾಲದ ಮಹತ್ವದ ವಚನ ಕಾರರಲ್ಲಿ ಗಣಿಸಲು ಏನೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ.

ಇವನ ಹೆಸರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇವನು ಬಹು ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿದ್ದನೆಂಬುದು ಈತನ ವಚನಗಳಿಂದಲೇ ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅನೇಕ ವಚನಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆ ಇದ್ದುದನ್ನು ವಾಚಕರು ಕಾಣಬಹುದು. “ಬೆಡಗಿನ ವಚನಗಳು” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಈತನ ವಚನಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿ ಉದಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆ ಇದ್ದುದನ್ನೇ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಬರೆದಿರುತ್ತೇವೆ.

• ಈ ವಚನಕಾರನ ವಚನಗ್ರಂಥವು ನಮಗೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ದೊರೆತಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ದೊರೆದ ವಚನಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ನಾವು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ವಿಜಾಪುರ.

ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ.

ತಾ. ೧೫-೪-೧೯೩೮.

ಸಂಪಾದಕ.

ಅರುವಿನ ನಾರಿತಂದೆಗಳ ವಚನಗಳು.

(೧) ಪರಮಾತ್ಮನ ಅರಿವು.

ವಿವರಣೆ— ಪರಮಾತ್ಮನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅವನು ತನ್ನನರಿವವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದು ಅವರನ್ನು ಪ್ರೇರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಹೊರ್ತು ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಬುದಿಲ್ಲ. (೧) ಅನೇಕರು ಮನುಷ್ಯನು ಅಂಗವನ್ನಳಿದ ಬಳಿಕ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ನಿಜವಾದುದಲ್ಲ. ಅಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಕಾಣುವಲ್ಲಿ ಅರಿವುದೂ ಮರೆವುದೂ ಇವುಗಳ ಸಂದವನ್ನು ತಿಳಿದು ವರ್ತಿಸಿದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಬೆಳಗು ಕಾಂಬುದು. (೨) ಆದರಂತೆಯೇ ಆದಿ, ಮಧ್ಯ, ಅವಸಾನ ಎಂಬ ಭೇದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಪರಮಾತ್ಮನು ಕಾಣಲಾರನು. ಅವನನ್ನು ಅರಿಯುವಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಭೇದಭಾವಮಾಡಲು ಬರಲಾರದು. (೩) ಆದರೆ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ಶರಣುಹೊಕ್ಕು ಮರವೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು. (೪) ತನ್ನ ಅರಿವೆಯಮೂಲಕ ಮಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರಗಳು ವೇದಾಂತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಇವೆ. (೫) ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ, ಸುಜ್ಞಾನದಿಂದ ಜೀವಭಾವವನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿ, ಗುರುಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಕಡೆಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೧. ಸಿದ್ಧರಸ ಲೇಸೆಂದಡಿ ತಾನಿದ್ದ ಕುಡಿಕೆ ಹೇಮವಾದುದಿಲ್ಲ; ಲೋಹಕ್ಕಲ್ಲದೆ ವೇದಿಪುದಿಲ್ಲ. ವಸ್ತು ಸರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿದರೇನು? ತನ್ನನರಿವರ ಹೃದಯದಲ್ಲದೆ ಇರ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದ ಇರವು.

೨. ಅಂಗವ ಮರೆದು ಲಿಂಗವನರಿಯಬೇಕೆಂಬರು. ಕರಣಂಗಳರತು ಘನಲಿಂಗವನರಿಯಬೇಕೆಂಬರು. ಅದು ನಾ ಸಿಕ್ಕಿದ ತಡೆ ಕೇಳಿ ರಣ್ಣ ಆಕಾರ ಬಯಲಾದಡೆ ಮುಗಿಲು ರೂಪ ತೋರಿ ಅಳಿವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೋ? ನಕ್ಷತ್ರ ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯಾದಿಗಳು ಗ್ರಹ ಪ್ರವರ್ತನವಹ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೋ? ಅದು ಕರಣದಲ್ಲಂಗವಿದ್ದಂತೆ ಲಿಂಗವನರಿಯಬೇಕು. ಕರಣಂಗಳಿದ್ದಂತೆ ಘನಲಿಂಗವ ಭೇದಿಸಬೇಕು. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಮರೆದರಿಯಲಿಲ್ಲ; ಅರಿದು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಈ ಉಭಯದ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗು ತೋರುತ್ತಿದೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದಲ್ಲಿ.

ಅರತು = ಒತ್ತಿ, ನಾಶವಾಗಿ; ತಡೆ = ಪ್ರತಿಬಂಧ

೩. ಆದಿ ಮಧ್ಯಾವಸಾನವನರಿಯಬೇಕೆಂಬರು. ಆದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಅವಸಾನದಲ್ಲಿ ಅರಿಯಬೇಕೆಂಬರು. ಅರಿವುದೊಂದೇ ಮೂರೋ ಎಂದಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತ್ತು. ನಿಂದುದ ಕಳೆದು ಸಂದ ಹರಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೪. ಕೆಯಿ ಬೆಳೆವಲ್ಲಿ ಸರಿಗೆ ಮುನಿವರಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆಗೆ ಮುನಿವರೇ ಅಯ್ಯ? ಅರಿದಂಗವ ತಾಳಿದವರಲ್ಲಿ ಮರವೆಗೆ ಮುನಿವರಲ್ಲದೆ ಅರಿವಿಗೆ ಮುನಿವರುಂಟೇ ಅಯ್ಯ? ಮುಲ್ಲ ಆವಿಗೆ ಕಾಲ ಕಟ್ಟುವರಲ್ಲದೆ ಮೊಲೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದರುಂಟೆ ಅಯ್ಯ? ಗುರುವಾದಡಾಗಲಿ, ಲಿಂಗವಾದಡಾಗಲಿ, ಜಂಗಮವಾದಡಾಗಲಿ, ಅರಿವಿಗೆ ಶರಣು, ಮರವಿಗೆ ಮಥನವ ಮಾಡ ಬಲ್ಲರೆ, ಅದು ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಅರಿವಿನ ಮಾರನಿರಲು ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದ ಬರವು.

ಕೆಯಿ = ಹೊಲ; ಸರಿ = ಮಳೆ;

೫. ವೇದವೇದಾಂತಂಗಳಿಂದ, ಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ಧಾಂತಂಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ವಿಚಾರ ಒಂದೇ ಭೇದ. ಅರಿದಲ್ಲಿ ಮಲಕ್ಕೆ ಹೊರಗು; ಮರೆತಲ್ಲಿ ಮಲಕ್ಕೊಳಗು. ಅರಿವು ಮರವು ನಿಂದಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದ ಬೆಳಗು.

೬. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಧರೆಯ ಮೇಲೆ ಅರಿಬಿರಿದಿನ ಮಂತಣದ ಗರಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೂವರು ಧೋರೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದರು. ಒಬ್ಬ

ನರಪತಿ, ಒಬ್ಬ ಸುರಪತಿ, ಒಬ್ಬ ಸಿರಿಮುರಿಗೊಡೆಯ. ಮೂವರ ದುರ್ಗ ಒಂದೇಯಾಗಿ ಸಂದೇಹಕ್ಕೀಡಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗಸಂಗವಾಗಿಯಲ್ಲದೆಯಾಗದು.

ಟೀಕು- ಆ ಪ್ರಪಂಚ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಿಂದಾದಯವಾದ ಸೃಷ್ಟಿಯಂಶದ ತನುವೆಂಬದೀಗ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಧರೆಯ ಮೇಲೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಿಷ್ಟ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಆರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ ಭಿನ್ನಭಾವ ಯುಕ್ತವಾದ ಹಂಕಾರವೆಂಬ ಗಿರಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಆರಿಬಿರಿದಿನ ಮಂತಣದ ಗಿರಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತವ್ಯಹಂಕಾರವೆಂಬ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳೇ ಕರ್ತರಾಗಹರೆಂಬುದೀಗ ಆ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೂವರು ಧೊರೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಕರ್ತನಾಗಿಹನು ವಿಶ್ವನೆಂಬುದೀಗ ಒಬ್ಬ ನರಪತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಕರ್ತನಾಗಿಹನು ತ್ರೈಜಸನೆಂಬುದೀಗ ಒಬ್ಬ ಸುರಪತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ತಾಸತ್ರಯಾಗ್ನಿಸಂಬಂಧವಾದ ಮಾಯಾ ಭೋಗಕ್ಕೆ ಕರ್ತನಾಗಿಹನು ಪ್ರಾಜ್ಞನೆಂಬುದೀಗ ಒಬ್ಬ ಸಿರಿಮುರಿಗೊಡೆಯನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾದ ಅಹಂಕಾರವೆಂಬ ದುರ್ಗ ಒಂದೇಯಾಗಿ ಜೀವಭಾವದ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಿಹುಸೆಂಬುದೀಗ ಮೂವರ ದುರ್ಗ ಒಂದೇಯಾಗಿ ಸಂದೇಹಕ್ಕೀಡಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಸುಜ್ಞಾನೋದಯದಿಂದ ಜೀವಭಾವ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಗುರುಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶರಣಂಗಳಲ್ಲದೆ ಅಹಂಕಾರವೆಳೆದು ನಿರಹಂಕಾರವಾಗಬೇಕೆಂಬುದೀಗ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗಸಂಗವಾಗಿಯಲ್ಲದೆಯಾಗದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

(೨) ಮಾಯೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡುವುದು.

ವಿವರಣೆ:-- ಮಾಯೆಯು ಭೇದಭಾವವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಭೇದಭಾವವಡಗಲು ಸರಮಾತ್ಮಲಿಂಗವು ಪ್ರಕಾಶಿಸಹತ್ತುವದು. (೨) ಇಂಥ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವುದು ಜೀವನ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದಲೇ ಈ ಮಾಯೆಯ ಸಂಹಾರವಾಗುವುದು. (೪) ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸೆಂಬುದಿದ್ದು ಅದು ಅಜ್ಞಾನದ ಕಡೆಗೆ ಅವನನ್ನು ಹೊರಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲು ಮನೋವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಚಿದ್ವಿಂದುವು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿ ಮನವನ್ನು ಅವಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಗುರುಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. (೯-೧೧) ಈ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದು ಬಹು ದುಸ್ತರವಾದದ್ದು. ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ರುದ್ರರೆಲ್ಲರೂ ಅದರ ಪಾಶಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವರು. (೧೪)

೨. ಸಕಲವೆಂಬನ್ನಕ್ಕೆ ನೀಕಲ ಉಂಟು. ನೀಕಲವೆಂಬುದು ನಾಮ ರೂಪ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ತ್ರಿವಿಧವ ಕೂಡಿ ಬೆಳಗುವ ಜ್ಯೋತಿಯ ಒಡವೆ ಘಟವಾಗಿ ಬೆಳಗೆ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ತೋರುವನ್ನಕ್ಕೆ ಮಾಯಾಸಂಗವಾಗಿಹುದು. ಅದರ ಬೆಡಗಡಗೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ನಿರ್ಮಾಯ.

೪. ಕೊಂಬಿನ ಮೇಲಣ ಹಕ್ಕಿಯ ಆಕಾಶದ ಮೇಲಣ ಗಿಡಗ ಹಿಡಿಯಿತ್ತು. ಕೊಂಬು ಹಕ್ಕಿಯ ಕೂಡದೆ ಗಿಡಗನ ಕಡಿಯಿತ್ತು. ಹಕ್ಕಿಯು ಗಿಡಗನ ಕೂಡೆ ಕಡಿದ ಕೊಂಬ ಚಿಟ್ಟಿಯ ಮರಿ ನುಂಗಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿಯಿತ್ತು.

ಟೀಕು:-- ಶಿವಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ಶರಣನ ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿರ್ಪ ಸರಮಾತ್ಮನೆಂಬುದೀಗ ಕೊಂಬಿನ ಮೇಲಣ ಹಕ್ಕಿಯ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆತ್ಮಾಕಾಶದಲ್ಲಿರ್ಪ ಮಾಯೆಯು ಆ ಸರಮಾತ್ಮನೆನಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಆಕಾಶದ ಮೇಲಣ ಗಿಡಗ ಹಿಡಿಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶಿವಭಾವವು ಸರಮಾತ್ಮನೆಂಬ ಪಕ್ಷಿಯ ಮಾಯೆಗೆ ಕೂಡದೆ ಎಂಬುದೀಗ ಕೊಂಬು ಹಕ್ಕಿಯ ಕೂಡದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶಿವಭಾವವು ಮಾಯೆಯ ಸಂಹರಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಗಿಡಗನ ಕಡಿಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದ

ಕೃಷ್ಣ. ಆ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂಬ ಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ಮಾಯೆ ಎಂಬ ಗಿಡಗನು ಆ ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡುವ ಶಿವಭಾವವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಚಿತ್ತಿನಿಂದುದಿಸಿದ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವನವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹಕ್ಕಿಯು ಗಿಡಗನ ಕೂಡೆ ಕಡಿದ ಕೊಂಬ ಚಿಟ್ಟಿಯ ಮರಿ ನುಂಗಿತ್ತು ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ.

೯. ಧರೆಯ ಹಾವು ಆಕಾಶದೊಳಗಣ ಕಪ್ಪೆ ಒಡಗೂಡಿ ಊರವೆಯಾಗಿ ಹಾವು ಗಾರುಡವ ನುಂಗಿ ಕಪ್ಪೆ ಹಿಡಿದ ಜೋಗಿಯ ನುಂಗಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಕಪ್ಪೆಗೆ ಸರ್ಪಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಕಪ್ಪೆ ಜೋಗಿಯನುಗುಳ ಘಟಿಸರ್ಪನ ನುಂಗಿತ್ತು. ಕಪ್ಪೆಯ ವಿಷ ತಾಗಿ ಜೋಗಿ ಮತ್ತನಾದ. ಇಂತೀ ಭೇದದಿಂದಿರವು ತಾನೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನು ತಾನೆ.

ಟೀಕು: - ಪಂಚಭೂತಾಶ್ರಯವಾದ ದೇಹದಲ್ಲಿರ್ಪ ಮನಸ್ಸೆಂಬುದೀಗ ಧರೆಯ ಹಾವು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ. ಆತ್ಮಾಕಾಶದಲ್ಲಿರ್ಪ ಅಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಮಾಯೆಯೆಂಬುದೀಗ ಆಕಾಶದೊಳಗಣ ಕಪ್ಪೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ. ಅಂತಸ್ತು ಮನ ಮಾಯೆ ಎರಡೂ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸ್ವರೂಪಿನಿಂದಿರುತ್ತಿಹವೆಂಬುದೀಗ ಒಡಗೂಡಿ ಊರವೆಯಾಗಿ ಎ ಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ. ಅಂತಸ್ತು ಮನಸ್ಸನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂಬ ಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸರ್ವಾಂಗವನು ಸಂಕಲ್ಪ ಭಾವದಿಂದವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹಾವು ಗಾರುಡವ ನುಂಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ. ಆ ಮಾಯೆ ಮನವ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂಬ ಖಂಡಿತ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ತಾನೇ ಅವಗ್ರಹಿಸಿ ತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕಪ್ಪೆ ಹಿಡಿದ ಜೋಗಿಯ ನುಂಗಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ. ಇಂತಸ್ತು ಪಿಂಡದಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲು ಆ ಮಾಯೆಯಳಿದು ನಿವೃತ್ತಿಮುಖದಿಂ ಚಿಟ್ಟಿಂದುವೆ ಪ್ರಭಾವಿಸಿ ಮನೋವರ್ತನೆಯ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಮತ್ತೆ ಕಪ್ಪೆಗೆ ಸರ್ಪಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ. ಆ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಚಿಟ್ಟಿಂದು ಶಂಕಾವಿಷ ಸಂಬಂಧಿಯಸ್ತು -ಜೀವನ ಪ್ರಸಂಚಿಸಿಂ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕಪ್ಪೆ ಜೋಗಿಯ ನುಗುಳ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ. ಆ ಜೀವಭಾವ ಪ್ರಪಂಚ ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿದ ಚಿಟ್ಟಿಂದುಪ್ರಕಾಶವು ಮನವನವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಸರ್ಪನ ನುಂಗಿ ತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ. ಆ ಪರಮಶಾಂತಿಯ ಚಿಟ್ಟಿಂದುವಿನಲ್ಲಿರ್ಪ ಚಿದಮೃತ ರಸವೆ ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ಸತ್ಪ್ರಿಯಾಲಿಂಗವಾಗಿ ಬಂದು

ಶರಣನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ದಷ್ಟವಾಗಲು ಆ ಸಜ್ಜೀವನು ಚಿಟ್ಟನಲಿಂಗ ದಲ್ಲಿ ಪರಮಕಾಷ್ಠಿಯಾದನೆಂಬುದೀಗ ಕಪ್ಪೆಯ ವಿಷ ತಾಗಿ ಜೋಗಿ ಮತ್ತನಾದ ಇಂತೀ ಭೇದದಿಂದಿರವು ತಾನೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ತಾನು ತಾನೇ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ.

೧೦. ನಾ ತೋಡಿದ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ದುಂಡುಕ ಭೇಕ ಒಂದೇ ಆಗಿದವು. ದುಂಡುಕ ಹಸಿದು ಭೇಕನ ನುಂಗಿತ್ತು. ಭೇಕ ಸಾಯದೇ? ದುಂಡುಕನ ಕರುಳು ತಿಂದು ಒಣಗಲಾಗಿ ಅಂಗ ಬಿಗಿದು ಭೇಕ ನಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನು ಬಾವಿ ಕಟ್ಟಿತ್ತು. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದ ಕುರುಹಡಗಿತ್ತು.

ಟೀಕು:-- ಆತ್ಮಗೆ ದೇಹ ಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸ ಕೂಸವನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಂಡನೆಂಬುದೀಗ ನಾ ತೋಡಿದ ಬಾವಿ ಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ. ಅಂತಸ್ತು ತನುವೆಂಬ ಕೂಸದ ಮಧ್ಯ ದಲ್ಲಿ ಶಂಕಾ ವಿಷಯ ಸಂಬಂಧಿಯಸ್ತು ಜೀವನು ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಬಿಂದು ಅಡಗಿರುತ್ತಿಹದೆಂಬುದೀಗ ದುಂಡುಕ ಭೇಕ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದವು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ. ಅಂತಸ್ತು ಜೀವನು ಆ ತೃಷ್ಣೆಯಿಂದ ಆ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಬಿಂದುವನವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ದುಂಡುಕ ಹಸಿದು ಭೇಕನನುಂಗಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ. ಅಂತು ಜೀವನವಗ್ರಹಿಸಲು ಆ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಬಿಂದು ಮರವೆಯಿಂ ನಷ್ಟವಾಗದೆಂಬುದೀಗ ಭೇಕ ಸಾಯದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ. ಅಂತಸ್ತು ಜೀವನಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯ ವಾಗಲು ಆ ಜೀವನ ಸಕಲ ಕರಂಗಳನು ಆ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಬಿಂದುವೇ ಅವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ದುಂಡುಕನ ಕರುಳು ತಿಂದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ. ಆ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಬಿಂದು ಅವಗ್ರಹಿಸಲು ಜೀವಭಾವವಳಿದು ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸವರತು ಹೋಯಿತ್ತೆಂ ಬುದೀಗ ದುಂಡುಕ ಸತ್ತು ಒಣಗಲಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ. ಆ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸವರತು ಹೋದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಿಜವಸ್ತು ಪರ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ಗುರೂಪಾವಸ್ಥೆಯ ಮಾಡಲು ಶ್ರೀಗುರು ಕರುಣಿಸಿ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಲು ಪಂಚಾಚಾರವಿಡಿ ದಾಚರಿಸಿ ದೇಹಭಾವ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಆತ್ಮನು ಮಹಾಘನದಲ್ಲಿಯೇ ಸರಸ

ವಾದನೆಂಬುದೀಗ ಅಂಗ ಬಿಗಿದು ಭೇಕನಲ್ಲಿಯೆ ಸತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಅಂತು ಆತ್ಮನು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸೈಕೃವಾಗಲು ವಿಷಯ ಕೂಪ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಲಿಂಗ ಶರಣನೆಂಬುದಯ ಭಾವವಡಗಿ ಹೋಯಿ ತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಎನ್ನು ಬಾವಿ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದ ಕುರು ಹಡಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೧೧. ಉರಿಯ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಲದ ಕುಸುಮ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಹರಿಸುರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ವಶವಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಆ ಕುಸುಮದ ಎಸಳಿನ ಕೂಟಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು, ನಡುಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ ಕಪೋತ ವರ್ಣ, ಅದರ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಾವರ್ಣದ ಛಾಯೆ ಕೂಡಿ ಅಳಿವುತ್ತಿಹುದು. ಆ ಹೂವು ಒಂದೇ ಭೇದದಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತು ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದ ಪಾದ ದಲ್ಲಿರಿಸಲಾಗಿ ಪದಕ್ಕೆ ಹೊರಗೊಂದು ಮುಕುಟದ ಮೇಲೇರಿತ್ತು. ಇದ ಬಲ್ಲವರಾರು ಜೋಡ್ಯವ ಹೇಳಿರಣ್ಣಾ.

ಟೀಕು:- ತಾಪತ್ರಯಾಗ್ನಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸದ ಘಾತವ ಕಾಣಬಾರದೆಂಬುದೀಗ ಉರಿಯ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಚಲರೂ ಪವಾದ ಮನೋ ಕುಸುಮ ಹುಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ಜಲದ ಕುಸುಮ ಹುಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ತು ಮನೋ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಲಿಸಿಹನೆಂದೊಡೆ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದೀಗ ಹರಿ ಸುರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ವಶವಲ್ಲ ನೋಡಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಮನೋ ಕುಸುಮದ ಎಸಳೆಂ ದೊಡೆ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳು, ಅಂತಸ್ತು ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳನೊಳಗೊಂಡಿರ್ಪ ಸ್ಥೂಲ ದೇಹವೆಲ್ಲ ಅಜ್ಞಾನಮಯವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಆಕುಸುಮದ ಎಸಳಿನ ಕೂಟಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಮನಸ್ಸು ಸೂಕ್ಷ್ಮದೇಹದಲ್ಲಿ ಮರನೆಯನೆಯ್ನು ಷಡ್ವರ್ಣ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿಹುದೆಂ ಬುದೀಗ ನಡುಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ ಕಪೋತ ವರ್ಣವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಕಾರಣ ದೇಹದಗ್ರದಲ್ಲಿ ಆ ಮನಸ್ಸು ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಪ್ರಸಂಚಿನಲ್ಲಿ ಲಯವಾಗುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಅದರ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಛಾಯೆ ಕೂಡಿ ಅಳಿವುತ್ತಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ತು ಮನೋಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿವಕೃಪೆಯಿಂದ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವಾ

ಗಲು ಅಂತಸ್ತು ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶದಿಂ ಮನೋ ವರ್ತನೆಯಳಿದು ಸದ್ವಾ ಸನ ಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ದಲು ಆ ಪುಷ್ಪವ ಕೃತನಿಶ್ಚಯ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಸಿಡಿದು ಸತ್ತಿಯಾ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿದನೆಂಬುದೀಗ ಆ ಹೂವ ಒಂದೇ ಭೇದದಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತು ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂ ಗದ ಪಾದದಲ್ಲಿರಿಸಲಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂ ಧವಾದ ಉನ್ಮನಿತತ್ವ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಮನಸ್ಸು ಚತುರ್ವಿಧ ಖಂಡಿತ ಪದವ ಮುಟ್ಟಿದೆ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪರಶಿವ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಪದಕ್ಕೆ ಹೊರಗೊಂದು ಮುಕುಟದ ಮೇಲೇರಿತ್ತು. ಇದ ಬಲ್ಲವರಾರು ಜೋಡ್ಯವ ಹೇಳಿರಣ್ಣಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೧೨. ಅಂಧಕಾರವೆಂಬ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಅಂಗದ ಕರಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಮೂರಂಗದ ಕೋಡಗಯೋಡಿಸಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಮೀರಿದನೆಂಬುವ ರೆಲ್ಲರು ಕರಡಿಯ ನಿಲಿಸಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಕೋಡಗದ ಚೇಷ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಡ ನಿಮಗಾರೂಢದ ಮಾತು ಇಂತಿವ ಮೀರಿ ನಿಂದವಂಗಳುದೆ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ.

ಟೀಕು :- ಅಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧವಾದ ದೇಹವೆಂಬುದೀಗ ಅಂಧ ಕಾರವೆಂಬ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ದೇಹವನಾಶ್ರೈಸಿ ಕೊಂಡಿರ್ಪ ಇಂದ್ರಿಯ ದ್ವಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ತು ದೇಹವನಾಶ್ರೈಸಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಮಾಯೆ ಭವಪಾಶ ದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿವಡೆದಿತ್ತಿಹಳೆಂಬುದೀಗ ಅಂಗದ ಕರಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ ಕೃಥ. ಆ ತನುತ್ರಯಂಗಳ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರ್ಪ ಮನಸ್ಸು ಆ ಮಾಯಾಪಶಗತರಾಗಿರ್ಪ ಜೀವರ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೇಡು ಮಾಡಿ ಕಾಡುತ್ತಿ ಹುದೆಂಬುದೀಗ ಮೂರಂಗದ ಕೋಡಗಯೋಡಿಸಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸಂಕಲ್ಪರೂಪವಾದ ಮನೋವರ್ತನೆಯ ನಿಲಿಸಿಹ ನೆಂಬ ಒಣ ವಾಗದ್ವೈತಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಮಾಯಾ ಪ್ರಸಂಚಿನ ಸುಖಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಲಯವಾಗಿ ಹೋದರೆಂಬುದೀಗ ಮೀರಿದನೆಂಬುವರೆಲ್ಲರೂ ಕರಡಿಯ ನಿಲಿಸಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಮನೋವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರ್ಪ ಅದ್ವೈತ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಇಲ್ಲದ ಪರಬ್ರಹ್ಮವನುಂಟು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ನುಡಿಯುತ್ತಿಹರು. ಅದು ಸಲ್ಲದೆಂಬುದೀಗ ಕೋಡಗದ ಚೇಷ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಡ, ನಿಮಗಾರೂಢದ ಮಾತು ಎಂಬ ಶಬ

ಕೃಥ. ಈ ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚು ದಾಂಟಿದವಗಲ್ಲದೆ ಅಂಗದ ನಿಜವು ಕಾಣಬಾರದು ಎಂಬುದೀಗ ಇಂತಿವ ಮೀರಿ ನಿಂದವಗಲ್ಲದೆ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೧೩ ಉರಿಯ ಸಿರಿಯ ನಡುವೆ ಒಂದು ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ನರಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದೆ. ಬಾಲ ಉಡುವಿನಂದ. ನಡು ಬಳ್ಳುವಿನ ಚೊಲ್ಲೆಯ ದಂತೆ ತಲೆ ಕೋಡಗದಂತೆ ರೂಪು ನರಿಯಾಗಿ, ಆತ್ಮ ಕುಕ್ಕುರನಾಗಿ, ಏತಕ್ಕೂ ಸಿಕ್ಕದೆ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿದವರಿಗಲ್ಲದೆ ಸಿಕ್ಕದು ಆ ಜೀವ.

ಟೀಕು :- ತಾಪತ್ರಯಾಗ್ನಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸ್ಥೂಲದೇಹದ ಪ್ರಾರ ಬ್ಧಭೋಗ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೇಹದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ಉರಿಯ ಸಿರಿಯ ನಡುವೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ಪ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೇಹದ ಮಧ್ಯಸ್ಥವಾದ ಹೃದಯ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಜೀವನು ಹಂಸಗತಿ ಗಳಂ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಸಂದು ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ನರಿ ತಿರು ಗಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ಪ ಜೀವನ ಭವಸಾಶ್ರ ೧ ತಮೋಗುಣದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಬಾಲ ಉಡುವಿನಂದ ವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಜೀವನ ಅಂತರ್ದೇಹವು ಸತ್ಪ್ರಣಮವನೋ ಳಗೆ ಕೊಂಡಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ನಡು ಬಳ್ಳುವಿನ ಚೊಲ್ಲಹದಂದವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಜೀವವೃತ್ತಿ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಿರಸ್ಸು ಮನೋವರ್ತನೆ ಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ತಲೆ ಕೋಡಗದಂದ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ ಆ ದೇಹವು ಜೀವನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬು ದೀಗ ರೂಪು ಸರಿಯಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಜೀವನು ಇಂದ್ರಿ ಯಗಳ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುತ್ತಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಆತ್ಮ ಕುಕ್ಕುರನಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಜೀವನ ನಿಲವು ಭಿನ್ನಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಗಳಿಂ ಗ್ರಹಿಸಿಹೆನೆಂದೊಡೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದೀಗ ಯಾತಕ್ಕೂ ಸಿಕ್ಕದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಜೀವನು ಅಷ್ಟದಳ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಮನ ಪವನಂಗೆ ಳೆಂಬ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿಂ ಚರಿಸುತ್ತಿಹುದಾಗಿ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯದಿಂ ತನ್ನ ನಿಜವ ತಿಳಿದ ಶರಣಂಗೆ ಜೀವಭಾವವಳಿದು ಸಜ್ಜೀವ ಸ್ವರೂಪವಾ ಗುತ್ತಿಹುದಲ್ಲದೆ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದೀಗ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದೆ, ಅದು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿದವರಿಗಲ್ಲದೆ ಸಿಕ್ಕದು ಜೀವ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

(೨) ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಮಾಯೆಯ ನಿವೃತ್ತಿಯು.

ನಿವರಣೆ :- ಮಾಯಾ ಪಾಶವು ಲಿಂಗಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗು ತ್ತದೆ. (೧೪) ಮನುಷ್ಯನ ಕರ್ಮತ್ರಯಗಳೂ ಕೂಡ ಜ್ಞಾನದಿಂ ದಲೇ ದೂರಾಗುತ್ತವೆ. (೧೫) ಜ್ಞಾನಿಯಾದವನು ಸಮರಸಾಚಾರ ದಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. (೧೬) ಹೀಗೆ ಆಚರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಬಚ್ಚು ಬರಿಯ ಬಯಲು ಎಂದರೆ ಮೋಕ್ಷವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. (೧೭) ಮತ್ತು ಮಾಯೆಯು ಅಳಿದು ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಲಿಂಗಗಳು ಅಳವ ಡುವವು. (೧೮) ಆದರೆ ಭಿನ್ನಾಚಾರದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವವರಿಗೆ ಇದು ಆಳವಡಲಾರದು. (೧೯) ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚು ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಚಿಧ್ವನ ಪ್ರಕಾಶವು ದೊರೆಕೊಳ್ಳುವದು. (೨೦-೨೧)

ವಚನಗಳು.

೧೪. ಗಂಡನಿಲ್ಲದ ಸತಿ ಯೋನಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳ ಹಡೆದು ನಾಲಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಜೋಗುಳವಾಡುತ್ತೈದಾಳೆ. ತೊಟ್ಟಿಲ್ಲದ ನೇಣು ಹೊರತೆಯಾಗಿ ಗಂಟ ಕಟ್ಟಿ ಮಗುವಿಲ್ಲದೆ ಶಿಶುವಳುತ್ತಿದೆ. ಆದಕ್ಕೆ ಮೊಲೆ ಇಲ್ಲ. ಹಾಲ ಬೇಕು. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವ ನರಿ ತಲ್ಲದಾಗದು.

ಟೀಕು :- ಜೀವನ ವ್ಯವಹಾರವಿಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ ಗಂಡನಿಲ್ಲದ ಸತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಸಹಿತವಾದ ಶರಣ ಸತಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ನಾಸ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಯೋನಿ ಇಲ್ಲದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿರ್ಪ ಚಿತ್ ಸ್ವರೂ ಪನಾದ ಶರಣ ಸತಿಯಲ್ಲಿ ಸದ್ರೂಪವಾದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರು ಅವಿರಳ ಸಂಗವ ಮಾಡಲು ಅಲ್ಲಿ ಚಿದ್ಗರ್ಭ ತಲೆದೋರಿ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಲಿಂಗತ್ರಯವು ಉದಯಿಸಿದವೆಂಬುದೀಗ ಮಕ್ಕಳ ಹಡೆದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಲಿಂಗತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಸಮರಸ ಭಾವವ ಘಟಿಸಿದ ಶರಣ ಸತಿಗೆ ಶಬ್ದ ಜಾಲಂಗಳಿಲ್ಲದೆ ಶಿವಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂ ಶಿವೋಹಂ ಎಂದು ಉಚ್ಚ ರಿಸುತ್ತಿಹಳೆಂಬುದೀಗ ನಾಲಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಜೋಗುಳವಾಡುತ್ತೈ ದಾಳೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶಿವೋಹಂ ಭಾವ ಘಟಿಸಿದ ಶರಣ

ಸತಿಗೆ ದೇಹಭಾವ ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾಯಾಪಾಶ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ತೊಟ್ಟಿಲ್ಲದ ನೇಣು ಹೊರತೆಯಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಮಾಯಾಪಾಶ ನಾಸ್ತಿಯಾಗಲು ಶರಣನು ತನ್ನ ಆಚಾರಾಂಗವ ಸ್ವಾನುಭಾವ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಗಂಟೆ ಕಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನುಭಾವ ಸೂತ್ರವ ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಶರಣಿಗೆ ಮನೋವರ್ತನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಆ ಪರ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಶಿವೋಹಂ ಶಿವೋಹಂ ಎನುತಿದನೆಂಬುದೀಗ ಮಗುವಿಲ್ಲದೆ ಶಿಶು ಆಳುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶಿವೋಹಂ ಎನುತಿದ ಶರಣನೆಂಬ ಶಿಶುವಿಗೆ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸವ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಘಟ ಸ್ವರೂಪಿನ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನಾವೃತ ರಸವನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿ ಹುದೆಂಬುದೀಗ ಅವಕ್ಕೆ ಮೊಲೆ ಇಲ್ಲದ ಹಾಲು ಬೇಕು. ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿತಲ್ಲದಾಗದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೧೫. ಸುಖದುಃಖದ ನಡುವೆ ಒಂದ ತಿರುಕದ ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿ ಹಾಲನೊಲ್ಲದೆ ಮೂರು ಕೂಳು ಬೇಡುತ್ತಿದೆ. ಕೂಳು ಕುಡಿವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಗಂಜಿಯ ಕುಡಿದು ಕೂಸು ಹೇಳದೇ ಹೋಯಿತ್ತು ಸದಾ ಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿತು.

ಟೀಕು:— ದೇಹಾತ್ಮರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ದುಶ್ಚರಿತವನುಳ್ಳ ಮನಸ್ಸು ಹುಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಸುಖದುಃಖದ ನಡುವೆ ತಿರುಕದ ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ದೇಹಾತ್ಮರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮನಸ್ಸು ಜ್ಞಾನಾವೃತ ರಸವನಿಚ್ಛಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹಾಲನೊಲ್ಲದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ನಷ್ಟವಾದ ಮನಸ್ಸು ಸಂಚಿತ ಪ್ರಾಂಭ ಆಗಾಮಿ ಎಂಬ ಕರ್ಮತ್ರಯಂಗಳ ಭಿನ್ನಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಮೂರು ಕೂಳು ಬೇಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಮನೋ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಲು ಆ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಕರ್ಮತ್ರಯಂಗಳು ಸಮರಸವಾಕವಾದಾಕ್ಷಣವೆಂಬುದೀಗ ಕೂಳು ಕುಡಿವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಕರ್ಮತ್ರಯಂಗಳು ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ದಗ್ಧವಾಗಲು ಆ ಮನಸ್ಸು ಚಿದವೃತ ರಸವನವಗ್ರಹಿಸಿ ಮಹಾ

ಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಜಾಲವಳಿದು ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಗಂಜಿಯ ಕುಡಿದು ಕೂಸು ಹೇಳದೆ ಹೋಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೧೬. ಹುತ್ತದೊಳಗಣ ಉಡು ಹೊಳೆಯೊಳಗಣ ಮೊಸಳೆಯ ನುಂಗಿತ್ತು. ನುಂಗಿ ಹೋಗುವಾಗ ಅಂಗನೆ ಎಂಬ ಹೆಂಗುಸು ಉಡುವ ಕಂಡು ತಾ ಹೊತ್ತಿದ ಕೊಡನ ಕೂಡಿ ಮಂಡೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಲಾಗಿ ತಾ ಸತ್ತು ಕೊಡನೊಡೆದು ಆ ಉಡುವಡಗಿತ್ತು, ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ, ಬಿಡಲಿಲ್ಲ, ಬೇರೊಂದಡಿ ಇಡಲಿಲ್ಲ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿತಲ್ಲ.

ಟೀಕು:— ನವದ್ವಾರಯುಕ್ತವಾದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರ್ಪ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವೆಂಬುದೀಗ ಹುತ್ತದೊಳಗಣ ಉಡು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ಸು ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವು ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ಜಲಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಕ್ರೇಡಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ಮಾಯೆಯನವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹೊಳೆಯೊಳಗಣ ಮೊಸಳೆಯ ನುಂಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಮಾಯೆಯನವ ಗ್ರಹಿಸಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಪರಶಿವತತ್ವದತ್ತಲೆಯುತ್ತಿರಲು ಎಂಬುದೀಗ ನುಂಗಿಹೋಗುವಾಗ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗ ನಿಡಿದಿದಿಹ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶರಣಸತಿಯು ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡು ತನ್ನಲ್ಲಿರ್ಪ ಚಿದ್ಭಾಂಡದೊಳಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಳೆಂಬುದೀಗ ಅಂಗನೆ ಎಂಬ ಹೆಂಗುಸು ಉಡುವ ಕಂಡು ತಾ ಹೊತ್ತಿದ ಕೊಡನ ಕೂಡಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶ ನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಚಿದ್ಭಾಂಡವ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಳೆಂಬುದೀಗ ಮಂಡೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಲಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶರಣ ಸತಿಯು ಚಿದ್ಭವಲಿಂಗದಿಂದ ಸಮ ರಸ ಭಾವದಿಂದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಲು ಆ ಚಿದ್ಭಾಂಡವು ವಿಕ್ರಮಿಸಿ ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವು ನಿರಾಳ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಯಲಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ತಾ ಸತ್ತು ಕೊಡನೊಡೆದು ಉಡುವಡಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಶರಣನು ಪರವಸ್ತುವನಾಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನಕ್ಕೆ ತರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ ಬಿಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶರಣನು ಎರಡಿಟ್ಟು ಭಿನ್ನಕ್ರಿಯೆಯನಾ

ಚರಿಸಲಿಲ್ಲನೆಂಬುದೀಗ ಬೇರೊಂದು ಆಡಿ ಇಡಲಿಲ್ಲ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿತಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೧೭. ಹುತ್ತದೊಳಗಿನ ಹಾವ ಹದ್ದಿನ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಣ ತತ್ತಿ ನುಂಗಿತ್ತು. ಗಿಡುಗನ ಉಡು ನುಂಗಿ ಹೊಡೆವವನ ದಡಿ ನುಂಗಿತ್ತು. ಹಾವಿನ ಹದ್ದಿನ ತತ್ತಿಯ ಗಿಡುಗನ ಉಡುವ ಹೊಡೆವವನ ಡೊಣ್ಣೆಯ ಬಾಯಿಲ್ಲದ ಇರುಹೆ ನುಂಗಿತ್ತ ಕಂಡೆ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ಬಚ್ಚೆ ಬಯಲಾಯಿತ್ತು.

ಟೀಕು:— ನವದ್ವಾರ ಯುಕ್ತವಾದ ದೇಹದಲ್ಲಿರ್ಪ ಶಂಕಾವಿಷ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಜೀವನೆಂಬುದೀಗ ಹುತ್ತದೊಳಗಣ ಹಾವೆಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಅಂತಸ್ತು ಜೀವನ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿರ್ಪ ಸ್ವಯ ಜ್ಞಾನವ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹದ್ದಿನ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಣ ತತ್ತಿ ನುಂ ಗಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಶಿವಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವ ಗ್ರಹಿಸಲು ಸಕಲ ಪ್ರಸಂಚಿಗೆ ಲಂಘಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ಮಾಯೆಯನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಚಿತ್ಪ್ರಕಾ ಶವ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಗಿಡುಗನ ಉಡು ನುಂಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಚಿತ್ಪ್ರಕಾಶವ ಗ್ರಹಿಸಲು ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡುತ್ತಿರ್ದ ಶರಣನ ಶಿವಭಾವವ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹೊಡೆವವನ ದಡಿ ನುಂಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಜೀವನ ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ವಯಜ್ಞಾ ನವ ಮಾಯೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಚಿತ್ಪ್ರಕಾಶವ ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರ್ದ ಶರಣನ ಶಿವಾನುಭಾವ ಭಿನ್ನವೇಕ್ಸೆಯಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಾದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವೇ ಆ ಸಮೂಹವನವಗ್ರಹಿಸಿ ಪರಶಿವ ತತ್ವ ದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಯಲಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹಾವಿನ ಹದ್ದಿನ ತತ್ತಿಯ ಗಿಡುಗನ ಉಡುವ ಹೊಡೆವವನ ಡೊಣ್ಣೆಯ ಬಾಯಿಲ್ಲದ ಇರುಹೆ ನುಂಗಿತ್ತ ಕಂಡೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ಬಚ್ಚೆ ಬಯಲಾಯಿತ್ತು.

೧೮. ಕೊಟ್ಟ ಕೂಗಿತ್ತು. ಹಾಲುವಕ್ಕಿಯ ಬಳಿಯಿತ್ತು. ಹಂಗ ಕಟ್ಟಿತ್ತು. ಅವನ ಅವಳ ಮದುವೆ ನಿಂದಿತ್ತು. ಇವನಿಗಾಯಿತ್ತು. ತಂದ ಮರುದಿನಕ್ಕೆ ಸತ್ತವಳು ಮದವಳಿಗ ಮಂಡಿಯ ಮೇಲೆ ಸೀರೆಯ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟನೆಂದು ಹೋಗುತ್ತಿರ್ದನು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲೆಗೆ.

ಟೀಕು:— ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ಪ್ರಕಾಶವು ಜ್ಞಾನ ಉದಯವಾಗಿ ಶಿವೋಹಂ ಶಿವೋಹಂ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕೊಟ್ಟ ಕೂಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶಿವೋಹಂ ಭಾವವಳವಡಲು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿರ್ಪ ಶೈಜ ಸನು ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಸಂಚ ಸುಜ್ಞಾನ ಮುಖದಿಂ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹಾಲುವಕ್ಕಿ ಬಳಿಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಪ್ರಸಂಚು ನಾಸ್ತಿಯಾಗಲು ಸಂಕಲ್ಪರೂಪವಾದ ಪೂರ್ವಕ್ರಿಯಾ ಚರಿತ್ರೆಯ ಜಿಟ್ಟು ಉತ್ತರವಾದ ಜ್ಞಾನದಲೆಯಿತ್ತು ಮನಸ್ಸೆಂಬುದೀಗ ಹಂಗ ಕಟ್ಟಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಶಿವಜ್ಞಾನೋದಯವಾದಲ್ಲಿ ಜೀವನು ಮಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಸಕಲ ವಿಷ ಯಂಗಳ ಭೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅದೇ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಅವನ ಅವಳ ಮದುವೆ ನಿಂದಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಮಾಯಾ ಸಂಭ್ರ ಮವಳಿಯಲು ಜೀವಭಾವ ಭ್ರಾಂತಳಿದು ಸಜ್ಜಿವ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರ ಣನು ನಿರ್ಮಾಯ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರಸ ಸಂಯೋ ಗವ ಮಾಡುತ್ತಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಇವನಿಗಾಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಶರ ಣನ ಮಾರ್ಗ ಕ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಯ ಮೀರಿದ ಕ್ರಿಯೆಯನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿಯಾದಳೆಂಬುದೀಗ ತಂದ ಮರುದಿನಕ್ಕೆ ಸತ್ತವಳು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಲು ಅಷ್ಟದಳ ಕಮಲಂಗಳಳಿದ ಚಿತ್ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನು ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವಾದ ಪರಶಿವತತ್ವದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜ್ಞಾನಾಂಬರವನೇಕೇಕರಿಸಿ ತಾನೆಂಬ ಭಾವ ಮಹಾಘನ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಮದವಳಿಗ ಮಂಡಿಯ ಮೇಲೆ ಸೀರೆಯ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟ ನೆಂದು ಹೋಗುತ್ತಿರ್ದನು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದಲ್ಲಿಗೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ.

೧೯. ಹುಲ್ಲು ಕೆಂಡವ ಮುಟ್ಟಿ ಹತ್ತದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ. ಹಸಿದ ಸರ್ಪನ ಹೆಡೆಯ ನೆಳಲಲ್ಲಿ ಮಂಡುಕ ನಿಂದ ತೆರ ನೋಡಾ. ಜೀವ ಪರಮನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಂದು ಒಂದಾಗದ ಸಂದೇಹವ ನೋಡಾ. ಇಂತೀ ಸಂದನರಿದಲ್ಲದ ಅಂಗ ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣ ಪರಮನೊಂದಾಗಲಿಲ್ಲ ಸದಾ ಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವದಕೆ

ಟೀಕು:— ವಿಷಯ ಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದಾತ್ಮನು ಚಿದಗ್ನಿ ಸ್ವರೂ ಪವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟು ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಎಂಬುದೀಗ

ಹುಲ್ಲು ಕೆಂಡವ ಮುಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನ
ಕ್ರಿಯೆಮಾಡಿ ಭಿನ್ನಭಾವಿಯಾಗಿ ಹೋದನಲ್ಲದೆ ಆ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮ
ರಸಭಾವ ಘಟಿಸಿದುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಹತ್ತದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ ಎಂಬ
ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶಂಕಾ ವಿಷಯ ಸಂಬಂಧಿಯನ್ನು ಜೀವಾತ್ಮನು ಆ
ತೃಷೆಯಲ್ಲಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಹಸಿದ ಸರ್ಪನ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ
ಜೀವನ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಂಬ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನ ಮಾಯಾ ಛಾಯೆ
ಇರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಹೆಡೆಯ ನೆಳಲಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ
ಅಜ್ಞಾನ ಮಾಯಾ ಛಾಯೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಬಂಧು
ಅಡಗಿರುತ್ತಿಹವೆಂಬುದೀಗ ಮಂಡುಕ ನಿಂದ ತೆರನ ನೋಡಾ ಎಂಬ
ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಚಿದ್ವಿಂದು ಅಡಗಿದ ಕಾರಣ ಆ
ಜೀವನು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿದ್ದು ಸಮರಸ ಘಟಿಸಿದುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೀಗ
ಜೀವ ಪರಮನಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂದು ಒಂದಾಗದ ಸಂದೇಹವ ನೋಡಾ
ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಎರಡಿಟ್ಟು ಮಾಡುವ ಭಿನ್ನಕ್ರಿಯಾಚಾರವ
ಳಿದು ಅಭಿನ್ನಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನವಳವಟ್ಟು ಶರಣಿಗೆ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧ
ಘಟಿಸಿ ಜೀವ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥವಹುದಲ್ಲದೆ ಈ ಭೇದವನರಿ
ಯದೆ ಇರ್ಪ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದೀಗ ಇಂತೀ ಸಂದನರಿದ
ಲ್ಲದೆ ಅಂಗಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಪರಮನೋಂದಾಗಲಿಲ್ಲ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗ
ವನರಿವುದಕ್ಕೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೨೦. ಮೂರು ಲೋಕವನೆಲ್ಲವ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೂರಿಬಂದ ಗುಂಗುರು
ನುಂಗಿತ್ತು. ಮೂರು ಲೋಕದ ರಾಯರು ಕೂಡಿ ಆ ಗುಂಗುರ ಕೊಂಡೆ
ಹೆನೆಂದಡಿ ಆರಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯ. ಆ ಗುಂಗುರು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿ ವಾಣಿ
ಕಾಲನಲ್ಲಿ ಖಂಡಿಯ ಅಂಡದಲ್ಲಿ ಕಾಳಕೂಟ ಪಿಂಡವೆಲ್ಲವು ಅಸಿಯ ಬಳಗ
ಅದು ಕೊಂದು ನಿಂದವಂಗಲ್ಲದೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದ ಬೆಳಗು ದೊರೆ
ಕೊಳ್ಳದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

ಟೀಕು:— ಸ್ವರ್ಗ ಮರ್ತ್ಯ ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿರ್ಪ ದೇವ ದಾನವ ಮಾನ
ವನೆಲ್ಲರನು ಪ್ರಾಣನಾಯು ವಿಕಾರದಿಂ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರ್ದ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ
ಮಾಯೆಯೇ ಅವಗ್ರಹಿಸಿದಳೆಂಬುದೀಗ ಮೂರು ಲೋಕವನೆಲ್ಲವ ಗಾಳಿ
ಯಲ್ಲಿ ತೂರಿಬಂದ ಗುಂಗುರು ನುಂಗಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ಸು ತನು
ತ್ರಯ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾದ ದ್ವೈತಾದ್ವೈತ ಯೋಗ ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ಆ

ಮಾಯೆಯ ಸಂಹರಿಸಿಹೆನೆಂದೊಡಿ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದೀಗ ಮೂರು
ಲೋಕದ ರಾಯರು ಕೂಡಿ ಆ ಗುಂಗುರ ಕೊಂಡಿಹೆನೆಂದೊಡಿ ಆರಿಗೂ
ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ಸು ಮಾಯೆಯನು ಭಿನ್ನಾಪೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ
ಸೋಂಕಿದವರ ಕಡಿದು ಕತ್ತರಿಸುವ ಅತಿ ವಿಷಾದಕವಸ್ಸು ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ
ರಸ ತುಂಬಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಆ ಗುಂಗುರು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿವಾಣಿ ಎಂಬ
ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಮಾಯೆಯ ದುಶ್ಚರಿತ್ರವೆಂಬ ಚರಣದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತ
ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಸ್ತ್ರವಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಕಾಲನಲ್ಲಿ ಖಂಡಿಯವೆಂಬ
ಶಬ್ದಕೃಥ. ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ತನುವೆಲ್ಲ ಅಜ್ಞಾನಮಯವಾಗಿಹು
ದೆಂಬುದೀಗ ಅಂಡದಲ್ಲಿ ಕಾಳಕೂಟವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಮಾಯೆಯ
ಸೂಕ್ಷ್ಮದೇಹದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಅಜ್ಞಾನಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಿಹುದೆಂ
ಬುದೀಗ ಪಿಂಡವೆಲ್ಲ ಅಸಿಯ ಬಳಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಸುಜ್ಞಾನೋದ
ಯವಾಗಿ ಸಕಲ ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿದಲ್ಲದೆ ಚಿದ್ವನ
ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ ಪ್ರಕಾಶ ದೊರೆಕೊಳ್ಳದೆಂಬುದೀಗ ಅದು ಕೊಂದು ನಿಂದವಂ
ಗಲ್ಲದೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದ ಬೆಳಗು ದೊರೆಕೊಳ್ಳದು ಎಂಬ
ಶಬ್ದಕೃಥ

೨೧) ಎರಳೆಯ ಕೊಂಬಿನ ನುಲಿಕೆಯ ಬಳಸಿನಲ್ಲಿ ಆರುಹಿರಿ
ಯರೆಲ್ಲರು ಬಳಸಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎರಳೆ ಸತ್ತು ಕೋಡಳಿದು ಕೊಂಬಿನ
ನುಲುಹು ನೇರಿತವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಆರುಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರು ಒಬ್ಬಳಿತವಾಗಿ
ಸುಳುಹು ಸಂದಾಗವೇ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಲೀಯ
ವಾಯಿತ್ತು.

ಟೀಕು:— ಜೀವಾತ್ಮನೆಂಬುದೀಗ ಎರಳೆಯೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.
ಅಂತಸ್ಸು ಜೀವಿಗೆ ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳೇ ಕೋಡುಗಳಾಗಿಹು
ಛೇಂಬುದೀಗ ಎರಳೆಯ ಕೊಂಬಿನ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ ಅಂತಸ್ಸು
ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಂಗಳ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾರ್ಗವಿಡಿಸು ಮಾಯಾ
ಪ್ರಪಂಚಿನ ತಿರುಹುಮುರುವಿನಲ್ಲಿ ನಾ ಬಲ್ಲೆ ಬಲ್ಲಿದರೆಂಬ ಅದ್ವೈತ
ಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲರು ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚಿನಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿಹರೆಂಬುದೀಗ ನುಲಿ
ಕೆಯ ಬಳಸಿನಲ್ಲಿ ಆರುಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರು ಬಳಸಿಯಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ
ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಪ್ರಪಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಪರಿಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ

ತ್ತಂಗೆ ಶಿವಕೃಪೆಯಿಂ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲು ಜೀವಭಾವ ನಿವೃತ್ತಿ
ಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಎರಳೆ ಸತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃರ್ಥ. ಅಂತು ಜೀವ
ಭಾವವಳಿಯಲು ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳು ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ
ಕೋಡಳಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃರ್ಥ. ಅಹಂಕಾರವಳಿದಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾರ್ಗ
ನಿಡಿರಿಸ್ ಸಕಲ ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚಿನ ತಿರುವು ಮುರುವುಗಳೆಲ್ಲ ನಿವೃ
ತ್ತಿಯೆ ಮುಖವಿಂಗೆ ಸಮಾನವಾದವೆಂಬುದೀಗ ಕೊಂಬಿನ ನುಲುಹು ನೇರಿತ
ವಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃರ್ಥ. ಅಂತು ಪ್ರಪಂಚಿನಲ್ಲಿ ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅದ್ವೈತ
ಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲರು ಶಿವಜ್ಞಾನೋದಯವಾದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಿಜವ ತಿಳಿದು ಶ್ರೀಗುರು
ಕಾರುಣ್ಯಮಂ ಪಡೆದು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗವನೆಯ್ತು ಹರೆಯೆಂಬುದೀಗ ಬಳ
ಸುವ ಆರುಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರು ಒಬ್ಬಳಿತವಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃರ್ಥ. ಅಂತು
ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗವನೆಯ್ತು ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚಿನ ವರ್ತನೆಗಳೆಲ್ಲ ಅಳಿದು
ಮಹಾಘನಲಿಂಗದ ಚಿತ್ ಪ್ರಭಾಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥವಾದರೆಂಬುದೀಗ
ಸುಳುಹು ನಿಂದಾಗಲೆ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಲೀಯ
ವಾಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃರ್ಥ.

(೪) ಷಟ್ಪಲಗಳು.

ವಿವರಣೆ: - ಕೆಳಗಿನ ವಚನದಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಷಟ್ಪಲಗಳ
ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ
ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸದೆ ಇದ್ದ ಜಂಗಮರನ್ನು
ಅವನು ಈ ವಚನದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೨೨. ಅಯ್ಯಾ ಇದ್ದುದ ವಂಚನೆ ಮಾಡದೆ ಇಲ್ಲದುದ ಕಡನ
ಮಾಡದೆ ಪರರ ಕಾಡಿ ಬೇಡಿ ತಂದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡದೆ, ತನ್ನ
ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿನ್ನದಿಹುದೇ ಭಕ್ತಸ್ಥಲ. ಜಿಹ್ವೇಂದ್ರಿಯ ಗುಹ್ಯೇಂದ್ರಿಯ
ನೊದಲಾದ ಸಕಲ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮನ ಮಗ್ನನಾಗದಿಹುದೇ
ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ. ಲಾಂಛನವ ಧರಿಸಿ ಕಾಂಚನಕ್ಕೆ ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ಬೇಸುವ
ಸಂಚ ಮಹಾಪಾತಕರಲ್ಲಿ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿ
ಹುದೇ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ. ತನ್ನ ತಾನರಿಯದ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯಿಂದಾ
ಚರಿಸುವ ನರಗುರಿಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸದೆ ಪರಲೋಕದ ಫಲವದವಿಗಿಚ್ಛೆ
ಸದಿಹುದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ. ಇಹಲೋಕದ ಜಡ ಸಂಸಾರಿಗಳ
ಸಂಗವ ಜರಿದು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ಮೂಲವಾದ ಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಗಳ
ಮರೆದು ಜನನಮರಣಂಗಳೆಲ್ಲದಿಹುದೇ ಶರಣಸ್ಥಲ. ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಂಗಳ
ತೊರೆಯದ ಷಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗಾಂಗಸಮರಸವನರಿಯದ ಮಂಗಳಾಲೆ ಮಾದಿ
ಗರ ಸಂಗವ ತೊರೆದು ತಾನಿರಿಯೆಂಬುದನರಿಯದೆ ಇಹುದೇ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ.
ತಾನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಿಡಿವುದೇ ಮಧ್ಯಮ ಗುರುಸ್ಥಲ. ಕೊಟ್ಟರೂ ಹಿಡಿ
ಯದಿಹುದೇ ಪರಮ ವಿರಕ್ತಿಸ್ಥಲ. ಕಾಡಿ ಬೇಡುವುದೇ ಕಿರಾತಸ್ಥಲ.
ಇಂತಿ ನವವಿಧಸ್ಥಲವ ಹರಗುರುವಾಕ್ಯ ಪುರಾತನರ ವಚನ ಪ್ರಮಾಣ
ದಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಪುರಾತನರ ಕವಳಿಕೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸ್ಥಲವನಂಗಂ
ಗೊಂಡ ಪರಿಣಾಮಿ, ನಿರುಪಾಧಿ, ಪರಿಪೂರ್ಣ, ಎಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಜಂಗ
ಮಲಿಂಗದ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವನಂಗೀಕರಿಸಿ, ಪುರಾತನರ ಕವಳಿಕೆಗೆ ಅಯೋ
ಗ್ಯವಾದ ಸ್ವಯ, ಚರ, ಪರವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾ
ದವನುಳಿಂಚರಿಸುವುದು ನಿರ್ವಯಲ ಪದವನ್ನೈದುವುದು ಬಸವಾದಿ
ಪ್ರಮುಖರಿಗಲ್ಲದೆ, ಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲಿಯದೋ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ
ಲಿಂಗವೇ?

(೫) ಭಕ್ತಸ್ಥಲ.

ವಿವರಣೆ:— ನೈತಿಕಾಚರಣೆಯೇ ಭಕ್ತಸ್ಥಲದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರು ನೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಬಗೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದುಂಟು. ವರ್ತನೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿಯಬೇಕು, ಮಾಯೆಗೆ ಬಲೆ ಬೀಳಬಾರದು, ನೀತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವುದರಿಂದಲೇ ಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ, ಜಂಗಮರ ಕೂಡ ನೀತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಅರುವಿನ ಮಾರನು ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನಗಳು.

೨೩. ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಕಪ್ಪು ಕಳೆದಲ್ಲದೆ ಒಪ್ಪುವ ಕಾಣಬಾರದು. ತನ್ನ ಭಾವಶುದ್ಧಕ್ಕೆ ದರ್ಪಣದೊಪ್ಪವನರಸಬೇಕು. ಎನ್ನ ಮನದ ಕಪಟ ನಿಮ್ಮಯ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧವನರಸಬೇಕು. ನಿಮ್ಮಯ ನಿರ್ಮಲ ಎನ್ನಯ ಮಲದೇಹವ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಅರುವಿನ ಮಾರನ ಬಿನ್ನಹ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೆರಪಿಲ್ಲದ ಭಾವ.

೨೪. ಕಾಯದ ಕಕ್ಕುಲಿತಿಗಾಗಿ ಜೀವಿಗಳ ಬಾಗಿಲವ ಕಾವಂಗಿ, ಈಷಣತ್ರಯಕ್ಕಾಗಿ ಭವದುಃಖಗಳ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂದು ವೇಳೆಯ ಕಾವಂಗಿ ಬ್ರಹ್ಮದ ಮಾತೇಕೆ? ಅದು ನಾಣ್ಣುಡಿಗಳೊಳಗಾಗು, ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹೊರಗು.

೨೫. ಒಂದಾಶೆಯ ಕುರಿತು ಸರ್ವಮಾತಿಂಗೊಡಲಾಯಿತ್ತು. ಒಂದಾಶೆಯನರಿತು ನಿಂದಡಿ ಈಶ ಮೂರ್ತಿ ತಾನಾಗಿವು. ಇಂತೀ ಉಭಯದಾಶೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಸಿಯಾಗುತ್ತ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆ ಬೇಡ. ಆಶೆಯು ಸಾಶ ಹರಿದು ಈಷಣತ್ರಯವ ಕಿತ್ತು, ನಿರ್ಜಾತನಾಗಿದಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನೇ.

೨೬. ಭಕ್ತಿಹೀನನರಿದು ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಇರವ ಸಂಪಾದಿಸಲಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನರಿದು ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಗುಣವನರಸಬೇಕು. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣವನರಸಬೇಕು.

ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ನಿರಕ್ತಿಯನರಸಬೇಕು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವು ತನ್ನಯ ಪ್ರಾಣವಾದ ಕಾರಣ. ಸರುಷ ಶುದ್ಧವಾಗಿಯಲ್ಲದೆ ಲೋಹವ ಕುಲವ ಕೆಡಿಸಲರಿಯದು. ತಾ ಹಿಡಿದು ಆರಾಧಿಸುವ ವಸ್ತು ಶುದ್ಧವಾಗಿಯಲ್ಲದೆ ಪೂಜಿಸುವ ಭಕ್ತನ ಚಿತ್ತ ಶುದ್ಧವಾಗಲರಿಯದು. ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗ ಶುದ್ಧವಲ್ಲದೆ ಎನ್ನಂಗ ಶುದ್ಧವಲ್ಲ.

೨೭. ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಬಯಕೆಯನೊಡೆಯ ಬೇಡಿದಡಿ ಕೊಡದಿದೆಡೆ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹವಲ್ಲವೇ? ಅಟ್ಟಿಡಿಗಿಯ ಪತಿಗೆ ಇಕ್ಕದೆ ಸತಿಯುಂಡೆಡೆ ನೆಟ್ಟನೆ ಕಳವೆಯಲ್ಲವೇ? ಕೊಟ್ಟುತನೊಡವೆಯ ಬೇಡಿದಡಿ ಕಟ್ಟಿಹೋರುವ ಕಷ್ಟ ಜೀವಿಗೇಕೆ ತ್ರಿವಿಧಭಕ್ತಿ, ಸಜ್ಜನಯುಕ್ತಿ? ಇಂತೀ ಸಜ್ಜನ ಕಳ್ಳರ ಬಲ್ಲನಾಗಿ, ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ಒಲ್ಲನು.

೨೮. ಸಕಲವನರಿದೆ ಮಲತ್ರಯನಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅರಿತು ನಿಂದುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ. ವೃತ್ತಿಕೆಯ ಕೂಡಿದ ಜಲವಾರದಿದೆಡೆ ಸಂಕದೋರುವಂತೆ, ಏನನರಿತು ನುಡಿದಡೂ ಕುಲ ಛಲ ಮಲ ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೨೯. ಮೊನೆ ತಪ್ಪಿದಲಗಿನ ಘನವೇನನೂ ಮಾಡದು. ಅರಿವು ಹೀನನಾದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆ ಹರವರಿ ಏನನೂ ಮಾಡದು. ವರ್ತನ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದ ಲಾಂಛನದುತ್ತೃಷ್ಟತಿ ಏನನೂ ಮಾಡದು. ತ್ರಿಕರಣ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದ ಮಾಟ ದ್ರವ್ಯದ ಕೇಡು ಭಕ್ತಿಗೆ ಹಾನಿ. ಇಂತೀ ಗುಣಾದಿಗುಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿಯಬೇಕು. ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿಯಬೇಕು.

೩೦. ನಿಕ್ಷೇಪವ ನಿಕ್ಷೇಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತಾರು ಅರಿಯಬೇಕೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಶಿವಪ್ರಸಂಗವನೊಂದ ನುಡಿಯಲಾಗದು. ಮೀರಿ ನುಡಿದನಾದೆಡೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೂರ.

೩೧. ಅನುವನರಿವನ್ನಕ್ಕಾಚರಣೆ. ಪುಣ್ಯವನರಿವನ್ನಕ್ಕೆ ಪೂಜೆ. ಶರೀರವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಸುಖದುಃಖ. ಸಂತೋಷಿಸಬೇಕು. ತೆಪ್ಪದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಹೊಳೆಯ ದಾಂಟುವನಂತೆ ಕ್ರಿಯಾಶುದ್ಧವಾದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಗೊತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೩೨. ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಸರಸ್ವತಿಯಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ವಿಷ್ಣು ನಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ರುದ್ರನಿಗೆ ಉಮಾದೇವಿಯಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮನರಿವ ಬಯಕೆ ಭಾವ ಮಾಯೆಯಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ನೀ ನಾ ಉಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಉಭಯವು ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ನಾ ನೀನೆಂಬುದೇ ಮಾಯೆ.

೩೩. ಕಾಳೋರಗನ ಹೆಡೆಯ ಮಧ್ಯದೊಳೊಂದು ಕೊಳು ಸಿಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣು ಕಾಲುಮೇಲಾಗಿ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಆರುಹರನೆಲ್ಲರ ತನ್ನ ಕಾಲ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿ ಭಾಳಾಂಬಕನ ಲೀಲೆಯ ಹೊತ್ತಾಡುವರನೆಲ್ಲರ ತನ್ನ ಶುಕ್ಲದ ಪದರಿನಲಿ ಬೈಚಿಟ್ಟು ಇದ್ದಾಳೆ. ಆ ಹೊಲೆಯ ಹರಿದಲ್ಲದಾ ಗದು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೩೪. ಮತಿಯಿಂದ ಕಾಂಬುದು ಚಿತ್ತದ ಹಂಗು. ಪೂಜೆಯಿಂದ ಕಾಂಬುದು ಪುಣ್ಯದ ಹಂಗು. ಉಭಯವನಳಿದು ಕಾಂಬುದಕ್ಕೆ ಚಿತ್ತ ವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏನು ಏನು ಬಾರದು. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ ತಾವ ಹೇಳಾ.

೩೫. ಭಕ್ತ ಗುರುಚರನ ನುಡಿವಲ್ಲಿ ನೋವುಂಟೇ ಆಯ್ಯ? ಪುರುಷ ಕಳ್ಳನಾದಲ್ಲಿ ಸತಿಗೆ ಸೆರೆಯುಂಟಲ್ಲದೆ ಸೂಳೆಯ ಮಿಂಡ ಸತ್ತರೆ ಅವಳನಾರು ಸೆರೆಯ ತೆಗೆವರುಂಟೇ ಆಯ್ಯ? ಸಜ್ಜನ ಸದ್ಭಕ್ತನೆಂದಡೂ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಒಳಗು.

೩೬. ಯತಿಗು ಗುಣದ್ವೇಷ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಗುಣದ್ವೇಷ, ಆಚಾರ ಗುಣ ದ್ವೇಷ. ಸಮತೆ ಶಾಂತಿ ಗುಣದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ನಿರಕ್ತಿ ಗುಣದ್ವೇಷ. ಇಂತೀ ದ್ವೇಷಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಯಂಭುವಾಗಿ ನಿಂದುದ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ತಾನೇ.

೩೭. ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಶಿವಜಂಗಮವಾಗಿ ಕರ್ತು ರೂಪ ತಾಳಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಬಂದ ಉಭಯವು ಒಂದಾಗಿ ಜಗಹಿತಾರ್ಥ ವಾಗಿ ಬಂದಂದು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ತಾನೆ.

(೬) ಮಹೇಶ್ವಲ.

ವಿವರಣೆ: - ಧೈರ್ಯ ಸ್ಥೈರ್ಯಾದಿಗಳುಳ್ಳವನೇ ಮಹೇಶ್ವರನು. ಅವನಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆಗೆ ತಪ್ಪನು. ಅತ್ಯಂತ ಸೇಮಸ್ತ ನಾಗಿರುವನು. ದೃಢಚಿತ್ತವುಳ್ಳವನಾಗಿರುವನು.

ವಚನಗಳು.

೩೮. ಕುಂಭಕ್ಕೆ ಜಲವ ತುಂಬುವಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲ. ತಾ ಭುಂಜಿಸುವ ದ್ರವ್ಯಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು, ಕಡ್ಡಿ, ಮುಳ್ಳು ಮೊದಲಾಗಿ ಶೋಧಿಸಿ ಕೊಂಡಲ್ಲದೆ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಕಂಡು ಕೊಳಬಹುದೇ? ಇಂತಿದನರಿವು ಸಂದೇಹ ದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿ ಅಂಧಕ ಕಣ್ಣು ಹೊಸೆದಂತಾಯಿತ್ತು. ಸಂದೇ ಹವ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಆದು ನಿನ್ನಂಗ, ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದ ಸಂಗ.

೩೯. ಕ್ಷೀರಕ್ಕೆ ವಾರಿಯಲ್ಲರತಲ್ಲದೆ ಮಧುರ ಗುಣವಿಲ್ಲ. ಶರೀರ ವಿಡಿದಿದ್ದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆಸೆಯರತು ರೋಷ ಹಿಂಗಿ ಈಷಣತ್ರಯವನರಿವು ಈಶನ ವೇಷದ ಭಾಷೆಗೆ ತಪ್ಪದಿಷ್ಟುದು ಗುರುಚರಮತ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೪೦. ಮುನ್ನನೇ ಮೂರ ಹರಿದು, ಗುರು ಚರ ತಾನಾಗಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮೂರರಾಶಿ ಏಕೆ? ಆವ ಜೀವಿಯೂ ತಮ್ಮ ಮಲವ ತಾವು ಮುಟ್ಟುವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುದ ಓಡಿನ ಮಿಟ್ಟಿಯ ಭಂಡರನೊಪ್ಪ. ಸದಾ ಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ನಿರ್ಧರವಿಲ್ಲದವರನೊಲ್ಲ.

೪೧. ಅರಿವಾಗ ಆ ತನುವಿನಲ್ಲಿದ್ದೇ ಅರಿಯಿತ್ತು. ಮರೆವಾಗ ಆ ತನುವಿನಲ್ಲಿದ್ದೇ ಮರೆಯಿತ್ತು. ಅರಿವು ಮರವೆ ಎರಡಾಯಿತ್ತು. ಉಭಯವ ತಾನಳಿದ ಘಟ ಒಂದಾಯಿತ್ತು. ಇಂತೀ ಭೇದ ವಿಷದ ಬೇರಿನಂತೆ. ಸಂಚಾರದೊಳಗಾದುದು ವಿಷಮಯವಾಯಿತ್ತು. ಗೋಪ್ಯ ಕ್ರೋಳಗಾದುದು ಅಮೃತಮಯವಾಯಿತ್ತು. ಇಂತೀ ಸಂಚಾರವುಳ್ಳ ನ್ನಕ್ಕೆ ಸಂಚಿತಕರ್ಮ. ಸಂಚಾರ ನಿಲಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ತಾನೇ.

೪೨. ಎನ್ನ ಮಡದಿ ಹಾಲ ಕಾಸುವಾಗ ಹಾಲಿನ ಕುಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾವು ಬಿದ್ದು ಸತ್ತಿತ್ತು. ಎನ್ನ ಭಾಷೆ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಮಡದಿಯ ಬಿಡ

ಬಾರದು. ಹಾಲ ಚಲ್ಲಬಾರದು. ಹಾವಿನ ವಿಷ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸೋರಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆನ್ನಾಳುವುದು ತೆರ? ಕ್ರಿಯೆಯ ಬಿಡಬಾರದು. ಅರು ಹಿಂಗಾಶ್ರಯವಿಲ್ಲ. ಅರಿವ ನರಿದಿಹೆನೆಂದಡೆ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಒಡಲಾಯಿತ್ತು. ಹುಲಿ ಬಾಯಿ ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಯನಿಕ್ಕಿದ ತೆರ ಎನಗಾಯಿತ್ತು. ಈ ಸಂದೇಹವ ಬಿಡಿಸು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವೇ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ.

೪೩. ವೇದಪಾಠಕ ಶಾಸ್ತ್ರವಿತ್ತು. ಪುರಾಣ ಬಹು ಶೃತಿವಂತ ವಾಚಕಾಡಂಬರ. ಭೇದಕ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪ್ರಾಕೃತ, ಅಪಭ್ರಂಶ ದೇಶಿಕವು ಈ ಮೊದಲಾದ ವಾಚಕ ಚಾರ್ವಾಕಮುಖಂಗಳಿಂದ ಹೋರುವ ಮಾಯಾ ವಾದದ ತೆರನಲ್ಲ. ಮೂಲಿಕಾಸಿದ್ಧಿ, ರಸಸಿದ್ಧಿ, ಅಂಜನಸಿದ್ಧಿ, ಆದ್ಯತ್ಯ ಕರಣ, ಕಾಯಸಿದ್ಧಿ ಇಂತೀ ಕುಟಿಲಂಗಳಿಗತಿರೇಕ ಅಗೋಚರ ಅಸ್ತ ಮಾಣ. ಅಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶರಣನಿರವು ಎಂತೆಂದೊಡೆ, ಅನಿಲ ಮುಟ್ಟಿದ ಕಂಪಿನಂತೆ, ಶೃತಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಕಡ್ಡಿಯಂತೆ, ಕೈ ಮುಟ್ಟಿದ ಗತಿಯಂತೆ, ನೆಯಿ ಮುಟ್ಟಿದ ದುಗ್ಧದಂತೆ, ಪವನ ಮುಟ್ಟಿದ ಪರ್ಣದಂತೆ, ಭಾವ ಭ್ರಮೆಯೊಳಗಿದು ಇಲ್ಲದ ಶರಣನ ಇರವು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಿರವು ತಾನೇ.

೪೪. ಕುರಿಯೊಡೆಯ ಹಲವರ ನಡುವೆ ನಿಂದರೆ ತನ್ನೊಡೆಯನ ನರಿವಂತೆ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯ ಬಹು ದುಃಖದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ತತ್ತತ್ ಕಾಲಾ ಚರ್ಚನೆ ನೇಮ ಕೃತ್ಯ ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ನಿಶ್ಚಯದಿರವು ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೪೫. ಉಂಟೆಂಬ ದೃಢವಿಲ್ಲೆಂಬ ಸಂದೇಹ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತೋರಿ ಅಳಿವುತ್ತಿಪ್ಪ ಬೇಧವನರಿತಂಗೆ ಮಲತ್ರಯ ನಾಸ್ತಿ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿತಡೆ.

೪೬. ಹರಿವ ಹಾವಿಗೆ ಕಾಲ ಕೊಟ್ಟು, ಉರಿವ ಕಿಚ್ಚಿಗೆ ಕೈಯ್ಯು ನಿಕ್ಕಿ, ಅರಿವಾಯುಧಕ್ಕೆ ಕೊರಳ ಕೊಟ್ಟು, ಮತ್ತೆಂತೋ ಅರುಹಿರಿಯ ರಾದಿರಿ? ಮುಂದಕ್ಕಾತನನರಿಯ ಬಲ್ಲಡಿ ಹರಿವ ಚಿತ್ತವ ನಿಲಿಸಿ, ಕುದಿವ ಆಶೆಯ ಕೆಡಿಸಿ, ಸರ್ವ ವ್ಯಾಪಾರವೆಂಬ ಗೊತ್ತಿಗೆ ಚಿತ್ತವನಿಕ್ಕದೆ, ನಿಶ್ಚಯ ವಾಗಿ ನಿಂದುದು. ಆತನಿರವೇ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನೇ.

೪೭. ಉಂಟೆಲ್ಲೆಂಬುದನರಿತು ನುಡಿವುದು ಕ್ರಿಯೆಯೋ, ನಿಃಕ್ರಿಯೆಯೋ? ಇವೆಲ್ಲವನರಿತು ನುಡಿವುದು ಘಟದೊಳಗಣ ಮಾತಲ್ಲವೇ? ಅದು ಮಾಯಾವಾದದಿರವು. ಭಾವ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಸಕಲವನೊಡ ಗೂಡಿ ಭೋಗಂಗಳನುಣುತ ತಾನಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾಯಾವಾದಿಗಳ ಮಾತು ಕನ್ನದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಳ್ಳನ ಬಾಯುಲಿಯಂತೆ ಬಲ್ಲವರು ಮಚ್ಚುವರೇ? ಶರೀರವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಯುಕ್ತನಾಗಬೇಕು. ಇದೇ ನಿಶ್ಚಯ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

(೨) ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ.

ವಿವರಣೆ:— ಮನುಷ್ಯನು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಉಪಭೋಗಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅವನ ಕರ್ಮಗಳು ಕೆಡುವುವು. ಅವನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಇರುತ್ತಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೪೮. ಕಾಳಿಯ ಕಣ್ಣು ಕಿತ್ತು ಏಡಿಯ ಸರ್ವಾಂಗವ ಸೀಳಿ ಅಚ್ಚ ಬೆಳ್ಳಗೆಯ ಹಾಲ ನಿಶ್ಚಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಳಬಲ್ಲಡೆ ಆತನೇ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು.

ಟೀಕು:— ಶಿವಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ಶರಣನು ಅಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ ಮಾಯೆಯ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನವ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಕಾಳಿಯ ಕಣ್ಣು ಕಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಮಾಯಾ ಸಂಬಂಧವಾದ ಖಂಡಿತ ಜ್ಞಾನವಳಿಯಲು ನಾನು ದುಷ್ಟರಿತ್ರವನುಳ್ಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರಕೃತಿಭಾವವ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಏಡಿಯ ಸರ್ವಾಂಗವ ಸೀಳಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಮನವಳಿಯಲು ಮಲತ್ರಯಂಗಳು ಹೊದ್ದದೆ ನಿರ್ಮಲಸ್ವರೂಪವಾದ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರ್ಪ ಪರಮಾತ್ಮ ರಸವನು ಸ್ವಾನುಭಾವ ಉಪಾಯ ತಂತ್ರದಿಂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಆ ಲಿಂಗಸುಖ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಸಾದವ ಸ್ವೀಕರಿಸ ಬಲ್ಲಾತನೇ ಪರಶಿವ ಸ್ವರೂಪನೆಂಬುದೀಗ ಅಚ್ಚ ಬೆಳ್ಳಗೆಯ ಹಾಲ ನಿಶ್ಚಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಳಬಲ್ಲಡೆ ಆತನೇ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೪೯. ಬಂಟಿನೊಡೆಯನೊಡನೆಯುಂಡಲ್ಲಿ ದಾಸತನವಳಿಯಿತ್ತು. ನೀ ಮರೆದು ಮಲಗಿದು ಸ್ವಪ್ನವ ಕಾಂಬಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಕೂಟವೆಲ್ಲಿದ್ದಿತ್ತು? ನೀ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಭೋಗವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸಹಗೂಡಿದ್ದ ಠಾವಾವುದು? ಸಾಕು ಆರ್ಥಿಕಾರರ ಹೊತ್ತುಹೋಕಿನ ಅರ್ಪಿತಲಿಂಗವಂಗದಿಂದ ಹಿಂಗಿದಾಗಲೇ, ಸ್ವಪ್ನದ ಅರ್ಪಿತ. ಮರವೆಯ ಮುಟ್ಟಿದ ಅರ್ಪಿತವಿದು. ನಿಶ್ಚಯವಲ್ಲ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹೊರಗು.

೫೦. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಹಭೋಜನವಾದಲ್ಲಿ ಕೂರ್ಮನ ಶಿಶುವಿನ ಸ್ನೇಹದಂತಿರಬೇಕು. ಆಯ: ಕಾಂತದ ಶಿಲೆಯ ಲೋಹದಂತಿರಬೇಕು. ರಶಿಶಿಲೆಯಂತೆ ಒಸರುವ ಅರ್ಪಿತ ಕೂಡುವ ಕೂಟ ಭ್ರಮರ ಚಂಪಕದಂತೆ ಒಡಗೂಡಿ ಲಿಂಗವ ಎಡತೆರಹಿಲ್ಲದ ಸಹಭೋಜನ ಕೂಡುವ ತನ್ನಡಿಗೆ ಕಡೆನಡು ಮೊದಲಿಲ್ಲದಿರಗ:ವೆ. ಆತ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ತಾನೇ.

೫೧. ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಹಭೋಜನವ ಮಾಡುವ ಸಾಧಕರಿಲ್ಲರು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ! ಲಿಂಗವೆ ಕರ್ತೃವಾಗಿ ನೀವೇ ಭೃತ್ಯರಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಹಭೋಜನವ ಮಾಡಲಾಗದು. ಅದೇಕೆಂದಡಿ, ಲಿಂಗವು ಅಮಲ ಸ್ವರೂಪವು. ನೀನು ಮಲದೇಹಿ. ನಿನಗೆ ಪ್ರಪಂಚು, ಲಿಂಗವು ನಿಃಪ್ರಪಂಚು. ನೀನು ಅಂಗಿ, ಲಿಂಗವು ನಿರಂಗಿ. ಅಂತಹ ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ನಿನ್ನಗೂ ಸಹಭೋಜನವೆಂತುಟಯ್ಯ? ಜಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಸಹಭೋಜನವ ಮಾಡುವ ಪರಿ ಎಂತೋ? ಸಾಕು ಕುಟಿಲದ ಊಟ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿದ ಅರ್ಪಿತವದೇಕೆ? ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ! ನರಕಕ್ಕೆ ಭಾಜನರಪ್ಪರಲ್ಲವೆ?

(೮) ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗಳ.

ವಿವರಣೆ:--ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಲಿಂಗಗಳ ವಿಚಾರಗಳೂ ಅವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಗಳೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬೆಡಗಿನ ವಚನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಮೂರೂ ಲಿಂಗಗಳು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಆಯಾ ಶರೀರಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ, ಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಸಂಬಂಧವೇನು, ಮಾಯೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ದೂರ ಮಾಡಬೇಕು, ಇನ್ನೇ ನೊಂದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೆಡಗುಗಳ ಮೂಲಕ ವಚನಕಾರನು ಬಹು ಮಾರ್ಮಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೫೨. ಜೇನು ತುಷ್ಟವ ಹೊತ್ತು ಮಾರುವವಳ ಮಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂರು ತುಂಬಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದು ತುಂಬಿ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಒಂದು ತುಂಬಿ ಹಾರಿತ್ತು. ಒಂದು ತುಂಬಿ ಸತ್ತಿತ್ತು. ಮೂರು ತುಂಬಿಯಿಂದವ ಕಂಡುಹಿಡಿದು. ಮಡಿಕೆ ಒಡೆಯಿತ್ತು. ತುಷ್ಟ ಉಕ್ಕಿತ್ತು. ಹೊತ್ತವ ಸತ್ತ. ಇದೇನು ಕೃತ್ರಿಮವೆಂದು ಕೇಳಬನ್ನಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವ.

ಟೀಕು:-- ಪರಮಾತ್ಮತ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಸುಜ್ಞಾನವನ್ನು ತನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಎಂಬುದೀಗ ಜೇನು ತುಷ್ಟವ ಹೊತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಉಪಾವಸ್ಥೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮೋಕ್ಷಪ್ರೇಕ್ಷಕರುಗಳಾದ ಭಕ್ತಜನಗಳಿಗೆ ಪರಮಾತ್ಮತ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಸುಜ್ಞಾನ ಬೋಧೆಯ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿಹನು ಚಿತ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶ್ರೀಗುರುವೆಂಬುದೀಗ ಮಾರುವವಳೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶ್ರೀಗುರು ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಮಡಿಕೆಯ. ಮೇಲೆ ಮೂರು ತುಂಬಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಸದ್ರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಸತ್ತ್ವಿಯಾಚಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ತುಂಬಿ ಇದ್ದಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಚಿತ್ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಶರಣನ ನಿಜಾಂತರಂಗಕ್ಕೆ ವೇಧಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ತುಂಬಿ ಹಾರಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆನಂದ ಸ್ವರೂಪವಾದ ತೃಪ್ತಿ ಲಿಂಗವು ಶರಣನ

ಭಾವದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ತುಂಬಿ ಸತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗವು ಶರಣನ ತ್ರಿವಿಧಾಂಗವನವಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಮೂರು ತುಂಬಿಯಿಂದವ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಲು ಆ ಚಿದ್ಭಂಡದಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಮಡಕೆ ಒಡೆಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಚಿದ್ಭಂಡವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಲು ಆ ಪರಮಾತ್ಮತ ರಸ ಶರಣನ ಬಾಹ್ಯಭೃಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೂಸುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ತುಷ್ಟ ಉಕ್ಕಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಚಿದ್ಭಂಡವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಜ್ಞಾನಗುರು ಶರಣನ ನಿಜಾಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾದನೆಂಬುದೀಗ ಹೊತ್ತವ ಸತ್ತ, ಇದೇನು ಕೃತ್ರಿಮವೆಂದು ಕೇಳುವ ಬನ್ನಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೫೩. ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಕುರುಡ ಕನ್ನಡಿಯ ನೋಡಿ, ಮೂರು ಕಣ್ಣು ಕಂಡೆನು. ಒಂದು ಧರೆಯ ಕಣ್ಣು, ಒಂದು ಸಿರಿಯ ಕಣ್ಣು, ಒಂದು ರಿಯ ಕಣ್ಣು. ಉರಿ ಸಿರಿಯ ನುಂಗಿ, ಸಿರಿ ಧರೆಯ ನುಂಗಿ, ಧರೆಯ ಆರು ಹಿರಿಯರು ನುಂಗಿ, ಆ ಗುಣವನರಿಯಬೇಕು, ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವ ಬೆರಿಸಬೇಕು.

ಟೀಕು:-- ದೇಹ ಸಂಬಂಧಿಯಾದಾತ್ಮಗೆ ಸುಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿ ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಕುರುಡನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಶಿವಕೃಪೆಯಿಂ ಸದ್ವಿವೇಕ ಜ್ಞಾನ ತಲೆದೋರಿ ಶ್ರೀಗುರುಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ ಪ್ರಭಾವಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕನ್ನಡಿಯ ನೋಡಿ ಮೂರು ಕಣ್ಣು ಕಂಡೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಸದ್ರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಶರಣನ ಸ್ಥೂಲಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ಧರೆಯ ಕಣ್ಣು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಸುಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಶರಣನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ಸಿರಿಯ ಕಣ್ಣು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಚಿದಗ್ನಿಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಾವಲಿಂಗವು ಶರಣನ ಕಾರಣಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ಉರಿಯ ಕಣ್ಣು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಚಿದಗ್ನಿಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಾವಲಿಂಗವು ಸುಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನವಗ್ರಹಿಸಿ ಲೀಯವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಉರಿ ಸಿರಿಯ ನುಂಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣ

ಲಿಂಗವು ಸದ್ರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನವಗ್ರಹಿಸಿ ಲೀಯವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಸಿರಿ ಧರೆಯ ನುಂಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶರಣನ ಆಚಾರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸತ್ತ್ವಿಯಾಲಿಂಗವು ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಗಳ ಸರ್ವಾಂಗವನವಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಧರೆಯ ಅರು ಹಿರಿಯರು ನುಂಗಿ ಆ ಗುಣವನರಿಯಬೇಕು, ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ಬೆರಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೫೪. ಒಂದು ಹರಿವ ಹಾವು, ಒಂದು ಧನಿ ಸರಕ್ಕೆ ನಿಂತ ಹಾವು, ಒಂದು ಹರಿವ ಹಾವು, ಈ ಮೂವರ ನಡುವೆ ನಿಂತು ಆಡುವ ಕೋಡ ಗದಿರವು ಇಂತೆಂದೊಡೆ ಹರಿವ ಹಾವ ಮೆಟ್ಟಿ, ನಿಂದ ಹಾವ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು, ಉರಿವ ಹಾವ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿ ಆಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಕೋಡಗ ದೊಡೆಯ ಬಂದು ನೋಡಿ ಕೋಲ ಹಿಡಿದು ಕುಟ್ಟಿ, ಮೂರು ಹಾವ ಬಿಟ್ಟು ಕುಟ್ಟಿದ ಕೋಲ ನುಂಗಿತ್ತು. ಆ ಕೋಲು ಕೋಡಗದ ಒಡಲೊಳಗೊಡೆದು, ಕೋಡಗ ಸತ್ತಿತ್ತು. ದಡಿ ಒಡೆಯನ ನುಂಗಿ ಒಡೆಯ ನಡಗಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನೊಡಗೂಡಿ ಬಚ್ಚಬಯಲಾಯಿತ್ತು.

ಟೀಕಾಃ - ಸ್ಥೂಲತನುವಿನ ಜಾಗ್ರಾವಸ್ಥೆಯ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಚರಿ ಸುತ್ತಿಹನು ವಿಶ್ವನೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ಹರಿವ ಹಾವು ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನುವಿನ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಶಬ್ದ ಜಾಲದೊಳಗಿದ್ ತೈಜಸನೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ಧನಿ ಸರಕ್ಕೆ ನಿಂತ ಹಾವು ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ತಾಪತ್ರಯದೊಳಗೆ ಸಿಲ್ವಿ ಮರವೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿಹನು ಪ್ರಾಜ್ಞನೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ಹರಿವ ಹಾವು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತಪ್ಪ ಜೀವ ತ್ರಯಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಸಿಲ್ವಿಯೆಂಬುದೀಗ ಈ ಮೂವರ ನಡುವೆ ನಿಂದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳೊಳಗೆ ಮನವು ಸಿಲ್ವಿ ಪ್ರಪಂಚಿನಲ್ಲಿ ಚರಿಸುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಆಡುವ ಕೋಡಗದಿರವು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತಪ್ಪ ಮನೋಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲು ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ಜಾಗ್ರಾವಸ್ಥೆಯ ವ್ಯಾಪಾರವ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂ ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿ ಆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಹರಿವ ಹಾವ ಮೆಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಗಲು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನುವಿನ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಚರಿಸುತ್ತಿಹ ತೈಜಸನ ದುರ್ಭಾವ ಹಸ್ತವ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆಯಿಂ ನಷ್ಟವಾಗಿ

ಸದ್ಭಾವ ನೆಲೆಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ನಿಂತ ಹಾವ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ತಾಪತ್ರಯಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬೇವುತ್ಪಿದ ಪ್ರಾಜ್ಞ ನನು ವೇಧಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿ ಭಾವಲಿಂಗದ ಸಂಬಂಧವಾಗಲು ಚಿದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಅವಗ್ರಹಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಉರಿವ ಹಾವ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತಪ್ಪ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಎಂಬುದೀಗ ಆಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಮನಕ್ಕೆ ಕರ್ತನಾದ ಶರಣ ಬಂದು ಅವಿರಳ ಜ್ಞಾನ ದೃಕ್ಪಿನಿಂ ನೋಡಲೊಡನೆ ಕೋಲೆಂದೊಡೆ ಶಿವಭಾವ, ಆ ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಬಡಿಯಲಾಗಿ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳ ವರ್ತನೆ ಬಿಟ್ಟು ಶಿವಭಾವವನವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕೋಡ ಗದೊಡೆಯ ಬಂದು ನೋಡಿ ಕೋಲು ಹಿಡಿದು ಕುಟ್ಟಿ ಮೂರು ಹಾವು ಬಿಟ್ಟು ಕುಟ್ಟಿದ ಕೋಲ ನುಂಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶಿವ ಭಾವವು ಮನೋಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಆ ಕೋಲು ಕೋಡಗದ ಒಡಲೊಳಗೊಡೆದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಮನಸ್ಸು ಸದ್ರೂಪವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವೆಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕೋಡಗ ಸತ್ತಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಅಂತು ಮನ ಲಿಂಗದಲ್ಲೇಕಾರ್ಥವಾಗಲು ಶರಣನ ಆ ಶಿವಭಾವವನವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ದಡಿ ಒಡೆಯನ ನುಂಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಜ್ಞಾನ ಕಲಾತ್ಮನು ಆ ಶಿವಭಾವದಲ್ಲೇಕಾರ್ಥವಾದನೆಂಬುದೀಗ ಒಡೆಯನಡಗಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನೊಡಗೂಡಿ ಬಚ್ಚಬಯಲಾಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೫೫. ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು ಬೇರೊಂದು ಕಟ್ಟಣೆಯ ಮಾಡಬಹುದೇ ಅಯ್ಯ? ಬೀಜ ಒಡೆದು ಮೊಳೆ ತಲೆದೋರುವಂತೆ, ಬೀಜಕ್ಕೂ ಅಂಕುರಕ್ಕೂ ಭಿನ್ನಭಾವ ಉಂಟೇ ಅಯ್ಯ? ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕ್ಷುರುಹಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತು ನಿಂದು ಮಿಕ್ಕೆ ಗುಣಂಗಳನರಿಯಬೇಕು. ಇದೇ ನಿಶ್ಚಯ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನೆ.

೫೬. ಅರಿವ ಮರೆದು ಪೂಜಿಸಿದುದು ಸ್ಥಾವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸರಿ. ಅರಿಯದೆ ಮರೆಯದೆ ಕರಿಗೊಂಡ ನೆನಹು ಅದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧ. ಇಂತಿವರಲ್ಲಿ ಭೇದಂಗಳನರಿತು ಪರತತ್ವವ ಕೊಡುವ ಪರಮ ಗುರು ವಾಗಬೇಕು. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗ ತಾನಾಗಬೇಕು.

೫೨. ಕೋಡಗದ ಜೀಷ್ಟೆ ಉಡುಗಿ ಹಾವಿನ ಹಲ್ಲ ಮುರಿದು ಆಡಿಸುವ ಜೋಗಿಯ ನಾಮ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದ ಇರವು ನಿರಾಳವಾಯಿತು

ಟೀಕು:— ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ಶರಣಂಗೆ ಮನೋವಿಕಾರವಳಿದು ಉನ್ನತಿ ತತ್ಪರೂಪವನೆಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕೋಡಗ ಜೀಷ್ಟೆ ಉಡುಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಮನೋವಿಕಾರ ನಷ್ಟವಾಗಲು ಜೀವನ ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪಗಳೆಂಬ ದಂತ ಭಗ್ನವಾದವೆಂಬುದೀಗ ಹಾವಿನ ಹಲ್ಲ ಮುರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಎರಡನು ನಿವೃತ್ತಿ ಮುಖಕ್ಕೆ ತಂದು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥವ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಿಂದಾಚರಿಸುತ್ತಿಹ ಶರಣನ ಸರ್ವಾಂಗವು ಲಿಂಗಮಯವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಆಡಿಸುವ ಜೋಗಿಯು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶರಣನು ಮಹಾಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಲು ಉಭಯ ನಾವ ವಳಿದು ನಿರ್ನಾಮ ಸ್ವರೂಪವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ನಾಮ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದ ಇರವು ನಿರಾಳವಾಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೫೪. ಕೋಣೆಯೊಳಗಣ ಮಿಂಡ, ನಡುಮನೆಯೊಳಗಣ ಗಂಡ, ಇವರಿಬ್ಬರ ಒಡಗೂಡುವಳ ಚಂದವ ನೋಡಾ. ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿ, ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಸಿರು ಹುಟ್ಟಿ, ಮೊಲೆ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಗ ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಈ ಹಾವರಗಿತ್ತಿಯಿಂದವ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವೇ ಬಲ್ಲ.

ಟೀಕು:— ಶರಣನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರ್ಪ ಚಿದ್ರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ ಕೋಣೆಯೊಳಗಣ ಮಿಂಡನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಚಿದ್ರೂಪವಾದ ಶರಣನ ಆಚಾರಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರ್ಪ ಸದ್ರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ ನಡುಮನೆಯೊಳಗಣ ಗಂಡನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶರಣ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನದಿಂ ಬೆರಿಸುತ್ತಿದನೆಂಬುದೀಗ ಇವರಿಬ್ಬರ ಒಳಗೂಡುವಳ ಚಂದವ ನೋಡಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನವಿಡಿದಾಚರಿಸುತ್ತಿದ ಶರಣ ಸತಿಯ ಸದ್ಭಾವ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿ

ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶರಣನ ಶಿವಾಪೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಚಿದ್ಭವದ ಚಿನ್ನದೋರಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಸಿರು ಹುಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಮೃತ ಕುಂಭ ಸ್ವರೂಪಿನಿಂದೊಪ್ಪುತ್ತಿದ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವು ಶರಣನ ಅಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಮೊಲೆ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶರಣನ ಸತಿಯ ನಿಜ ಸುಷುಪ್ತಿ ಸ್ಥಾನವು ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಅವರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಭಗ ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸದ್ರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕಂಗವಾಗಿರ್ಪ ಶರಣ ಸತಿಯು ತನ್ನ ನಿಜಾಂತರಂಗದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾಚರಣೆಯಿಂದ ಚರಿಸುತ್ತಿಹಳೆಂಬುದೀಗ ಈ ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯಿಂದವ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವೇ ಬಲ್ಲನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೫೬. ತಾವರೆಯ ನಾಳದ ತೆರಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಲೋಕವನೊಳ ಕೊಂಡ ಗಾತ್ರದಾನೆ ಎಡತಾಕುತ್ತಿದೆ. ನಾಳ ಹರಿದು ಆನೆಯಂಗೆ ನೋವಿಲ್ಲ. ಇದೇನು ಜೋಡ್ಯವೆಂದು ಕೇಳುವ ಬನ್ನಿ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವೆ.

ಟೀಕು:— ಹೃದಯ ಕಮಲದಲ್ಲಿರ್ಪ ಸುಜ್ಞಾನದ್ವಾರವೆಂಬುದೀಗ ತಾವರೆಯ ನಾಳದ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ದ್ವಾರದ ವಿಶಾಲ ತರದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ತೆರಸಿನಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಚಿತ್ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶರಣನ ತನುತ್ರಯಂಗಳನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಚಿದಹಂಕಾರ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಕ್ತಿಗಜವೆಂಬುದೀಗ ಮೂರು ಲೋಕವನೊಳಕೊಂಡ ಗಾತ್ರದಾನೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಚಿದಹಂಕಾರವನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಶರಣನು ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯೆವಿಡಿದು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದನೆಂಬುದೀಗ ಎಡತಾಕುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶರಣನ ಸುಜ್ಞಾನ ದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಕೇಡಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ನಾಳ ಹರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಚಿದಹಂಕಾರವನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಶರಣನಂಗೆ ಸಂಸಾರವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ದುಃಖವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಆನೆಯಂಗೆ ನೋವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಚಿದಹಂಕಾರ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶರಣನ ಚಿತ್ ಪ್ರಭಾಂಗೆ ಸಂಸಾರ ಬಂಧನವಿಲ್ಲದಿರ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂಬುದೀಗ ಇದೇನು ಜೋಡ್ಯವೆಂದು ಕೇಳುವ ಬನ್ನಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೮೦. ಸೂಜಿಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ದಾರವೇರಿ ಹಿನ್ನಿಯ ಹಂಗ ಬಿಡಿಸಿತ್ತು. ಉಂಬ ಹಂಗ ಕಣ್ಣು ಕಂಡು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಂಗ ಬಿಡಿಸಿತ್ತು. ಮನ ಕಂಡು ಕೈ ಸಂದೇಹವ ಬಿಡಿಸಿತ್ತು. ಮನ ಘನದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದ ಕುರುಹಳಿಯಿತ್ತು.

ಟೀಕು:— ಚಿದ್ರೂಪನಾದ ಶರಣ ಶಿವಾನುಭಾವ ಸನ್ನಿಹಿತನಾದ ಮನಸ್ಸಿನಗ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನುಭಾವ ಸೂತ್ರವ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಸೂಜಿಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ದಾರವೇರಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶಿವಾನುಭಾವದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಸ್ವಾನುಭಾವ ಸೂತ್ರವು ಕ್ರಿಯಿಂದೊದಗುವ ಭಿನ್ನಫಲಪದಂಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿಂಬುದೀಗ ಹಿನ್ನಿಯ ಹಂಗ ಬಿಡಿಸುತ್ತಿಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಭಿನ್ನಫಲಪದಂಗಳು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಲು ಸಕಲ ವಿಷಯ ಭೋಗಂಗಳ ಜೀವನು ಭಂಜಿಸುತ್ತಿಹುದನು ಶರಣ ಸುಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿ ಕಂಡು ಆ ಭಿನ್ನಾವೇಕ್ಷೆಯನು ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಉಂಬ ಹಂಗ ಕಣ್ಣು ಕಂಡು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಂಗ ಬಿಡಿಸಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಭಿನ್ನಾವೇಕ್ಷೆ ನಷ್ಟವಾಗಲು ತನ್ನ ನಿಜಾಂತರಂಗದಲ್ಲಿರ್ಪ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನು ಮನ ಸುಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂ ಕಂಡು ಅವಿರಳ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಲು ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಿಡಿದು ಮಾಡುವ ಸತ್ತ್ವಿಯಾಚಾರವೆಲ್ಲ ನಿವೃತ್ತಿಯಾದವೆಂಬುದೀಗ ಮನ ಕಂಡು ಕೈಯ್ಯ ಸಂದೇಹವ ಬಿಡಿಸಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಈ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಯನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಮನಸ್ಸು ನಿಷ್ಕಲಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಸಮರಸವ ನೆಯ್ತಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಮನ ಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದ ಕುರುಹಳಿಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೮೧. ಹಾವಿನ ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ ಹದ್ದು ತತ್ತಿಯನಿಕ್ಕಿ ಹಾವು ಹಸಿದು ತತ್ತಿಯ ಮುಟ್ಟಿದು ನೋಡಾ. ಹಾವಿನ ವಿವರ ಹದ್ದಿನ ಭೇದ ತತ್ತಿಯ ಗುಣ ಆವುದೆಂದರಿದಲ್ಲಿ ಜೀವ ಪರಮ ಸ್ವಯಜ್ಞಾನ ಭೇದವನರಿಯೆ ಬೇಕು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

ಟೀಕು:— ಶಂಕಾ ವಿಷ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಜೀವಂಗೆ ನವದ್ವಾರಯುಕ್ತವಾದ ದೇಹವೇ ಆಶ್ರಯವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹಾವಿನ ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ನವದ್ವಾರಯುಕ್ತವಾದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಪರಮಾ

ತ್ಮನು ಸ್ವಯಜ್ಞಾನ ಪ್ರಭಾವಿಸದನೆಂಬುದೀಗ ಹದ್ದು ತತ್ತಿಯನಿಕ್ಕಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಜೀವನು ಆಶಿ ಕೃಷ್ಣ ಮುಂದುಗೊಂಡ ಕಾರಣ ಸ್ವಯಜ್ಞಾನ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಹಾವು ಹಸಿದು ತತ್ತಿಯ ಮುಟ್ಟಿದು ನೋಡಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಜೀವಾತ್ಮನೆಂಬುದೀಗ ಹಾವಿನ ವಿವರ. ಆ ಜೀವಂಗೆ ಜೈತನ್ಯವಾದ ಪರಮಾತ್ಮ ತತ್ವವೆಂಬುದಿ ಗ ಹದ್ದಿನ ಭೇದ. ಆ ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದುದಯವಾದ ಸ್ವಯಜ್ಞಾನವೆಂಬುದೀಗ ತತ್ತಿಯ ಗುಣ. ಆ ಜೀವ ಭಾವವಳಿದು ಸಜ್ಜೀವ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣ ಸತಿಯೇ ಆಂಗ, ಆ ಪರಮಾತ್ಮ ತತ್ವವೇ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಬಲದಲ್ಲಿ ಈ ಲಿಂಗಾಂಗಸರಡರ ಕೂಟವೇ ಅವಿಷವ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಕ್ತಿ ಎಂದರಿಯಬೇಕೆಂಬುದೀಗ ಹಾವಿನ ವಿವರ ಹದ್ದಿನ ಭೇದ ತತ್ತಿಯ ಗುಣ ಆವುದೆಂದರಿದಲ್ಲಿ ಜೀವ ಪರಮ ಸ್ವಯಜ್ಞಾನ ಭೇದವನು ಯಜೇಕು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೮೨. ಹುಲಿ ಹುತ್ತವ ಹೊಕ್ಕು ಹಾವಾದ ಭೇದವನಾರು ಬಲ್ಲರು? ಹಾವು ಹುತ್ತವ ಬಿಟ್ಟು ಹದ್ದಾದ ಭೇದವನಾರು ಬಲ್ಲರು? ಹುಲಿ ಹಾವು ಹದ್ದು ಕೂಡಿ ಕುಲವ ಹೊರಗಿಟ್ಟು ಒಳಗಾದ ಭೇದವನಾರು ಬಲ್ಲರು? ಇಂತೀ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣತ್ರಯ ಕೂಡಿ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬಚ್ಚಬಯಲಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದಲ್ಲಿ.

ಟೀಕು:— ಜಾಗ್ರಾವಸ್ಥೆಯಿಂ ವಿಶ್ವಪ್ರಸಂಚು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿಹನು ಜೀವನೆಂಬುದೀಗ ಹುಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ತು ಜೀವನು ನವದ್ವಾರಯುಕ್ತವಾದ ದೇಹವನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಶಂಕಾ ವಿಷಯ ರೂಪನಾದ ಮನೋನರ್ತನೆಯನೆಯ್ತಿದ ಭೇದವನಾರಿಗೂ ಅರಿಯಬಾರದೆಂಬುದೀಗ ಹುಲಿ ಹುತ್ತವ ಹೊಕ್ಕು ಹಾವಾದ ಭೇದವನಾರುಬಲ್ಲರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ತು ಮನಕ್ಕೆ ಸದ್ವಿವೇಕ ಜ್ಞಾನ ತಲೆದೋರಿ ದೇಹಭಾವವ ವಿಡಂಬಿಸಿ ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಭೇದವ ಆರಿಗೂ ಅರಿಯ ಬಾರದೆಂಬುದೀಗ ಹಾವು ಹುತ್ತವ ಬಿಟ್ಟು ಹದ್ದಾದ ಭೇದವನಾರು ಬಲ್ಲರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಜೀವನು ಮನಸ್ಸು ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಒಂದುಗೂಡಿ ಎಂಬುದೀಗ ಹುಲಿ ಹಾವು ಹದ್ದು ಕೂಡಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಲು ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯದ ಗುಣಂ

೧೪. ಕೆಟ್ಟು ಶಿವತತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಡಗುವ ಭೇದವ ಆರಿಗೂ ಅರಿಯಬಾರದಂ ಬುದೀಗ ಕುಲವ ಹೊರಗಿಟ್ಟು ಹೊರಗಾದ ಭೇದವನಾರು ಬಲ್ಲರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತೀ ತನುತ್ರಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಜೀವನು ಮನಸ್ಸು ಪರನಾತ್ಮನೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧವು ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧದಲ್ಲಿ ಒಡಗೂಡಿ ಸಮರಸವನೆಯ್ನಿ ನಿರ್ವಯ ಲಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಇಂತೀ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣತ್ರಯ ಕೂಡಿ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಬಚ್ಚುಬಯಲಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೧೫. ಹೊಲದೊಳಗಣ ಹುಲ್ಲೆ ಗವಿಯೊಳಗಣ ಹುಲಿ ಕೊಂಬಿನ ಮೇಲಣ ಕೋಡಗ ಅಂಬರದಲಾಡುವ ಹಾವು ನಾಲ್ಕರ ಅತಿ ಮಥನವ ಬಿಟ್ಟು ಒಂದೇ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದವು. ಆ ಚತುಷ್ಟಯದ ಲಿಂಗಭೇದವನರಿತಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನೆ.

ಟೀಕು :- ದೇಹವೆಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರವನಾಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಜೀವನೆಯಾದೀಗ ಹೊಲದೊಳಗಣ ಹುಲ್ಲೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಸೂಕ್ಷ್ಮತಂತ್ರದಲ್ಲಡಗಿರ್ಪ ಕಃಲವ್ಯಾಘ್ರನೆಂಬುದೀಗ ಗವಿಯೊಳಗಣ ಹುಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಂಬ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲೆಹ ಮನೋಮರ್ಕಟನೆಂಬುದೀಗ ಕೊಂಬಿನ ಮೇಲಣ ಕೋಡಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆಶ್ರಾಕಾಶ ಮಧ್ಯದಲ್ಲರ್ಪ ಊರ್ಧ್ವಕುಂಡಲಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಸತ್ಪ್ರಾಣಮು ಜ್ಞಾನವೆಂಬುದೀಗ ಅಂಬರದಲಾಡುವ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇ ತಸ್ತು ಪಿಂಡ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿವಕೃಪೆಯಿಂ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಭಾವಿ ಸಲು ಈ ಚತುರ್ವಿಧ ದುರ್ವರ್ತನೆಗಳೆದ ಶರಣನ ಜ್ಞಾನ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ತರಹರವ ನೆಯ್ನಿಹವೆಂಬುದೀಗ ನಾಲ್ಕರ ಅತಿ ಮಥನವ ಬಿಟ್ಟು ಒಂದೇ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದವು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಜೀವಭಾವವಳೆದ ಸಜ್ಜೀವನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಚಿದಂಗ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಕಾಲವ್ಯಾಘ್ರನಳೆದ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅನಿಮಿಷ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಾಗಲು ಮನವಳಿದು ಉನ್ಮತ್ತಿ ತತ್ಪ್ರರೂಪವಾಗಲು ಆ ಸತ್ಪ್ರಾಣಮುಜ್ಞಾನವು ಶರಣನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವೇಧಿಸಲು ಈ ಚತುರ್ವಿಧ ಸಂಬಂಧವನರಿತ ಶರಣನೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರವಸ್ತುವೆಂಬುದೀಗ ಆ ಚತುಷ್ಟಯದ ಅಂಗ ಭೇದವನರಿತಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನೇ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೧೬. ಕಾಮನ ಅಂಚಿನ ಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಬಾಲೆಯರು ಹುಟ್ಟಿದ ವಿವರ. ಹಿಲಿಕಿನಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಹೆತ್ತಿಯ ತಿಂದು ತಾಯಿಗೆಯೊಸರೆತ್ತುತ್ತೈದಾಳೆ. ಅವಳ ಕೊಲುವ ಧೀರರಿನ್ನಾರನು ಕಾಣೆ. ಎನಗೆ ಗಂಡ ಎನ್ನುವೆಯ ಮಗನೆಂದು ಸಂದಣಿ ಗೊಳುತ್ತವಳ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳುವ ಬನ್ನಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವ. •

ಟೀಕು :- ತನ್ನ ನಿಜವಸ್ತು ಪರಬ್ರಹ್ಮವ ಕಾಮಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ಸಕಲ ತತ್ವ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಶ್ರೀಗುರು ಮೂರ್ತಿ ಎಂಬುದೀಗ ಕಾಮನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಗುರು ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿರ್ಪ ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬುದೀಗ ಕಾಮನ ನಂಬಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನವನೊಳ ಕೊಂಡಿರ್ಪ ಶಿವಭಾವವೆಂಬುದೀಗ ಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛಾ ಜ್ಞಾನ ತ್ರಿಯೆಂಬ ತ್ರಿಶಕ್ತಿಗಳು ಉದಿಸಿದ ಭೇದವೆಂಬುದೀಗ ಮೂವರು ಬಾಲೆಯರು ಹುಟ್ಟಿದ ವಿವರವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶಿವಭಾವದ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಉದಿಸಿದಳೆಂಬುದೀಗ ಹಿಲಿಕಿನಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಹುಟ್ಟಿದಳೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶಿವಭಾವದ ನಡುವೆ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಉದಿಸಿದಳೆಂಬುದೀಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿದಳೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶಿವಭಾವದ ಗ್ರದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ಉದಿಸಿದಳೆಂಬುದೀಗ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ತನಗೆ ಮಾತೃಸ್ಥಾನವಾದ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಗೆ ತಾಯಾದ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯನವಗ್ರಹಿಸಿದಳೆಂಬುದೀಗ ಹೆತ್ತಿಯ ತಿಂದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ತನಗೆ ಮಾತೃಸ್ಥಾನವಾದ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯನವಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದಳೆಂಬುದೀಗ ತಾಯಿಗೆ ಯೊಸರೆತ್ತುತ್ತೈದಾಳೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ತು ತ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಬ ಜ್ಞಾನಿಗಳಪೂರ್ವವೆಂಬುದೀಗ ಅವಳ ಕೊಲುವ ಧೀರರಿನ್ನಾರನೂ ಕಾಣೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯಿಂದುದಯಿಸಿದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಆ ತ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಗೆ ಪುರುಷನಾದನೆಂಬುದೀಗ ಎನಗೆ ಗಂಡ ಎನ್ನುವೆಯ ಮಗನೆಂದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ತ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯು ಲಿಂಗಾಂಗ ರಮರಸಾನಂದ ಸುಖವ ಕಂಡು ಪರಮ ಹರುಷದೊಳರ್ಪಳೆಂಬುದೀಗ ಸಂದಣಿಗೊಳುತ್ತವಳ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳುವ ಬನ್ನಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

(೯) ತಿವಯೋಗ.

೮೫. ಮಹಾ ಮನೆಯೊಳಗೊಂದು ಮಂದಿರವಾಡ, ಅದರೊಳಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಕೋಣೆ, ಒಂಬತ್ತು ಬಾಗಿಲ ಮುಚ್ಚಿ ಒಂದು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿಹುದು. ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮುಖದ ಸರ್ಪ ಊರ್ಧ್ವ ಮುಖವಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿಹುದು. ಮಿಕ್ಕ ಆರು ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಾಗಿಲು ಕೀಳಾಗಿ ಕೀಳನೊಳಗೆ ಅಧೋಮುಖ ಸರ್ಪವು ಉಡುಗಿ ಹುದು. ಮೇಲಣ ಮೂರು ಬಾಗಿಲ ಊರ್ಧ್ವದ ತ್ರಿಗುಣದ ಸರ್ಪ ಸೂವಲು ತಲೆಕಡೆಯಾಗಿ ಎಷ್ಟು ನಿಂದಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ವಿಶ್ವನೆಂಬ ಆಕಾಶದ ಹೆಮ್ಮೆ ಹೋಯಿತ್ತು. ಅದರೊಳಗೆ ಎರಡು ತಲೆಯ ಮರೆಮು ಒಂದು ತಲೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ಹದಿನ ಕೊಕ್ಕು ತಪ್ಪಿ ಕಾಲುಗುರ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಗಯವ ತಪ್ಪಿ ಗರಿಯ ಅಡುಹವ ತೋಲಗಿಸಿ ಹಿಡಿಯಿತ್ತು. ಆಡಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ ನೋಡಿ ಏರಿತ್ತು ವಿಷ. ಹದಿನ ಅಸುವ ಬಿಡಿಸಿತ್ತು. ಹದ್ದು ಹಾವು ಕೂಡಿ ಘಟಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಗಾಯಿತ್ತು. ಕರ್ಮದೊಳಗಾದ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿದುದಿಲ್ಲ.

ಟೀಕು :- ಸಕಲ ತತ್ವಗಳಿಗಾಶ್ರಯವಸ್ವ ಸ್ಥೂಲತನು ಮಧ್ಯಸ್ಥವಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂತರಂಗವೇ ಜೀವಂಗೆ ಆಶ್ರಯವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದೀಗ ಮಹಾಮನೆಯೊಳಗೊಂದು ಮಂದಿರವಾಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರದ ಪೋಷಣವೆಂದಂಗಳೇ ಕೋಣೆಗಳಾಗಿಹವೆಂಬುದೀಗ ಅದರೊಳಗೆ ಹದಿನಾರು ಕೋಣೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ದೇಹ ಸಂಬಂಧವಾದ ನವದ್ವಾರಗಳ ಮಾಯಾತಮಂಧ ಮುಸುಕಿ ಕೊಂಡಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಒಂಬತ್ತು ಬಾಗಿಲ ಮುಚ್ಚಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ನವ ದ್ವಾರಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸುಷುಮ್ಮದ್ವಾರ ಪ್ರಾಣವಾಯುವಿನ ದುಸ್ಸಂಚಲ ಪ್ರವರ್ತನಕ್ಕೆ ತೆರಸಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು ಪ್ರಜ್ಞಾನಿಸ್ವತ್ತಿ ಜ್ಞಾನದಿಂ ಹಂಸಗತಿಗಳಿಂ ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದೀಗ ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮುಖದ ಸರ್ಪ ಉರ್ಧ್ವಮುಖವಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ನವದ್ವಾರಯುಕ್ತವಾದ ಪಡ್‌ದ್ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ಮಿಕ್ಕಾರು ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದ

ಕೃಥ. ಅದರೊಳಗೆ ಪಾಯು ಗುಹ್ಯ ಚಿಹ್ನೆಯವೇ ಸ್ವಕೃತಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ದೇಹಸಂಬಂಧವಾಗಿಹವು. ಅಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನಮುಖವಾಗಿರಬೇಕು ವಿಶ್ವನು ಹುದುಗಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಮೂರು ಬಾಗಿಲು ಕೀಳಾಗಿ ಕೀಳನೊಳಗಧೋಮುಖ ಉಡುಗಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಮನೋವೃತ್ತಿಯ ನುಳ್ಳ ಘ್ರಾಣ ನೇತ್ರ ಶ್ರೋತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಜ್ಞಾನದಿಂ ಗುಣತ್ವಯಸ್ವ ರೂಪವಾದ ತೈಜಸಂಗೆ ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನಂಗಳೇ ತಲೆವಾಗಿಲವಾದ ಕಾರಣ ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಕೂಡಿ ಪ್ರಸಂಚ ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಮೇಲಣ ಮೂರು ಬಾಗಿಲು ಉರ್ಧ್ವ ತ್ರಿಗುಣದ ಬಾಲ ಮೊದಲು ತಲೆ ಕಡೆಯಾಗಿ ಎಷ್ಟು ನಿಂದಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. “ಆತ್ಮಾಕಾಶಮಯಂ ತಾವತ್” ಎಂಬ ಕೃತಿ ಪ್ರಮಾಣದಿಂ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲೀಲಾಪರನಾಗಿರಬೇಕು ಪರಮಹಂಸನು ಯೋಗಕ್ರಮಾನುಸಂಧಾನಂಗಳಿಂ ಶಂಕಾವಿಷವನುಟ್ಟಿ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳನವಗ್ರಹಿಸಿ ಚಿದಾಕಾಶದತ್ತಭಿಮುಖವಾಗಲೆಂಬುದೀಗ ವಿಶ್ವಮಯನೆಂಬ ಆಕಾಶದ ಹೆಮ್ಮೆ ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಸ್ವಸ್ವಾವಸ್ಥೆಯನುಳ್ಳ ತೈಜಸನು ಸುಷುಮ್ನಾವಸ್ಥೆಯನುಳ್ಳ ಪ್ರಾಜ್ಞನು ಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮುರ್ಛಿತನಾದನೆಂಬುದೀಗ ಅದರೊಳಗೆ ಗೆರಡು ತಲೆ ಮರೆಮು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ವಿಶ್ವನು ಜಾಗ್ರವಸ್ಥೆಯಿಂದೆ ಚ್ಚತ್ತು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಭಾವಮಂ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕ್ರಿಯಾಚಾರ ಜ್ಞಾನಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಲ್ಲದೆ ಯೋಗಾನುಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಜ್ಞಾನವ ಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ತಲೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ಹದಿನ ಕೊಕ್ಕು ತಪ್ಪಿ ಕಾಲುಗುರ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಘಾಯವ ತಪ್ಪಿ ಗರಿಯ ಅಡುಹ ತೋಲಗಿಸಿ ಹಿಡಿಯಿತ್ತು, ಆಡಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ ನೋಡಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಜೀವನ ಶಂಕಾವಿಷಭಿನ್ನಜ್ಞಾನವ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಆ ಪರಮಾತ್ಮಗೆ ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಲಿಂಗ ತೋಲಗಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಏರಿತ್ತು ವಿಷ ಹದಿನ ಅಸುವ ಬಿಡಿಸಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಜೀವ ಪರಮರು ದೇಹಪ್ರಸಂಚಕೋಳಗಾಗಲು ಆ ಪ್ರಸಂಚು ಜ್ಞಾನ ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿದುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಹದ್ದು ಹಾವು ಕೂಡಿ ಘಟಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಯಿತ್ತು. ಕರ್ಮದೊಳಗಾದ ಜ್ಞಾನ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿದುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೮೬. ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಷಢಾದಾರ ಚಕ್ರ ಉಂಟೆಂಬರು. ಆಫಾರ ಒಂನಾದುದನರಿಯದೆ ಆರುಂಟೆಂದು ಜೀವಿ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದೇ? ಅದಕ್ಕೆ

ದೃಷ್ಟಿ ಹುತ್ತದ ಬಾಯಿ ಹಲವಾದಡಿ ಒಡಲೊಂದೇ. ಘಟಿ ಭೇದನಾದಡಿ ನಾನೆಂಬುದನರಿತಲ್ಲಿ ಷಡಾಧಾರ ನಿಂದಿತ್ತು. ಅದು ತನ್ನಯ ಚಿತ್ತದ ಭೇದ ವಲ್ಲದೆ ವಸ್ತುವನರಿವ ಭೇದವಲ್ಲ ಹಲವು ಓವರಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ನೋಡು ವನೊಬ್ಬನೇ ಮನೆಯೊಡೆಯ. ಆ ಹೊಲಬನರಿತಲ್ಲೆಯೇ ನಿಂದಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಂಗ.

•೬೨. ನಿರಾಳದಲ್ಲಿ ನೀರ ಕೋಟಿಯನಿಕ್ಕೆ ಬಯಲ ಅಗಳ ತೆಗೆದು ವಾಯುವ ತೆನೆಯ ಮಾಡಿ ಅಸುರಾಜನೆಂಬರಸು ಆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೊಡೆ ಯನಾಗಿ ಸೋಮ ಸೂರ್ಯವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮಕೇರಿಯ ಹೊಕ್ಕು ದಕ್ಷಿ ಣದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪಾನವ ಮಾಡಿ ಉತ್ತರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನಂಗೈಯ್ದು ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯ ನಾನಾ ವಿಷಯಪರಿವಾರದಲ್ಲಿ ಆರಿ ಗಳಿಗೆ ವಶವಲ್ಲದೆ ಸುಖಮಯವಾಗಿದ್ದ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ನಿರಾಳವಾಯಿತ್ತು.

ಟೀಕು:- ಸರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮವನು ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿ ತ್ಯವ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಶರಣನು ಸದ್ವಿವೇಕ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪರಮಾನಂದ ಜಲವ ಆ ನಿರಾಳ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಏಕೀಕರಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ನಿರಾಳದಲ್ಲಿ ನೀರ ಕೋಟಿಯ ನಿಕ್ಕೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಜಲವ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕೀಕರಿಸಿದ ಶರಣನು ನಿರಾಕಾರವಪ್ಪ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಚಿತ್ತನು ಅಗಳಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಬಯಲ ಅಗಳ ತೆಗೆದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಚಿತ್ತವಿನ ಅವಿರಳ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿದ ಶರಣನು ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಣಮವನೇ ತೆನೆಯಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ವಾಯುವ ತೆನೆಯ ಮಾಡಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಆ ಪ್ರಣಮ ಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ಜೀವಂಗಿ ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪ ವಾದ ಮಹಾಘನ ಲಿಂಗವೆಂಬರಸು ಶರಣನ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರವೆಂಬ ಶಿವಪು ರಕ್ಕೆ ಕರ್ತನಾಗಹನೆಂಬುದೀಗ ಅಸುರಾಜನೆಂಬರಸನು ಆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಮಹಾಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸ ಭಾವವ ಘಟಿಸಿದ ಶರಣನು ಈಡಾಪಿಂಗಳ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಮ ಪಂಚಾ ಕ್ಷರಿಯ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಮಂತ್ರ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿದಿದು ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಾರವೆನಿಸುವ ಸುಷುಮ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗ ಮಾರ್ಗದ ಬಳಿ ವಿದಿದು ಕೇವಲವಾದ ನಿಷ್ಕಲ ಪರಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಲೆಯ್ದಿತ್ತಿದನೆಂಬುದೀಗ

ಸೋಮಸೂರ್ಯವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಕೇರಿಯ ಹೊಕ್ಕು ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಆ ನಿರಾಕಾರವಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಮರಸಭಾವಿಯಾಗಿಪ್ಪ ಶರಣನು ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ಸಂಬಂಧವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ವಿ ಯಾಜ್ಞಾನವಿಡಿವಾಚರಿಸುತ್ತಿದನೆಂಬುದೀಗ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶರಣನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಪ್ಪ ಪರಮ ಚಿತ್ತಲೆಯನು ತನ್ನ ಸುಜ್ಞಾನ ಮುಖಕ್ಕೆ ತಂದು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪಿನಿಂ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಪೂರ್ವ ದಲ್ಲಿ ಪರಮಸ್ಥಾನವ ಮಾಡಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶರಣನು ಕಾರಣಾಂಗದರುವಿನ ಮಧ್ಯ ದಲ್ಲಿ ಭಾವಲಿಂಗವ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಉತ್ತರದ ಮಧ್ಯ ದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನಂಗೈದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ತ್ರಿವಿಧಾಂಗ ದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ ಘಟಿಸಿಪ್ಪ ಶರಣನ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿ ಯಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯನೆಯ್ದದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತ್ತು ಶರಣಂಗೆಂಬುದೀಗ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯ ನಾನಾ ವಿಷಯ ಪರಿವಾರದಲ್ಲಿ ಆರಿಗಳಿಗೆ ವಶವಲ್ಲದೆ ಸುಖಮಯವಾಗಿದ್ದ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ನಿರಾಳವಾಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೬೮ ಊರಬಾಗಿಲ ಕಂಭದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮುಖದ ಕೋಡಗ ಬಂದವನಿವನೆಂದು ನೋಡುತ್ತ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖದಿಂದ ಓಡಿಸುತ್ತ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ ಹಿಂದೆ ಹೊಂದಿದವನ ನೆನವುತ್ ಇಂತೀ ಮೂರು ಚಂದ ಜಾಗ್ರದ ವ್ಯವಹಾರವು ಹಿಂದಣ ಅಧೋ ಮುಖಕ್ಕೆ ನಡುವಣ ಅಭಿಮುಖಕ್ಕೆ ಕಡೆಯಣ ಉರ್ಧ್ವ ಮುಖಕ್ಕೆ ಕುಂಡಲಿಯ ಹಾವೆದ್ದು ಕೋಡಗವನೊಂದೇ ಬಾರಿ ನುಂಗಿತ್ತು. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿತಲ್ಲಿ.

ಟೀಕು:- ಪಂಚ ಭೌಕ್ತಿಕ ಗ್ರಾಮವೆಂಬುದೀಗ ಊರೆಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಅಂತಪ್ಪ ದೇಹವಿಡಿದು ನಡೆವ ಸಂಸಾರಮಾರ್ಗ ಒಂದೇ ಎಂಬುದೀಗ ಊರ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಬಾಗಿ ಲಲ್ಲಿ ದುರ್ಭಾವಸ್ತಂಭಸಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಕಂಬದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಜಾಗ್ರತ್ ಸ್ವಪ್ನ ಸುಷುಪ್ತಿ ಆ ಮನಕ್ಕೆ ಮುಖವಾಗಿಹವೆಂಬುದೀಗ ಮೂರು ಮುಖದ ಕೋಡಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಮನಸ್ಸು ರಜೋಗುಣ ಸಂಬಂಧ ವಾದ ಸ್ಥೂಲ ತನುವಿನ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿಯ ವಿಶ್ವನು ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ಸುಖ

ವನನುಭವಿಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಹಾಸ್ಯೋಪಮಾ ನವನಾಡುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಬಂದವನಿನೆಂದು ನೋಡುತ್ತಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖವೆಂದೊಡೆ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಹ ಮನಸ್ಸು ಸೂಕ್ಷ್ಮತನುವಿನ ಇಂದ್ರಿಯಾದಿ ವಿಷಯ ಸುಖವನನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಆ ತೇಜಸ್ವಿನಿ ಹಾಸ್ಯಕವ ಮಾಡುತ್ತಿಹ. ದೆಂಬುದೀಗ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖದಿಂದವನ ಓಡಿಸುತ್ತ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಮತ್ತೊಂದು ಎಂದೊಡೆ ಸುಷುಪ್ತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯ ಮನಸ್ಸು ತನೋಗುಣ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕಾರಣ ತನುವಿನ ಮರೆಯಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜ್ಞಾನ ಹಾಸ್ಯೋಪಮಾನವ ಮಾಡುತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ ಹಿಂದೆ ಹೊಂದಿದವನ ನೆನಪುತ್ತ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತಪ್ಪ ತ್ರಿವಿಧಾವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳು ಸಿಲ್ವಿದವೆಂಬುದೀಗ ಇಂತೀ ಮೂರು ಚಂದ ಜಾಗ್ರತ್ ವ್ಯವಹಾರವು ಹಿಂದಣ ಅಧೋ ಮುಖವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಸೂಕ್ಷ್ಮತನುವಿನ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಸುಖ ಕ್ಕೆಂಬುದೀಗ ನಡುವಣ ಅಭಿಮುಖಕ್ಕೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ತನೋಗುಣ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕಾರಣ ತನುವಿನ ಮರೆಯ ಮುಖವೆಂಬುದೀಗ ಕಡೆಯಣ ಊರ್ಧ್ವಮುಖಕ್ಕೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತಪ್ಪ ತ್ರಿವಿಧಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮನಸ್ಸು ಅಧೋಕುಂಡಲಿಯಳದು ಊರ್ಧ್ವ ಕುಂಡಲಿಯ ಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ದಿ ಅದೇ ಸತ್ಪ್ರಾಣಜ್ಞಾನವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿ ಆ ಮನವನವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕುಂಡಲಿಯ ಹಾವೆದ್ದು ಕೋಶವೊಂದೇ ಬಾರಿ ನುಂಗಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿತಲ್ಲ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

(೧೦) ಶರಣಸ್ಥಲ.

ವಿವರಣೆ: — ಶರಣನು ಶಿವಭಾವವುಳ್ಳವನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಪರತತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಮರಸನಾಗಿರುವನು. ಅವನು ಪಂಚಭೂತಗಳನ್ನುಳಿದು ದೇಹಭಾವವನ್ನು ನಷ್ಟಗೊಳಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ವಿಕಾರರಹಿತನು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶರಣನು ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೬೯. ಮಹಾಕಾಶ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಕಾಲಿನ ನೆಲವು ಕಟ್ಟಿರಲಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಜಲತ್ವಾರವೆಂಬ ಗಡಿಗೆ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಅದನೊಳಗೆ ಮಧುರ ಜಲ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ವಿಮಲಜಲತುಂಬಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊದ್ದದೆ ಕುಂಭ ಒಂದರಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಭೇದವ ನೋಡಾ. ಆ ಗಡಿಗೆಯ ತೆಗೆವುದಕ್ಕೆ ಮಹದಾಕಾಶವನೇರುವದಕ್ಕೆ ನೆಲೆ ಇಲ್ಲ. ನೆಲ ಹಿಂದೆ ಮೊದಲಿಲ್ಲ. ಕುಂಭಕ್ಕೆಂಗವಿಲ್ಲ. ಒಳಗಣ ಭೇದವ ವಿವರಿಸಬಾರದು. ಇಂತೀ ಘಟಮುಟ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾದೆಯಲ್ಲ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವೇ ಅವಿರಳನಾಗಿ.

ಟೀಕು: — ಸಕಲತತ್ವಂಗಳೆಗಾಶ್ರಯವಾಗಿರ್ಪ ಅಖಂಡಜ್ಞಾನ ಚಿತ್ತ ಶರಣಂಗೆ ಚಿದಾಲಯವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಮಹಾಕಾಶಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಚಿದಾಲಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಚಾರವನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಜೀವಭಾವ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಪಂಚಕಾಲಿನ ನೆಲವು ಕಟ್ಟಿರಲಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಪರಮಶಾಂತಿಯ ಜಲವ ನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಚಿದ್ಭಂಡ ಒಪ್ಪುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಅದಕ್ಕೆ ಜಲತ್ವಾರವೆಂಬ ಗಡಿಗೆ ಇದ್ದಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಚಿದ್ಭಂಡದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧ ಸಾದೋದಕ ಸಂಬಂಧವಾದ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಅದರೊಳಗೆ ಮಧುರಜಲ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ವಿಮಲಜಲ ತುಂಬಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸಾದೋದಕ ಸ್ವರೂಪವಾದ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗಗಳಾಚರಣೆಗೆ ಬೇರಾಗಿ ಆ ಲಿಂಗಂಗಳು ಚಿದ್ಭಂಡ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊದ್ದದೆ ಕುಂಭ ಒಂದರಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಭೇದವ ನೋಡಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಚಿದ್ಭಂಡವು ಶರಣನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾದ ಬಳಕೆ

ಕ್ರಿಯಾಕಾರಕ್ಕೆ ತರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಆ ಗಡಿಗೆಯ ತೆಗೆವುದಕ್ಕೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆ ಚಿದಾಕಾಶವೇ ಶರಣನ ಒಳಹೊರಗೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವೇಧಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಇನ್ನು ಚಿದಾಕಾಶಕ್ಕೆ ಯೆಂದೊಡೆ ಪ್ರಮಾಣಿಲ್ಲೆಂಬುದೀಗ ಮಹದಾಕಾಶವನೇರುವುದಕ್ಕೆ ನೆಲೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆ ಚಿದಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರ್ಪ ಶಿವಭಾವಕ್ಕೆ ತಾನೆಂಬ ಮೂಲಾಹಂಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ನೆಲೆ ಹಿಂದೆ ನೊದಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆ ಚಿದ್ಭಾಂಡ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನಿಗೆ ದೇಹಭಾವವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಕುಂಭಕೃತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆ ಶರಣನ ನಿಜಾಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿರ್ಪ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನು ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಒಳಗಣಭೇದವ ವಿವರಿಸಬಾರದೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆ ಚಿದ್ಭಾಂಡವೆಂಬುದೀಗ ಘಟಶರಣನ ನಿಜಾಂತರಂಗದಲ್ಲಿರ್ಪ ಚಿದಾಲಯವೆಂಬುದೀಗ ಮಠ ಶಿವಭಾವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಚಿದಾತ್ಮನೆಂಬುದೀಗ ಆಧಾರ ಈ ತ್ರಿವಿಧದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮವು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭೇದಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಇಂತೀ ಘಟ ಮಠ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಯೆಲ್ಲಾ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವೇ ಅವಿರಳನಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ.

೨೦ ಹೂವಿನ ಮೇಲಣ ತುಂಬಿ ಹೂವ ತಿಂದು ಗಂಧವನು ಳುಹಿತ್ತು. ಉಳಿದ ಗಂಧ ತುಂಬಿಯ ತಿಂದು ತುಂಬಿದ ಗಂಧ ಒಂದೇ ಯಾಯಿತ್ತು. ಅದು ನಿರಂಗದಿರವು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನೇ.

ಟೀಕು:— ಶರಣನ ಹೃದಯ ಕಮಲದಲ್ಲಿರ್ಪ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವೆಂಬುದೀಗ ಹೂವಿನ ಮೇಲಣ ತುಂಬಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆ ಚಿತ್ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನು ತನ್ನ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನದಿಂ ಹೃದಯ ಕಮಲವನವಗ್ರಹಿಸಿ ಸದ್ವಾಸನ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನು ತನ್ನ ನಿಜಾಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಹೂವ ತಿಂದು ಗಂಧವನು ಳುಹಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಉಭಯ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರ್ಪ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಶರಣನ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವನವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಉಳಿದ ಗಂಧ ತುಂಬಿಯ ತಿಂದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನವಗ್ರಹಿಸಿ ಸದ್ವಾಸನ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ಶರಣನವಗ್ರಹಿಸಿ ಎರಡು ಏಕವಾಗಿ ಒಂದೇ ಸ್ವರೂಪನಾದಲ್ಲಿ ಆಂಗರಹಿತವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ತುಂಬಿದ ಗಂಧ ಒಂದೇ

ಯಾಯಿತ್ತು ಅದು ನಿರಂಗದಿರವು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗ ತಾನೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ.

೨೧. ವಚನದ ರಚನೆಯ ಬಲ್ಲ ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರು ಮೂರುಳ್ಳವನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಬಲ್ಲತನವಾದೆನೆಂಬುವರೆಲ್ಲರು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಕ್ಕಿದರು. ಸ್ಥಾವರಾದಿಗಳು ಮೊದಲಾಗಿ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಕುರುಹೆಲ್ಲವು ತಾವಿದ್ದ ತಾವಿಂಗೆ ತಂದು ಕೊಂಬುವರಿಂದ ಕಡೆಯೆ. ಅರಿವುಳ್ಳ ಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲರು ಇದು ಕಾರಣ ಸಂಚಿತ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಆಗಾಮಿ ಎಂಬ ಕರ್ಮವೆಲ್ಲಿದ್ದರೂ ತಪ್ಪವು. ಹಲುಬಿ ಹರಿದಾಡಬೇಡ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದ ಒಲವರವಿಲ್ಲದೆ ನೆರೆ ನಂಬು.

೨೨. ಆಡಿನ ಮೊಲೆವಾಲ ಕೋಡಗನುಂಡು ಹಾಲ ಸಿಹಿ ತಲೆಗೆರಿ ಬಂದವರನೇಡಿಸುತ್ತ ನಿಂದವರ ಕಚ್ಚುತ್ತ ಹಿಂಗದು ನೋಡಾ ಕೋಡಗದಂದ. ಕೋಡಗನ ತಿಂದು ಆಡುವನೇ ಆರೂಢ ವಸ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಎರವಿಲ್ಲದಂಗ.

ಟೀಕು:— ರಜೋ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸ್ಥೂಲ ದೇಹದಲ್ಲಿರ್ಪ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸವ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿಹುದು ಮನಸ್ಸೆಂಬುದೀಗ ಆಡಿನ ಮೊಲೆವಾಲ ಕೋಡಗ ಉಂಡು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ಸುಖವು ಮನಸಿನ ವೃತ್ತಿ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹಾಲ ಸಿಹಿ ತಲೆಗೆರಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆ ಮನಸ್ಸು ದೇಹ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಭವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಜೀವರುಗಳ ಹಾಸ್ಯವಮಾನವ ಮಾಡುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಬಂದವರನೇಡಿಸುತ್ತ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆ ಮನಸ್ಸು ಅಹಂಕಾರ ಭಾವದಲ್ಲಿರ್ಪ ಅದ್ವೈತ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಂಕಲ್ಪ ಭಾವದಿಂದವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ನಿಂದವರ ಕಚ್ಚುತ್ತ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆ ಮನಸ್ಸಿನ ದುರ್ವರ್ತನೆ ನಾಸ್ತಿಯಾಗದೆಂಬುದೀಗ ಹಿಂಗದು ನೋಡಾ ಕೋಡಗದಂದ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ಶರಣನು ಶಿವಭಾವದಿಂ ಮನೋವರ್ತನೆಯ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಕೋಡಗನ ತಿಂದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆ ಮನೋವರ್ತನೆಯಳು ಯೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿ ಆಂತರಂಗದ ಜ್ಞಾನ ಬಹಿರಂಗದ ಕ್ರಿಯೆವಿಡಿವಾಚರಿಸಿ ಪರಶಿವ ತತ್ವ

ದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾಗಿ ಎರವಿಲ್ಲದೆ ಚಿತ್ರಭಾಂಗ ಸ್ವರೂಪನಾದನೆಂಬುದೀಗ ಆಡುವನೇ ಆರೂಢ ವಸ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಎರವಿಲ್ಲದಂಗೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೨೩. ಇರುವೆ ಅಂಜದೆ ಮದಸೊಕ್ಕಿದ ಆನೆಯ ತನ್ನ ಕಡಿ ಗಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಸದಮದದಲ್ಲೆಳೆವುತ್ತಿದೆ. ಆನೆಯ ಕೊಂಬು ಮುರಿದು ಸುಂಡಿಲುಡಿಗಿ ಮದ ಸೋರಿ ಗಜಘಟವಳಿದು ಹೋಯಿತ್ತು. ಇರುವಿನ ಕಾಲು ಐಗಜವ ಕೊಂದು ಮೂರು ಹುಲಿಯ ಮುರಿದು ನನಗಿನ್ನಾರು ಅಡಹಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಗೈಯಿತ್ತು.

ಟೀಕು:— ಚಿತ್ರ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನ ನಿಜಾಂತರಂಗದಲ್ಲಿರ್ಪ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವೆಂಬುದೀಗ ಇರುವೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ತು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಕಲ ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚಿನ ಭಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಇರುವೆ ಅಂಜದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಹಂಕಾರ ಯುಕ್ತವಾದ ಪಂಚಭೂತಗಳ ತನ್ನ ಚರ್ಯಾಪಾದದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿದ ಎಂಬುದೀಗ ಮದ ಸೊಕ್ಕಿದ ಆನೆಯ ತನ್ನ ಕಡಿಗಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಚರ್ಯಾಪಾದದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿದ ಪಂಚ ಭೂತಗಳು ಸುಡಿದಹಂಕಾರ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ನಡೆವುತ್ತಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಸದಮದದಲ್ಲಿ ಎಳೆವುತ್ತಿದೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಪಂಚ ಭೂತಗಳು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಲು ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರವೆಂಬ ಕೊಂಬು ಭಗ್ನವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಆನೆಯ ಕೊಂಬು ಮುರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರವಳಿದಲ್ಲಿ ದುರ್ಭಾವ ಹಸ್ತವು ಖಂಡಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಸುಂಡಿಲುಡಿಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ದುರ್ಭಾವವಳಿಯಲು ಅಷ್ಟಮದ ವೊದಲಾದ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸವರತು ನಿರಸವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಮದ ಸೋರಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸವರತು ಹೋಗಲು ಪಂಚಭೂತಗಳಿಗಾಶ್ರಯವಾದ ದೇಹ ಭಾವ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಗಜ ಘಟವಳಿದು ಹೋಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಪರಿಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನದ ಚರ್ಯಾಪಾದವು ಪಂಚಭೂತಗಳ ಸಂಹರಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಇರುವಿನ ಕಾಲು ಐಗಜವ ಕೊಂದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಪರಿಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯಗಳ ಸಂಹರಿಸಿ ತನಗಾವ ಪ್ರಪಂಚು ಇದಿರಿಲ್ಲವಾಗಿ ತನ್ನ

ನಿಜವಸ್ತು ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಮರಸಭಾವದಿಂದೆಯ್ವಿ ಏಕಾರ್ಥವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಮೂರು ಹುಲಿಯ ಮುರಿದು ನನಗಿನ್ನಾರು ಅಡಹಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಗೈಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೨೪. ಕಣ್ಣಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗನ್ನದ ಗರತಿ ಹಡೆದುಂಬುತ್ತೈದಾಳೆ. ಅವಳ ಕೂಟವ ಕೂಡುವದಕ್ಕೆ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಕಾಲು ವೇಲಾಗಿ ಕೈಯ್ಯುಪ್ಪದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ತರ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿಂದುಮುಂದಾಗಿ ಮುತ್ತನಿಕ್ಕಿ ಶಕ್ತಿಯ ಸುಖ ಲೇಸಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗ ಬಚ್ಚುಬಯಲು.

ಟೀಕು:— ಕಣ್ಣೆಂದೊಡೆ ಸುಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿ, ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯ ನೋಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಚಿದಾಲಯದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ಕಣ್ಣಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚ ಹೊದ್ದದೆ ಚದುರಿನಿಂದಿರ್ಪ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಶಿವಸುಖ ಪ್ರಸಂಗ ಪ್ರಸಾದವ ಹಡೆದು ಹರುಷಾನಂದದಿಂ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿರ್ದೆಳೆಂಬುದೀಗ ಗನ್ನದ ಗರತಿ ಹಡೆದುಂಬುತ್ತೈದಾಳೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ತು ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆವು ದಕ್ಕೆ ಎಂಬುದೀಗ ಅವಳ ಕೂಟವ ಕೂಡುವದಕ್ಕೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶರಣನ ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಿರಸ್ಸು ಸತ್ವಿಯಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಆ ಸತ್ವಿಯಾಚಾರವನೆ ಸುಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಎಂಬುದೀಗ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶರಣ ಸತಿಯ ಸದ್ಭಾವ ಹಸ್ತವು ಪೂರ್ವ ಸ್ತ್ರಿಯಾಚಾರವು ಮೀರಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಕೈಯ್ಯುಪ್ಪದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶರಣನ ಸದ್ಭಾವ ಹಸ್ತದಿಂದ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯನಾಲಿಂಗಿಸಿ ಕೊಂಡನೆಂಬುದೀಗ ತರ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಡಗೂಡಿರ್ಪ ಶರಣನು ತನ್ನ ಸುಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯ ಮುಂದೆ ತೋರುವ ಪರಶಿವ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾದನೆಂಬುದೀಗ ಹಿಂದು ಮುಂದಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೇ ತಾನಾದ ಶರಣನು ಶಿವೋಹಂ ಎಂಬ ಪಂಚಾಕ್ಷರಾವ್ಯತರಸವನು ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯ ಮುಖದಿಂ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಮುತ್ತನಿಕ್ಕಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತಸ್ತು ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯ ಸಮರಸಕೂಟದ ಸುಖವು ಶರಣಂಗೆ ಲೇಸಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಶಕ್ತಿಯ ಸುಖ ಲೇಸಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗ ಬಚ್ಚು ಬಯಲು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೭೫. ದತ್ತೂರದ ಬಿತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪತರುಹುಟ್ಟಿ, ಕಲ್ಪತರುವಿನಗ್ರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಯ ಹಣ್ಣಾಯಿತ್ತು. ಇಟ್ಟಿಯ ಹಣ್ಣು ತೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವ್ಯತಮಯವಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿತಲ್ಲಿ.

ಟೀಕು:— ಮದೋನ್ಮತ್ತ ದೇಹದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂಲಾಹಂಕಾರ ಉದಯಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ದತ್ತೂರದ ಬಿತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ಪ ಅಹಂಕಾರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸದ್ವಿವೇಕವೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕಲ್ಪತರು ಹುಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ಪ ಸದ್ವಿವೇಕ ಜ್ಞಾನ ದಿಂದಾತ್ಮನು ಪರತತ್ವದಲ್ಲಿ ಬೆರಿಸಲಿಯದೆ ಭಿನ್ನಾಪೇಕ್ಷೆಯ ಮುಂದು ಗೊಳ್ಳಲು ಅಲ್ಲಿ ಚತುರ್ವಿಧಫಲಂಗಳು ತೋರಿದವೆಂಬುದೀಗ ಕಲ್ಪತರು ವಿನಗ್ರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಯ ಹಣ್ಣಾಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನು ನಿಜದಿಂ ತಿಳಿದು ನೋಡಲು ಅಹಂಕಾರ ಮುಖ್ಯವಾದ ಚತುರ್ವಿಧ ಫಲಂಗಳು ನಿವೃತ್ತಿಯಾದವೆಂಬುದೀಗ ಇಟ್ಟಿಯ ಹಣ್ಣು ತೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಭಿನ್ನ ಫಲಂಗಳು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಿಜವಸ್ತು ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಶರಣನು ಸಮರಸವನೆಯ್ನಿ ನಿತ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದನೆಂಬುದೀಗ ಅವ್ಯತಮಯವಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿತಲ್ಲಿ.

೭೬. ಮಹಾವಿಕಾರಣ ಮಯವಾದಲ್ಲಿ ಹರಿವ ಶೋಣಿತದಲ್ಲಿ ಅಂದು ನೋಣ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಕಾಲೊಂದು ಅಂಗ ಮೂರು ಅಟ್ಟಿ ಒಂದೇ ಅದರ ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ಹುಟ್ಟಿ ನೋಣ ಸತ್ತಿತ್ತು. ಬ್ರಹ್ಮನ ಇರವಾ ಯಿತ್ತು. ವಿಷ್ಣುವಿನ ಲೋಕವಾಯಿತ್ತು. ರುದ್ರನ ಕಪಾಲವ ತುಂಬಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರೆಲ್ಲರೂ ಕಪಾಲದ ಕೊಳಗನುಂಡು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿರಿ. ಎನಗಾ ಹೊದ್ದಿಕೆ ಬೇಡ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗ ಇದ್ದಂತೆ ಸಾಕು.

ಟೀಕು:— ಆತ್ಮ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲವು ವಿಕಾ ರದಿಂ ಜೀವನ್ಮೃತವಾಗಿ ಮರವೆಯನೆಯ್ನಿರುತ್ತಿಹವೆಂಬುದೀಗ ಮಹಾ ವಿಕಾರಣ ಮಯವಾದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಜೀವನ್ಮೃತವಾಗಿ ಮರವೆಯನೆಯ್ನಿದಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಯೆ ಹುಟ್ಟಿದಳೆಂಬುದೀಗ ಹರಿವ ಶೋಣಿ ತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೋಣ ಹುಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಮಾಯೆಗೆ ಮುಚ್ಚರಿತ್ರವೆಂಬ ಚರಣ ಒಂದೇ ಎಂಬುದೀಗ ಕಾಲೊಂದು ಎಂಬ

ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಮಾಯೆಗೆ ತನುತ್ರಯಂಗಳೇ ಶರೀರವಾಗಿಹವೆಂಬುದೀಗ ಅಂಗ ಮೂರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ಪ ಮಾಯೆಗೆ ಪ್ರಪಂ ಜಿಂಬದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಎಂಬುದೀಗ ಅಟ್ಟಿ ಒಂದೇ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ಪ ಮಾಯೆಯ ಭಿನ್ನಾಪೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಸಾತ್ವಿಕ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಮ್ಯ ಜ್ಞಾನವು ಉದಯವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಅದರ ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ಹುಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶದಿಂ ಮಾಯೆಯು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ನೋಣ ಸತ್ತಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಮಾಯೆಯ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿದನೆಂಬಹಂಕಾರದಿಂ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸೃಷ್ಟಿಗೊಳ ಗಾದರೆಂಬುದೀಗ ಬ್ರಹ್ಮನ ಇರವಾಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಬ್ರಹ್ಮನ ಸೃಷ್ಟಿಗೊಳಗಾದರೂ ವಿಷ್ಣು ತತ್ವ ಸಂಬಂಧವಾದ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಭೋಗಕ್ಕೆ ಈಡಾದರೆಂಬುದೀಗ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಲೋಕವಾಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಪ್ರಾರಬ್ಧಭೋಗಕ್ಕೆ ಈಡಾದ ಆತ್ಮರು ರುದ್ರತತ್ವ ಸಂಬಂಧವಾದ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯರಸ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಗಿಹವೆಂಬುದೀಗ ರುದ್ರನ ಕಪಾಲವ ತುಂಬಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನದಿಂದೊದಗಲ್ಪಟ್ಟ ಖಂಡಿತ ಫಲಪದಂಗಳ ಪಡೆದು ಭೋಗಿಸುತ್ತಿಹಳೆಂಬುದೀಗ ಬುದ್ಧಿವಂತರೆಲ್ಲರೂ ಕಪಾಲದ ಕೊಳಗನುಂಡು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ದ್ವೈತಕ್ರಿಯೆಯಿಂ ಫಲಪದಂಗಳ ಪಡೆದು ಭೋಗಿಸುತ್ತಿಹರೆಲ್ಲರು ಖಂಡಿತ ಮುಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರೆಂಬುದೀಗ ಬುದ್ಧಿವಂತ ರಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ತ್ರೀಗುರುಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿರ್ಪ ಶರಣಂಗೆ ಆಭಿನ್ನ ಫಲಪದಂಗಳ ಬಯಕೆ ಇಲ್ಲೆಂಬುದೀಗ ಎನಗಾ ಹೊದ್ದಿಕೆ ಬೇಡ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗ ಇದ್ದಂತೆ ಸಾಕು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೭೭. ರಸದ ಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಿಯ ಮಡುವ ಕಲಕೆ ಕತ್ತರಿ ವಾಣಿಯ ಗೊತ್ತು ಕೊಯ್ದು ಕರೋತಿಯ ಕಣ್ಣು ಕಿತ್ತು ಅಶ್ವನ ಬೆತ್ತವ ಕಿತ್ತು ನಿಶ್ಚಯದಲ್ಲಿ ಆಡುವಾತನೇ ನಿಜವಸ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು.

ಟೀಕು:— ಪರಮಾವೃತ ರಸವ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಚಿತ್ರಾಸ ವೆಂಬುದೀಗ ರಸದ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಪರಮಾ ವೃತ ರಸವನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಶರಣನು ಘಾತವ ಕಾಣಬಾರದೆ ಇರ್ಪ

ಆಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸದ ಮಡುವ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಆಸಿಯ ಮಡುವ ಕಲಕಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಜ್ಞಾನ ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸೋಂಕಿದವರ ಕಡಿದು ಕತ್ತರಿಸುವ ಅತಿ ವಿಷಾದದಂತಪ್ಪ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸವ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ ಅಹಂಕಾರಯುಕ್ತವಾದ ದೇಹ ಭಾವವ ಭೇದಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಕತ್ತರಿ ವಾಣಿಯ ಗೊತ್ತು ಕೊಯ್ದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ದೇಹ ಭಾವ ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಆಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿ ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕರೋ ತಿಯ ಕಣ್ಣ ಕಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಮಾಯಾ ಸಂಬಂಧ ವಾದ ಜೀವನು ಆಜ್ಞಾನಭಾವ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಲು ಪ್ರಾಣವಾಯು ವಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿಹ ಮನಸ್ಸು ಭೇದಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಅಶ್ವನ ಚಿತ್ರವ ಕಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಮನವಳಿದು ಉನ್ಮನಿ ತತ್ತ್ವ ಸ್ವರೂ ಪವಾದ ನಿರ್ಮಾಯ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನು ಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆ ವಿಡಿದಾಚರಿಸಿ ಪರವ ಸ್ತುವೆಯಾದನೆಂಬುದೀಗ ನಿಶ್ಚಯದಲ್ಲಿ ಆಡುವಾತನೇ ನಿಜವಸ್ತು ಸದಾ ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೨೮. ಬ್ರಹ್ಮವನರಿದ ಬಳಕ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರಬೇಕು. ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರಸಂಗಿ ಗಳು ಬಂದರೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ಪ್ರಸಂಗವ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಅಗವ್ಯವ ಮರೆಯಬೇಕೆಂದು ಬೀದಿಯ ಪಸಾರದಂತೆ ಆಗ ಬೇಡ. ಇದನರಿದು ಕಳ್ಳನ ಜೀಳೂರಿದಂತೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರಬೇಕು ಸದಾ ಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೨೯. ಪೃಥ್ವಿಜ್ಞಾನ ಪಿಪೀಲಿಕ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದು. ಅಪ್ಪು ಜ್ಞಾನಮರ್ಕಟ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದು. ತೇಜಜ್ಞಾನ ಅಗ್ನಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಹುದು. ವಾಯು ಜ್ಞಾನ ಗಂಧ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದು. ಆಕಾಶಜ್ಞಾನ ಏಕಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದು. ತಮೋಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಜಾಲ ಸಂಬಂಧ ವಾಗಿಹುದು. ಪರಿಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನ ಕೂರ್ಮ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದು. ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಸರ್ವಮಯವಾಗಿ ನಾನಾ ಭೇದಗಳ ಭೇದಿಸುತ್ತಿಹುದು. ಇಂತೀ ಮನಜ್ಞಾನ ಭರಿತನಾಗಿ ದಶಗುಣ ಮರ್ಕಟನ ಮೆಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿ ನಿಂದು ಬಟ್ಟೆಬಯಲ ತುಟ್ಟಿತುದಿಯ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದ ಕಳೆ ಕಳೆಕಳಿಸುತ್ತಿದೆ ಚಿತ್ತದ ನೆನಹಿನಲ್ಲಿ.

ಟೀಕು:- ಪೃಥ್ವಿಜ್ಞಾನ ನೂಗೊಂದು ಸ್ಥಲದಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಹುದೆಂಬುದೀಗ ಪೃಥ್ವಿಜ್ಞಾನ ಪಿಪೀಲಿಕ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಅಪ್ಪು ಜ್ಞಾನ ಷಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸ್ಥಲದಾಚರಣೆಯನೂಕ ಕೊಂಡಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಅಪ್ಪು ಜ್ಞಾನ ಮರ್ಕಟ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ತೇಜಜ್ಞಾನ ಚಿದಗ್ನಿ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿಹುದೆಂ ಬುದೀಗ ತೇಜಜ್ಞಾನ ಅಗ್ನಿಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ವಾಯು ಜ್ಞಾನ ಚಿದ್ವಾಸನ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ವಾಯುಜ್ಞಾನ ಗಂಧಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆಕಾಶಜ್ಞಾನ ಅಭೇದ್ಯ ವಾದ ಪರಶಿವ ತತ್ತ್ವವನವಗ್ರಹಿಸಿ ಹೊರೆ ಇಲ್ಲದೆ ಒಂದೇಯಾಗಿಹು ದೆಂಬುದೀಗ ಆಕಾಶಜ್ಞಾನ ಏಕಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ತಮಜ್ಞಾನ ಪರಶಿವ ತತ್ತ್ವವನರಿಯಬೇಕೆಂಬ ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತದ ಲ್ಲಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ತಮಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಜಾಲ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಪರಿಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನ ರೂಪು ರುಚಿ ತೃಪ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥವ ಲಿಂಗವೇ ಕೈಕೊಂಡು ಭೋಗಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಯನೆಯ್ಲಿತ್ತೆಂಬ ನೆನಹಿನಲ್ಲಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಪರಿಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನ ಕೂರ್ಮ ಸಂಬಂಧ ವಾಗಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಲಿಂಗಾಂಗ ಸ್ಥಲ ಮೊದಲಾದ ಸರ್ವಾ ಚಾರ ಸಂಪತ್ತನು ಭೇದಿಸಿ ಅರುಹುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ ಸರ್ವಮಯವಾಗಿ ನಾನಾ ಭೇದಗಳ ಭೇದಿಸುತ್ತಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಶರಣನ ಉನ್ಮನಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಮನೋಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನ ಸಮರಸವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಇಂತೀ ಮನಜ್ಞಾನ ಭರಿತನಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶರಣ ದಶವಾಯು ವಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ ಮನೋವರ್ತನೆಯ ಸತ್ತ್ವಿಯಾಚರಣೆಯಿಂದ ಧ್ವಂಸವ ಮಾಡಿದನೆಂ ಬುದೀಗ ದಶಗುಣ ಮರ್ಕಟವ ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಂದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಚಿದಾಕಾಶ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರ್ಪ ಚಿದ್ವನ ಲಿಂಗವು ತೂರ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ ಭಾವ ದ್ವರ್ಷ ಶರಣನ ಉನ್ಮನಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಮನೋಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಬಟ್ಟೆ ಬಯಲ ತುಟ್ಟಿ ತುದಿಯ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದ ಕಳೆ ಕಳೆಕಳಿಸುತ್ತಿದೆ ಚಿತ್ತದ ನೆನಹಿನಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೩೦. ಪೃಥ್ವಿಜ್ಞಾನ, ಅಪ್ಪುಜ್ಞಾನ, ತೇಜಜ್ಞಾನ, ವಾಯುಜ್ಞಾನ, ಆಕಾಶಜ್ಞಾನ, ತಮೋಜ್ಞಾನ, ಪರಿಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನ, ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ ಇಂತೀ

ಜ್ಞಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ದೇಹ ಧರ್ಮಂಗಳನರಿದು ಪಿಂಡಪ್ರಾಣ ಅಂಗ ಲಿಂಗ ಸಂಯೋಗ ಸಂಪದದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ನೋಡು. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕಳೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ.

ಟೀಕು:- ಸೃಷ್ಟಿಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಸೃಷ್ಟಿಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಸ್ಪೃಷ್ಣಾನ ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಅಸ್ಪೃಷ್ಣಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ತೇಜಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ತೇಜಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ವಾಯುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ವಾಯುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆಕಾಶಜ್ಞಾನ ಶರಣಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಆಕಾಶಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ತಮಜ್ಞಾನ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ತಮಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತಸ್ಪ ಸ್ಥಲಕುಲಾದಿಗಳನೊಳಕೊಂಡು ಸರ್ವಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ಪ ಲಿಂಗಾಂಗಸ್ಥಲಂಗಳ ಭೇದಾದಿ ಭೇದಂಗಳನರುಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತಸ್ಪ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನಂಗಳಂ ಸ್ಥಲಸಂಬಂಧಗಳನರಿದು ಎಂಬುದೀಗ ಇಂತೀ ಜ್ಞಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತಸ್ಪ ಸಂವಾಂಗಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶರಣಂಗೆ ದೇಹ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಭೋಗ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಲಿಂಗಭೋಗೋಪ ಭೋಗಿಯಾಗಿದನೆಂಬುದೀಗ ದೇಹಧರ್ಮವನರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ಪ ಶರಣನ ದೇಹವಳಿದು ಜ್ಞಾನಕಾಯಸ್ವರೂಪವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಪಿಂಡವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶರಣನ ಪ್ರಸಾದವಳಿದು ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಪ್ರಾಣವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶರಣನ ಭಕ್ತಾದೈಕ್ಯಂತವಾದ ಸದ್ವಿಧ ಚಿದಂಗಗಳೆಂಬುದೀಗ ಅಂಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಚಿದಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಆಚಾರಾದಿ ಮಹಾಲಿಂಗಂಗಳೆಂಬುದೀಗ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತಸ್ಪ ಲಿಂಗಾಂಗವೆರಡರ ಕೂಟವೇ ಅಸಿಪದವಾದ ಕಾರಣ ಸಂಯೋಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಈ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಮರಸ ಕೂಟದ ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರಭಾವಿಯಾಗಿ ನಿಂದು ತನ್ನ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪ ಅವಿರಳಜ್ಞಾನದೈಕ್ಯನಿಂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ ಸಂಪದದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ನೋಡು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕಳೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೮೧. ನಂಜನ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಸಂದೇಹದ ಕವರು ನೆಟ್ಟು ಮಂಜುಳ ಮೂರಂಗದ ಮುಂಡಿಯ ನೆಟ್ಟು ಸರಂಗದ ಸುಮನದ ಡೊಂಕರತ ಬೆಂಬರನ ಹಾಕಿ ಗತಿಮತಿಯೆಂಬ ಇಕ್ಕೆಲದ ಸೂರಿಗೆ ನಿಜ ನಿಶ್ಚಯವೆಂಬ ಹುಲು ಒಡುವ ಹಾಕಿ ಏರಿಸಿದಗಳು ಚಿತ್ತಶುದ್ಧವೆಂಬ ಮೂಗುತಿಗೋಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತ್ತು. ತೊಲಗದ ಕಟ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸ ನಿಶ್ಚಯದಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತ್ತು. ಸಂದೇಹ ನಿಂದು ಹಂಜರವೇರಿತ್ತು. ಕಡೆನಡು ಮೊದಲೆನ್ನದ ತ್ರಿಗುಣದ ಕಂತೆ ಕಟ್ಟಿ ಅರಿದು ಮರೆಯಾದ ಹುಲ್ಲು ಕವಿಸಿತ್ತು. ಮನೆ ಯಾಯಿತ್ತು. ಮನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲು ಬಯಲಾಯಿತ್ತು. ಸದಾ ಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ನಿರಾಳವಾಯಿತ್ತು.

ಟೀಕು:- ಶಿವಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಸಕಲ ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚು ನಷ್ಟವಾದ ಶರಣನ ಚಿದ್ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ನಂಜನ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಚಿದ್ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪ ವಳಿದು ದೃಢಸ್ತಂಭನ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಸಂದೇಹದ ಕವರು ನೆಟ್ಟು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸದ್ಭಾವದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರವಾದ ಶರಣನು ಶ್ರೀಗುರುಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ತನುತ್ರಯಂಗಳಿಗೆ ಚೈತನ್ಯವಾದ ಆತ್ಮತ್ರಯ ದಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮನ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಮಂಜುಳ ಮೂರಂಗ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಲಿಂಗತ್ರಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶರಣನು ಕುಬುಧಿಯಳಿದು ಸುಬುಧಿಯನೇ ಕಂಬವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಮುಂಡಿಯ ನೆಟ್ಟು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶರಣನ ಕುಮನ ವಳಿದ ನೇರಿತವಾದ ಸಮರಸವೆಂಬುದೀಗ ಸರಂಗದ ಸುಮನ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಮನಬುಧಿಗಳೆರಡು ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿ ಶರಣಲಿಂಗ ವೆಂಬುಭಯವಳಿದ ಬೆಂಬರನ ಹಾಕಿದನೆಂಬುದೀಗ ಡೊಂಕರತ ಬೆಂಬರನ ಹಾಕಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಉಭಯವಳಿದು ಒಂದೇಯಾದ ಶರಣಂಗೆ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾಚಾರವೆಂಬುಭಯವು ಇಕ್ಕೆಲದ ಸೂರಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಗತಿಮತಿ ಎಂಬ ಇಕ್ಕೆಲದ ಸೂರಿಗೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಲ್ಲಿ ತತ್ಪರನಾದ ಶರಣನಾ ಪರಶಿವ ಸ್ವರೂಪನು ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪನು ಎಂಬ ನಿಶ್ಚಯವೀಗ ನಿಜ ನಿಶ್ಚಯ ಎಂಬ ಹುಲು ಒಡುವ ಹಾಕಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೇ ತಾನಾದ ಶರಣನ ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗಕರಣಂಗಳಾಗಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥವಾದವೆಂಬುದೀಗ

ದೀಗ ಏರಿಸಿದಗಳು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಕರಣಂಗಳ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥವ ಮಾಡಿದ ಶರಣಂಗೆ ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಸ್ವಸ್ಥವಾದ ಶಿವಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಮೂಗುತಿ ಗೋಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧವೆಂಬ ಮೂಗುತಿಗೋಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಶಿವಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರವಾದ ಶರಣನ ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳು ಭಿನ್ನವರ್ತನೆಗೆ ತೊಲಗದ ಹಾಗೆ ಸದ್ಭಾವದಿಂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಗಳು ತೊಲಗದ ಕಟ್ಟು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳು ಸದ್ಭಾವದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಶರಣನ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸನೆಲೆಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯನಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ವಿಶ್ವಾಸ ನಿಶ್ಚಯದಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ತ್ರಿವಿಧ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತತ್ಪರನಾದ ಶರಣಂಗೆ ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾಚಾರವೆಂಬ ಹಂಜರ ಸ್ಥಿರವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಸಂದೇಹ ನಿಂದು ಹಂಜರವೇರಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರವಾದ ಶರಣಂಗೆ ಗುಣತ್ರಯಂಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣ ಭಾವ ಲಿಂಗ ತ್ರಯ ಸಂಬಂಧವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕಡೆ ನಡು ಮೊದಲೆನ್ನದ ತ್ರಿಗುಣದ ಕಂತೆ ಕಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಲಿಂಗತ್ರಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶರಣ ಪರಶಿವತತ್ವವೇ ತನ್ನ ನಿಜವೆಂದರಿದು ಮರೆಯದೆ ಇದ್ದ ಹುಲ್ಲು ಕವಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಅರಿದು ಮರೆಯದ ಹುಲ್ಲು ಕವಿಸಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನು ಚಿದ್ಭವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಚಿದ್ಭವನ ಮಾಡಿದ ತನ್ನ ನೆನಹಿನ ಅಗ್ರದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ಮನೆಯಾಯಿತ್ತು ಮನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಚಿದ್ಭವನ ಮಾಡಿದ ಚಿದ್ರೂಪನಾದ ಶರಣನ ಉನ್ನತಿಸ್ವರೂಪವಾದ ಚಿದ್ವಾರವು ಚಿದ್ಭವ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಯಲಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಬಾಗಿಲ ಬಯಲಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ನಿರಾಳವಾಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೮೨. ಜೀವಜ್ಞಾನ, ಪರಮಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಕಾಶಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಜ್ಞಲಿತ ಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಭಾವಜ್ಞಾನ, ತೇಜೋಮಯಜ್ಞಾನ, ಪರಂಜ್ಯೋತಿಜ್ಞಾನ, ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ, ಸರ್ವಮಯಸಂಪೂರ್ಣಂಗಳಲ್ಲಿ, ತೋರುತ್ತಿಹ ತೋರಿಕೆ, ಆಕಾಶ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಅರುಣನ ಕಿರಣ ಸರ್ವ ಜೀವಜ್ಞಾನ ಪರಿಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಾಂಬ ತೆರನಂತೆ ಎನ್ನು ಪಿಂಡಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ

ತೇಜೋ ವರುಣ ಕಿರಣ ಮಯನಾಗಿ ಒಂದರಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಕಾಂಬುದು ಹಲವಾದಂತೆ ಎನ್ನು ಮನದ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನಿಂದವ ನೀನೊಬ್ಬ ನಿಶ್ಚರೂಪಾದೆಯಲ್ಲಾ ಭೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಭೇದ್ಯನಾದೆಯಲ್ಲಾ ನಿನ್ನನೇನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ತೆರಪಿಲ್ಲ. ಭಾಗೀರಥಿಯಂತೆ ಆರು ನಿಂದರೂ ಪ್ರಮಾಣಾದಿಯಲ್ಲಾ. ಎನ್ನು ಮನಕ್ಕೆ ಕಾಷ್ಠಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಿಂದೆಯಲ್ಲಾ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವೇ.

ಟೀಕಾಃ-- ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದು ಭಕ್ತಿ ಸ್ಥಲವೆಂಬುದೀಗ ಜೀವಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಸಮರಸಭಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿಹುದು ಐಕ್ಯಸ್ಥಲವೆಂಬುದೀಗ ಪರಮಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಭಕ್ತನ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯನೊಳಕೊಂಡು ತೋರುತ್ತಿಹುದು ಆಚಾರಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ ಪ್ರಕಾಶಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಮಹೇಶ್ವರನ ನಿಷ್ಕಾಭಕ್ತಿಯನೊಳಕೊಂಡು ತೋರುತ್ತಿಹುದು ಗುರುಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ ಪ್ರಜ್ಞಲಿತ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಪ್ರಸಾದಿಯ ಸಾವಧಾನ ಭಕ್ತಿಯನೊಳಕೊಂಡು ತೋರುತ್ತಿಹುದು ಶಿವಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ ಪ್ರಭಾವಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಯ ಅನುಭಾವ ಭಕ್ತಿಯನೊಳಕೊಂಡು ತೋರುತ್ತಿಹುದು ಜಂಗಮಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ ತೇಜೋಮಯಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಶರಣನ ಆನಂದಭಕ್ತಿಯನೊಳಕೊಂಡು ತೋರುತ್ತಿಹುದು ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಐಕ್ಯ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿಯನೊಳಕೊಂಡು ತೋರುತ್ತಿಹುದು ಮಹಾಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತಪ್ಪೆ ಪಡ್ವಿಧಸ್ಥಲ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನೊಳಗಾದ ಸಕಲವನು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವ ಒಳಕೊಂಡಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಸರ್ವಮಯ ಸಂಪೂರ್ಣಂಗಳಲ್ಲಿ ತೋರುತ್ತಿಹ ತೋರಿಕೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಸೂರ್ಯಕಿರಣ ಪ್ರಕಾಶ ಪಿಂಡಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದೊಳಗೆ ಸರ್ವ ಜೀವರುಗಳಿರುವ ಪ್ರಭಾವಿಸಿ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆಂಬುದೀಗ ಆಕಾಶಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಅರುಣನ ಕಿರಣ ಸರ್ವ ಜೀವಜ್ಞಾನ ಪರಿಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಾಂಬ ತೆರನಂತೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶರಣ ಚಿತ್ತಿಂಡ ಮಂಡಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತಾಯನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿ ಒಳಹೊರಗೆ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಎನ್ನು ಪಿಂಡ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯತೇಜೋವರುಣ ಕಿರಣಮಯನಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಒಂದರಿಂದೆ ಹಲವು ಲೆಕ್ಕವು ಕಾಂಬಂತೆ

ಒಂದೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ತನ್ನ ಸ್ವಲ್ಪಲೇಯಿಯ ಸಿಂಹಾದಿಜ್ಞಾನ ಶೂನ್ಯಾಂತ ವಾದ ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲಕುಳ ಸ್ವರೂಪವನೆಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಒಂದರಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕಾಂಬುದು ಹಲವಾದಂತೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅನೇಕ ಸ್ಥಲ ಕುಲಂಗಳನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಉನ್ಮನಿಸ್ವರೂಪವಾದ ಮನವ ನೊಳಕೊಂಡು ಶರಣನ ಹೃದಯ ಕಮಲ ಕರ್ಣಿಕಾವಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಎನ್ನು ಮನದ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನಿಂದವ ನೀನೊಬ್ಬನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಅನೇಕ ತತ್ವ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಜೈತನ್ಯಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ವೇಧಿಸಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ವಿಶ್ವರೂಪಾದಯಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ವಸ್ತುವ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗದಿಂ ಭೇದಿಸಿಹೆನೆಂದಡೆ ಅಭೇದ್ಯವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಭೇದಕ್ಕೆ ಅಭೇದ್ಯನಾದೆಯಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವನು ಸಕಲ ನಿಷ್ಕಲವೆಂದು ಸಕಲ ನಿಷ್ಕಲಾತೀತವೆಂದು ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟು ನುಡಿಯಬಾರ ದೆಂಬುದೀಗ ನಿನ್ನನೇನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ತೆರಪಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಭಾಗೀ ರಥೀ ಸರ್ವರಿಗೂ ಒಂದೇ ಸಮಾನವಾಗಿಹೆ ಹಾಗೆ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧಿ ಗಳಾದ ಶರಣ ಜನಂಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಪರಿಪೂರ್ಣ. (ಸೂಚನೆ-- ಮುಂದಿನ ಭಾಗ ಉಪಲಬ್ಧವಿಲ್ಲ)

೩. ಕಲ್ಲಿನ ಗಿರಿಯ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಕ್ಕಿ ಹುಲ್ಲೆಯ ಮರಿ ಹುಲಿಯೊಂದಾಗಿ ಚಲ್ಲನಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತು. ಬಲ್ಲಹನ ಬಲುಹ ಏನೂ ಇಲ್ಲದವ ಮುರಿದು ಈ ಸೊಲ್ಲಿನ ವಿವರವ ಕೇಳುವ ಬನ್ನಿ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದಲ್ಲಿಗೆ.

ಟೀಕು:- ಕಲುಹೃದಯವಾದ ದೇಹಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರ ಹುಟ್ಟಿ ತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕಲ್ಲಿನ ಗಿರಿಯ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ತು ಅಹಂಕಾರದ ಗಿರಿಯ ಸುಜ್ಞಾನಾಂಕುರದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರ್ಪ ಭಕ್ತಿಯಿಂ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಕ್ಕಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಅಂತು ಅಹಂಕಾರವಳಿದು ಚಿಚ್ಚಕ್ತಿಯೆಂದುಧ್ಯವಿಸಿ ಚಿತ್ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನು ಸಕಲ ತತ್ತ್ವಂಗಳನವಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಂಡಿರ್ಪ ಮಹಾ ಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಒಡಗೂಡಿ ಕ್ರೀಡಾಪರನಾಗಿದನೆಂಬುದೀಗ ಹುಲ್ಲೆಯ ಮರಿ ಹುಲಿಯೊಂದಾಗಿ ಚಲ್ಲನಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು

ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾಪರನಾದ ಶರಣನು ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಅದ್ವೈತ ಜ್ಞಾನದ ಅಹಂಕಾರವನು ಸಕಲ ಪ್ರಸಂಚು ಹೊದ್ದದ ಚಿತ್ ಸ್ವರೂಪ ನಾದ ಶರಣ ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಬಲ್ಲಹನ ಬಲುಹ ಏನು ಇಲ್ಲದವ ಮುರಿದನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಅದ್ವೈತಜ್ಞಾನವ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿ ಶಿವೋಹಂ ಭಾವ ಘಟಿಸಿದ ಶರಣನ ಚರಿತ್ರವ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗಾನು ಭಾವಿಗಳಿಂ ಬೆಸಗೊಳುತಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಈ ಸೊಲ್ಲಿನ ವಿವರವ ಕೇಳುವ ಬನ್ನಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದಲ್ಲಿಗೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

ತಾಮಸ ಜಂಗಮರು.

೪. ಜಂಗಮ ಲಿಂಗವಾದಲ್ಲಿ ಜಗದ ಜಂಗುಳಿಗಳ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯದಿರಬೇಕು. ಒಡೆಯರ ಓಲಗವ ಬಂಟ ಕಾಯಜೇಕಲ್ಲದೆ ಬಂಟನ ವೇಳೆಯವ ಒಡೆಯ ಕಾಯಬಲ್ಲನೇ? ಇಂತಿದನರಿದು ರಾಜಮಂದಿರ ದಲ್ಲಿ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವೇಳೆಯವನರಿತು ಭುಂಜಿಸಿಹೆನೆಂಬ ದರ್ಶನ ಜಂಗುಳಿಗಳಿಗೆ ಜಂಗಮಸ್ಥಲವಿಲ್ಲವೆಂದೆ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ಅವರಂಗೆ ಮುನ್ನವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದೆ.

೫ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ತಡೆವಾತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಗಿ ಹೊಕ್ಕು ಉಂಡ ಜಂಗಮದ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಕೊಂಡಾತಂಗೆ ಅಘೋರ ಪಾತಕವೆಂದೆ. ಆದೆಂತೆಂದೊಡೆ ತಾ ಸರ್ವಸಂಗದ ಅರಿವ ಕಂಡು ಭಕ್ತಿ ವಿರಕ್ತಿಯ ಕಂಡು ಇಂತೀ ಗುಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಸನ್ನರ್ಥನಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಉದ ರದ ಕಕ್ಕುಲಿತೆಗೆ ಸದನ ಹೊಗಲಾಗದು. ಇಂತೀ ವಿರಕ್ತನ ಸ್ಥಲ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಾಗು ಚಾಗೆಯನರಿಯಬೇಕು.

(೧೦) ಐಕ್ಯತ್ವ.

ವಿವರಣೆ— ಐಕ್ಯಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. (೮೬, ೮೭) ಆಗ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಸದ್ವಿವೇಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗುವದು. ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುವವು. ಜೀವಭಾವವು ದೂರಾಗುವದು. ಇದು ಬಚ್ಚು ಬಯಲು. (೮೮) ಆಗ ನಾದ ಬಿಂದು ಕಲೆಗಳು ಮೂಲ ಚಿತ್ತವಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆದು ಸ್ವಯಂಭು ಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. (೮೯) ಅದು ಕೇವಲ ಪ್ರಕಾಶಮಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯು. ಇದೇ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು. (೯೦)

ವಚನಗಳು.

೮೬. ಹರಿವ ಹಾವು ಕೊಂಬಿನ ಮೇಲಣ ಕೋಡಗ ಸಂಧಿಸಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಂಜಿ ನಿಂದೈದಾವೆ. ಕೋಡಗ ನೋಡಲಮ್ಮದು. ಹಾವು ಹೋಗಲಮ್ಮದು. ಎರಡು ನಿಂದು ಜೋಗಿಗೆ ಲೇಸಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿತು.

ಟೀಕು:— ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚಿನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುತ್ತಿಹ ಶಂಕಾ ವಿಷಯ ಸಂಬಂಧಿಯಪ್ಪ ಜೀವನೆಂಬುದೀಗ ಹರಿವ ಹಾವು ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಂಬ ಶಾರ್ಖೋಪ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಘಿಸುತ್ತಿಹುದು ಮನಸ್ಸೆಂಬುದೀಗ ಕೊಂಬಿನ ಮೇಲಣ ಕೋಡಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಜೀವಂಗೆ ಶಿವಕೃಪೆಯಿಂ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲು ಮನಸ್ಸು ಸದ್ವಿವೇಕ ಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ವಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗದಿಂ ಸಮ್ಯುಖವಾದ ವೆಂಬುದೀಗ ಸಂಧಿಸಿಯೇ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಜೀವನ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಮನವಳುಕಿ ಆ ಮನಸ್ಸಿನ ಸದ್ವಿವೇಕ ಜೀವಗಳು ಎರಡು ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರವಾದವೆಂಬುದೀಗ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಂಜಿ ನಿಂದೈದಾವೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಪ್ರವರ್ತನೆಯ ಅಜ್ಞಾನ ದೃಕ್ಪ್ರೀತಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಮ್ಮದು ಮನಸ್ಸೆಂಬುದೀಗ ಕೋಡಗ ನೋಡಲಮ್ಮದೆಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಸಕಲ ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚಿಗೆ ಅಡಿಯಿಡಲಮ್ಮದು ಜೀವನೆಂಬುದೀಗ ಹಾವು ಹೋಗಲಮ್ಮದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ಜೀವನು ಸದ್ವಿವೇಕ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಮನಸ್ಸು ಎರಡು ಶಿವ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಲು ಶಿವತತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಮರಸೈಕ್ಯವನೆಯ್ಯುವ ಶರ

ಣಂಗೆ ಮುಖವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಎರಡು ನಿಂದು ಜೋಗಿಗೆ ಲೇಸಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೮೭. ಹಸಿದ ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಲವ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಬ್ಬಿಲ ಕಣ್ಣಿನ ಓವರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲಿನ ಹಾಸಿಕೆಯ ಶಯನದ ಮನೆ ಮೂಗಿನ ವಾಸದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುದಾರಿ ಬಾಲದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಪ ಹಾವ ಹಿಡಿದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತ ನಿಂದಿತ್ತು.

ಟೀಕು:— ಶಂಕಾವಿಷ ಸಂಬಂಧಿಯಪ್ಪ ಜೀವನು ಆಶಾ ತೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಹಸಿದ ಹಾವಿನ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೇ ಆ ಜೀವಂಗೆ ಶಿರಸ್ಸಾಗಿಹವೆಂಬುದೀಗ ಹೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ದ್ವಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಪ್ರಪಂಚವನೇ ಉಂಟು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಹುದು ಮನಸ್ಸೆಂಬುದೀಗ ಬಿಲವ ತೋಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಶೆ ಅತ್ಯಂತ ಘನತರವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಹೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಬ್ಬಿಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯ ಬೆಂಬಳಿಯಿಂ ಪಂಚವಿಷಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಅಂತರ್ದೇಹವೇ ಆ ಮನಸ್ಸು ಮರವೆಯನೆಯ್ಯುವದಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕಣ್ಣಿನ ಓವರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲಿನ ಹಾಸಿಕೆಯ ಶಯನದ ಮನೆಯೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ದುರ್ವಾಸನ ಸ್ವೀಕಾರವೆಂಬ ನಾಸಿಕವಿಡಿದು ನಾನಾ ದುಶ್ಚರಿತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಚರಿಸುತ್ತಿಹುದು ಮನಸ್ಸೆಂಬುದೀಗ ಮೂಗಿನ ವಾಸದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುದಾರಿಯೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಮನಸ್ಸು ಭವಪಾಶದಲ್ಲಿ ತನೋಗುಣ ಸಂಬಂಧದಿಂ ಮರವೆಯನೆಯ್ಯಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಬಾಲದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಪನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ಶರಣನ ಆ ಜೀವಭಾವವ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿ ಶಿವಭಾವ ಘಟಿಸಿದಲ್ಲಿ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ಮನವಳಿದು ಉನ್ನತ ತತ್ವೈರೂಪವನೆಯ್ವಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹಾವ ಹಿಡಿದಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತ ನಿಂದಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೮೮. ಪೃಥ್ವಿ ಅಸ್ತುವಿನಾಧಾರದಿಂದ ಭೀಜ ಒಡೆದು ಬೆಳೆವಂತೆ ಅರುಹು ಅರುಹಿಸಿಕೊಂಬ ಉಭಯದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಕುರುಹಾಗಿ

ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಪತಿಯಾಗಿ ಉಭಯ ಒಂದುಗೂಡಿ ಮೇಲನರಿತಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗ ಬಚ್ಚು ಬಯಲು.

೮೯. ನಾದ ಬ್ರಹ್ಮಶಕ್ತಿಯಾಗಿ, ಬಿಂದು ವಿಷ್ಣುಶಕ್ತಿಯಾಗಿ, ಕಳೆ ರುದ್ರಶಕ್ತಿಯಾಗಿ, ತ್ರಿವಿಧ ಪ್ರಾಣ ಅತೀತಭೇದ ಜೀತನವಾಗಿ ಉಮಾ ಪತಿ ನಿರಸನ ಸ್ವಯಂಭು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ತ್ರಿವಿಧನಾಮ ನಷ್ಟವಾಯಿತು.

೯೦. ಚಕ್ಷುಮಯನಾಗಿ, ಚಕ್ಷುರೂಪನಾಗಿ, ಚಕ್ಷುವಿಮೋಕ್ಷನಾಗಿ, ವಿಮೋಕ್ಷ ಸುಕ್ಷೇತ್ರವಾಸನಾಗಿ, ವಾಸದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಯ ಚಿಹ್ನೆಗೂ ತೋರುತ್ತಿದೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ.

(೧೨) ಗುರು.

ವಿವರಣೆ:-- ಗುರುವು ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸ್ಥೂಲತನುವನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವನು. ಮಂತ್ರ ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನುವನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯ ವನ್ನು ಮಾಡುವನು. ವೇಧಾ ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹಸ್ತ ಮಸ್ತಕ ಸಂಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಾರಣ ದೇಹವನ್ನು ಅಳಿದು ಭಾವಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧ ಮಾಡುವನು. (೯೧-೯೨) ಹೀಗೆ ಜೀವತ್ರಯಗಳನ್ನಳಿದು ಲಿಂಗತ್ರಯಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸುವನು. ಇದರಿಂದ ದುರ್ವರ್ತನೆಗಳಡಗುವವು. ಭಕ್ತನು ಶಿವ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪನಾಗುವನು. ಹೀಗೆ ಅಂಗವನ್ನು ಲಿಂಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಗುರುವು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಆವಿರಳ ಸಂಗವನ್ನು ಮಾಡುವನು. ಗುರುವು ನಿಷ್ಕಲಚಿತ್ ಶಕ್ತಿಯೆಂದೇ ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ವೀರಶೈವ ಮಾರ್ಗವು. ಈತನು ಶುದ್ಧ ಶೈವ, ಮಾರ್ಗ ಶೈವ, ಪೂರ್ವ ಶೈವ ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೊರ ಗಾಗಿರಬೇಕು. (೯೩) ಈತನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಚಾರವುಳ್ಳವನಾಗಿ ರಬಾರದು. (೯೪) ಅವನು ಬರಿಯ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಯವನಲ್ಲ. (೯೫) ಅವನು ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಾಯಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕೊಡುವನು. ಕಾಯ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಆರಿವ ಕೊಡುವನು. (೯೬) ಹೀಗೆ ಶಿಷ್ಯನು ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಇವನು ಪುನರ್ಜಾತನಾಗುವನು. (೯೭) ಇವನು ಪವಿತ್ರಾಚರಣೆಯಿಂದ ಆಚ ರಿಸಬೇಕು. ಇದು ಹೇಗೆಂಬುದು ೯೮ ನೇ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ವಚನಗಳು.

೯೧. ಆ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿರ್ಧ ಧೂರೆಗಳ ವಿರೋಧವನರಿದು ಇದೇ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವೇಳೆ ಎಂಬುದನರಿದು ಮಾಯಾಮಲ ನಾಸ್ತಿ ಎಂಬ ಮನ್ನೆಯ ಕಾಳಗವ ಹಿಡಿದು ದುರ್ಗವ ಮುತ್ತಿ ಕೈಯ್ಯೊಳಗಾದರು ಮೂವರು ಧೂರೆಗಳು. ನರಪತಿಯ ಅಂಡವ ಕಿತ್ತು ಸುರಪತಿಯ ಕೈಯ್ಯಹಿಡಿದು ಸಿರಿಮುರಿಗೊಡೆಯ ನ ಕಣ್ಣು ಕಳೆದು ಅರಿಗಳಲ್ಲಾ ಎಂದು ಅಭಿಮುಖವ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿ ಊರ್ಧ್ವಮುಖವಾದ ಮಾಯಾ ಕೋಳಾ ಹಳ ಮಲಂ ನಾಸ್ತಿ ಮನ್ನಣೆಯ ಭಾವರಹಿತ ಅನುಪಮ ಚರಿತ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರಿಗಳಲ್ಲದೆ ನಿರಾಳವಾಯಿತು.

ಟೀಕು:- ಅಂತಸ್ತು ಅಹಂಕಾರವನಾಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಸವ್ಯಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲು ನಿವೃತ್ತಿ ಮುಖದಿಂ ವಿರೋಧವಾಗಿದರ್ ಭೇದವ ಶರಣ ಸುಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂ ಕಂಡು ವಿವೇಕಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಆ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿರ್ ಧೂರಗಳ ವಿರೋಧವನರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಸದ್ವಿವೇಕಮುಖದಿಂ ವಿವೇಕಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶರಣನ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಇದೇ ತತ್ಪಾಲನೆಂದರಿದು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಇವೇ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವೇಳೆ ಎಂಬುದನರಿತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಮಾಯಾ ಸಂಬಂಧವಾದ ಮಲತ್ರಯ ರಹಿತವಾದ ನಿರ್ಮಲಾಂಗ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ ಮಾಯಾ ಮಲನಾಸ್ತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ದುರ್ಭಾವವಳಿದು ಸದ್ಭಾವವುಳ್ಳತನೇ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ ಮನ್ನೆಯನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ತು ಶರಣನು ಅಹಂಕಾರವನಾಶ್ರಯಿಸಿರ್ಪ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳ ಸಂಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನವನು ಕೃತನಿಶ್ಚಯ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ದೃಢವಿಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಕಾಳಗವ ಹಿಡಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದಹಂಕಾರವನಗ್ರಹಿದನೆಂಬುದೀಗ ದುರ್ಗವ ಮುಕ್ತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ತು ಅಹಂಕಾರವ ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿ ಚಿದಹಂಕಾರವ ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿ ಚಿದಹಂಕಾರ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶರಣನ ಜೀವಭಾವದಲ್ಲಿ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳು ಅಡಗಿದನೆಂಬುದೀಗ ಕೈಯೊಳಗಾದರು ಮೂವರು ಧೂರಗಳು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಶಿವಭಾವತ್ರಯಂಗಳನಗ್ರಹಿಸಿದ ಶರಣಗುರೂಪಾವಸ್ಥೆಯ ಮಾಡಲು ಶ್ರೀಗುರು ಕರಣಿಸಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂ ವಿಶ್ವಂಗೆ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸ್ಥೂಲತನುವ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ನರಪತಿಯ ಅಂಡವ ಕಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಮಂತ್ರ ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮತನು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಲು ತೈಜಸನು ಭೋಕ್ತವ್ಯವನುಂಬ ಮನ್ನೋಹಸ್ತವು ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಸುರಪತಿಯ ಕೈಯ್ಯುಹಿದಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ವೇಧಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹಸ್ತಮಸ್ತಕ ಸಂಯೋಗವಾದಲ್ಲಿ ಕಾರಣದೇಹವಳಿದು ಭಾವಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಾಜ್ಞ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಸಿರಿಮುರಿಗೊಡೆಯನ ಕಣ್ಣ ಕಳೆದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಅಂಗತ್ರಯ ಮುಖ್ಯವಾದ ಜೀವತ್ರಯವಳಿದು

ಲಿಂಗತ್ರಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶರಣನ ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ - ಲಿಂಗ ಕರಣಂಗಳಾದ ಕಾರಣ ಶರಣಂಗೆ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಅರಿಗಳೆಲ್ಲ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಕರಣಂಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಶರಣನ ಪ್ರಸಂಚಿನತ್ತ ಭಿಮುಖವಾಗಿರ್ಪ ದುರ್ವರ್ತನೆ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಅಭಿಮುಖವ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಪ್ರಸಂಚ ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿ ಶಿವಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿದರ್ನೆಂಬುದೀಗ ಊರ್ಧ್ವಮುಖವಾದನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವಾದ ಶರಣನು ಆ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಮಾಯೆಯ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಮಲತ್ರಯ ರಹಿತನಾಗಿರ್ಪನೆಂಬುದೀಗ ಮಾಯಾ ಕೋಳಾಹಳ ಮಲಂನಾಸ್ತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ನಿರ್ಮಲಸ್ವರೂಪವಾದ ಶರಣಂಗೆ ತಾನೆಂಬ ಭಾವನಷ್ಟವಾಗಿ ಉಪಮಾತೀತನಾಗಿದರ್ನೆಂಬುದೀಗ ಭಾವರಹಿತ ಅನುಪಮ ಚರಿತ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರಿಗಳೆಲ್ಲದೆ ನಿರಾಳವಾಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೯೨. ಊರ ಹೊರಗಣ ಹೊಲತಿಯು ಹಾರುವನೆರೆದು ತನ್ನಯ ಸೂತಕ ಹೋಯಿತ್ತು. ಹೊಲತಿಯ ಕುಲ ಹರಿದು ಹಾರುವ ಹೊಲೆಯನಾಗಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೊಳಗಾದ.

ಟೀಕು:- ದೇಹ ಭಾವಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಿರ್ಪ ನಿಷ್ಕಲ ಚಿಚ್ಚಕ್ತಿ ಎಂಬುದೀಗ ಊರ ಹೊರಗಣ ಹೊಲತಿಯು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಪರಧನ ಪರಶ್ಚೀಯರ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರ್ ಜೀವಂಗೆ ಶಿವಕೃಪೆಯಿಂ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಗುರೂಪಾವಸ್ಥೆಯ ಮಾಡಲು ಆ ನಿಷ್ಕಲ ಚಿಚ್ಚಕ್ತಿಯೇ ಗುರು ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಬಂದು ದೀಕ್ಷಾತ್ರಯಂಗಳಿಂದಂಗೆಕ್ಕೆ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಆ ಶ್ರೀಗುರು ತತ್ಪದಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯನವಿರಳ ಸಂಗವ ಮಾಡಲು ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ಜೀವಭಾವ ಭ್ರಾಂತಿನ ಸೂತಕ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹಾರುವನೆರೆದು ತನ್ನಯ ಸೂತಕ ಹೋಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಚಿಚ್ಚಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶ್ರೀಗುರು ತಾನೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಚಿದಹಂಕಾರವ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಹೊಲತಿಯ ಕುಲ ಹರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಶಿವಾರ್ಪಣೆಯ ಮುಂದುಗೊಂಡಿರ್ಪ ಶರಣನು ಸರ್ವ ಸೂತಕ ರಹಿತವಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಯಾದನೆಂಬುದೀಗ

ಹಾರುವ ಹೊಲೆಯನಾಗಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೊಳಗಾದನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೯೩. ವೀರಶೈವ ಗುರುವಾಗಿ ಶುದ್ಧಶೈವಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಬೇಕು. ಶುದ್ಧಶೈವ ಗುರುವಾಗಿ, ಮಾರ್ಗಶೈವಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಬೇಕು. ಮಾರ್ಗಶೈವ ಗುರುವಾಗಿ ಪೂರ್ವಶೈವಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಬೇಕು. ಇಂತೀ ಶೈವಂಗಳಲ್ಲಿ ಸನ್ನರ್ಥನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಅಂಗಲಿಂಗಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಸಂಯೋಗವ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಕಾರಣ ವರಶೈವನೆಂಬ ಹೆಸರಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿತಲ್ಲಿ.

೯೪. ಲಿಂಗ ಹೊರ್ತಾಗಿ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಗುರುವಾಗಬಹುದೇ ಆಯ್ಯ? ಬೀಜವಿಲ್ಲದೆ ಅಂಕುರವಾಗಬಲ್ಲುದೇ? ಗಂಡ ಸಿಲ್ಲದೆ ಮುಂಡೆಗೆ ಗರ್ಭ ನಿಂದದೆ ಅವಳಾಗಿ ಯೋಗ್ಯ? ಉಭಯವು ಕೇಡಾಯಿತ್ತು. ಇದನರಿತು ಮಾಡಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿತದಕ್ಕೆ.

೯೫. ಭಕ್ತ ತನ್ನಯ ಪಾಶವ ಗುರುಮುಖದಿಂದ ಕಳೆವ. ಗುರು ತನ್ನಯ ಪಾಶವ ಏತರಿಂದ ಕಳೆಯಬೇಕೆಂಬುದನರಿಯಬೇಕು. ಹಾಗರಿ ಯದೆ ಉಪಾಧಿಕನಾಗಿ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಯ ನುಡಿದು ಜ್ಞಾಪ್ಯ, ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞೇಯವನರಿಯದೆ ಭಾವ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದ ಆಚಾರ್ಯನ ಕೈಯ್ಯಿಂದ ಕೊಂಡ ಪಾಷಾಣದ ಕುರುಹು ಆದೇತಕ್ಕು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದೆ. ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಘನದಿಂದಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗ ಚೇತನವಿಲ್ಲ ಎಂದೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿತದಕ್ಕೆ.

೯೬. ಪ್ರಾಣಕ್ಕುಪದೇಶವ ಮಾಡಿ ಕಾಯಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವ ಕೊಡಬೇಕು. ಕಾಯ ಶುದ್ಧವ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಕ್ಕರಿವ ತೋರಬೇಕು. ಇಷ್ಟವನರಿಯದೆ ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಬಾರದು. ಕುರುಡನ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕೂಳು ಕಲಿಸಿ ಪ್ರತಿಗುರುಡಂಗೂಡಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತು. ಮುಲಭಾಂಡದ ಜೀವಿಯ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಅನುಜ್ಞೆಯ ಪಡೆದ ಶಿಷ್ಯಂಗ ಉಭಯದ ಕೇಡಾಯಿತ್ತು. ಇದನರಿದು ಅರಿವುಳ್ಳ ಶಿಷ್ಯನು ಶಿವ ಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಗವ ಬಲ್ಲ ಗುರುವಿನ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಆ ಲಿಂಗವ ಕೊಟ್ಟು ಮರಳಿ ಪಡೆಯಬೇಕಣ್ಣಾ. ಸದಾಶಿವ ಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಯನರಿತದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಚಿಹ್ನೆ.

೯೭. ಪ್ರಥಮದೀಕ್ಷೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮದೀಕ್ಷೆ ಅಂಗಲಿಂಗದೀಕ್ಷೆ. ಪುನರ್ದೀಕ್ಷೆ ಇಂತೀ ದೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಪ್ರಥಮದೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಪಾಶವ ಹರಿಯಬೇಕು. ಪರಬ್ರಹ್ಮ ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪಾಶವ ಹರಿಯಬೇಕು. ಅಂಗಲಿಂಗದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ರುದ್ರನ ಪಾಶವ ಹರಿಯಬೇಕು. ಪುನರ್ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಘಟದಲ್ಲಿದ್ದಾತ್ಮನ ಕಳೆದು ಪುನರಪಿಯ ಮಾಡಿ, ಪುನರ್ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಬೇಕು. * ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ಇದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟ. ದ್ವಿಜರ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಪಿಂಡಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚರಣೆ ಮುಂಜೆಯಿಂದಲ್ಲದೆ ಭೂಸುರ ಕುಲವಿಲ್ಲ. ಇದನರಿತು ವಿಚಾರವ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿ ಕಂಡು ಉಪದೇಶ ಗುರುವಾಗಬೇಕು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿತದಕ್ಕೆ.

೯೮. ದೀಕ್ಷಾಗುರುವಾದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧದಾಸೆ ಇಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಾಗುರುವಾದಲ್ಲಿ ಅರಿಗಳಿಗಂಜದೆ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಮೋಕ್ಷಾಗುರುವಾದಲ್ಲಿ ಸರ್ವದೋಷ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯ ನಾಶವಾಗಿರಬೇಕು. ಇಂತೀ ಮೂರ ಮೀರಿ ಬೇರೊಂದರಲ್ಲಿ ನಿಂದು ತ್ಯಾಗಾಂಗ, ಭೋಗಾಂಗ, ಯೋಗಾಂಗ, ತ್ರಿವಿಧ ಲೇಪನಾಗಿ ನಿಂದುದೇ ನಿಜಗುರುಸ್ಥಲ. ಆ ಗುರುವಿನ ಕೈಯ್ಯ ಅನುಜ್ಞೆ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಕಾಶ, ಅದು ನಿರವಯ ತತ್ವ, ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ತಾನೆ.

(೧೩) ಲಿಂಗ.

ವಿವರಣೆ:— ಬ್ರಹ್ಮ ರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಮಾವೃತ ಕೂಪವಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗುವದು. ಇಂತಹ ಸುಜ್ಞಾನ ಗುರುವೇ ಕ್ರಿಯಾಘನ ಗುರುವಾಗಿ ಬಂದು ಅಂಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿ ತನ್ನಾದಿಯನೆಚ್ಚರಿಸುವನು. ಆಗ ಗುರುವಾರ್ಗಾಚಾರವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಶಿವತತ್ವದತ್ತ ಹೋಗುವನು. (೯೯) ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ತೈಜಸ ಪ್ರಾಜ್ಞ ಎಂಬ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳಿದ್ದು ಸುಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಭಾವಿಸಲು ಅವುಗಳ ಪ್ರಸಂಚು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುವದು. ಆಗ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವು, ಸುಜ್ಞಾನವು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವು, ಅದೃಢವನ್ನು ದೂರಮಾಡಲು ತೃಪ್ತಿಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವು. (೧೦೦) ಆಗ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರೆಂಬ ಉಭಯ ಭಾವವಳಿದು ಶಿವಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪನಾಗುವನು.

ವಚನಗಳು.

೯೯. ಶ್ರೀಶೈಲದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರುಷದ ರಸದ ಭಾವಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ಭಾವಿಯೊಳಗೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದುರು ಹುಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧರಸವ ನುಂಗಿತ್ತು. ಇದ್ದವನ ಸುದ್ದಿಯ ಸತ್ತವ ಹೇಳಿ ಕಾಣದವ ಕೇಳಿ ಹೋದ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗ ಬಚ್ಚಿ ಬಯಲು.

ಟೀಕು:— ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದ ಸಹಸ್ರದಳ ಕಮಲಕರ್ಣಿಕಾ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ಶ್ರೀಶೈಲದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರಸ್ವರೂಪವಾದ ಪರಮಾವೃತ ಕೂಪ ಉದಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಪರುಷ ರಸದ ಭಾವಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಪರಮಾವೃತ ಕೂಪವನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಚಿದ್ಧನ ಲಿಂಗದಿಂದೆ ಅಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧವಾದ ದೇಹಭಾವ ತೋರಿತ್ತು ಜೀವಂಗೆಂಬುದೀಗ ಆ ಭಾವಿಯೊಳಗೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದುರು ಹುಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ತು ದೇಹವು ಆ ಪರಮಾವೃತ ರಸ ಬಿಂದುವನೊಳಕೊಂಡಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಸಿದ್ಧರಸವ ನುಂಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತಸ್ತು ದೇಹ ಸಂಬಂಧಿ

ಯಾಗಿದ್ ಅತ್ತಿಗೆ ಶಿವಕೃಪೆಯಿಂ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲು ಅಂತರಂಗದ ಸುಜ್ಞಾನ ಗುರುವೇ ಕ್ರಿಯಾಘನ ಗುರುವಾಗಿ ಬಂದು ಅಂಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿ ತನ್ನಾದಿಯನೆಚ್ಚರಿಸಿ ಸುಜ್ಞಾನ ಬೋಧೆಯ ಕೇಳಿ ಆ ಗುರುವಾರ್ಗಾಚಾರವಿಡಿದು ಶಿವ ತತ್ವದತ್ತಲೆಯುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಕಾಣದವ ಕೇಳಿ ಹೋದ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗ ಬಚ್ಚಿ ಬಯಲು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

೧೦೦. ಮೂಳೆಯ ನೊದಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿ ಒಬ್ಬ ಕಾಲಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿದ, ಒಬ್ಬ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿದ, ಒಬ್ಬ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿದ ಇಂತೀ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳ ಹೆತ್ತ ತಂದೆಯನಾಳುಮಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಇವರು ಎನಗೆ ಹಗೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಾ ಎಂದು ಹಗೆಯೆಂಬುದನರಿದು ಹಿರಿಯ ಮಗನ ಕಾಲ ಮುರಿದು ನಡುವಣ ಮಗನ ಕೈ ಮುರಿದು ಕಿರಿಯ ಮಗನ ಬಾಯ ಮುಚ್ಚಿ ಗೋಣು ಮುರಿದು ಅವರ ಹಿಂಗಿನಾ ಬದುಕಿದನೆಂದು ತ್ರಿವಿಧ ಸಂದ ಬಿಟ್ಟು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂದಿತ್ತು ಚಿತ್ತ.

ಟೀಕು:— ಅನಾಹತ ಕರ್ಣದ್ವಾರಂಗಳು ರಹಿತಮಾರ್ಗವನಾಯೆಯ ತಾನೆಂಬ ಮೂಲಾಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ಮೂಳೆಯ ನೊದಲಿನಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಮಾಯಾ ಸಂಬಂಧವಾದ ಮೂಲಾಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ತೈಜಸ ಪ್ರಾಜ್ಞರೆಂಬ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳುದಯಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದರೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಸ್ಥೂಲ ತನು ಸಂಬಂಧವಾದ ವಿಶ್ವನು ದುಕ್ಕರಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುತ್ತಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಒಬ್ಬ ಕಾಲಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿದನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಸೂಕ್ಷ್ಮತನು ಸಂಬಂಧಿಯಸ್ತು ತೈಜಸನು ಸಂಕಲ್ಪರೂಪವಾದ ಮನೋವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಒಬ್ಬ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿದನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಕಾರಣತನು ಸೂಕ್ಷ್ಮಧಿಯಸ್ತು ಪ್ರಾಜ್ಞನು ಭಿನ್ನಾಪೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಒಬ್ಬ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿದನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ತು ಜೀವತ್ರಯಂಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಶಿವಕೃಪೆಯಿಂ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಭಾವಿಸಿ ಅಹಂಕಾರಯುಕ್ತವಾದ ಜೀವನು ಅನಿತ್ಯವಾದ ಮಾಯಾ ಪ್ರಸಂಚಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದನಲ್ಲಾ ಎಂದು ಹಾಸ್ಯೋಪಮಾನವ ಮಾಡುತ್ತಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಇಂತೀ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳು ಹೆತ್ತ ತಂದೆಯನಾಳುಮಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಎಂಬ

ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ತನ್ನ ನಿಜವ ತಾನೆಚ್ಚಿತ್ತು ನೋಡಿಯೂ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳು ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿದ ಶರಣನು ಶ್ರೀಗುರೂಪಾವಸ್ಥೆಯ ಮಾಡಲು ಆ ಗುರು ಕರುಣಿಸಿ ವಿಶ್ವನ ದುಶ್ಚರಿತ್ರವೆಂಬ ಚರಣವ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂ ಛೇದಿಸಿ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಚಾರವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಹಿರಿಯ ಮಗನೇ ಕಾಲು ಮುರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಇಂತು ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಚಾರವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ತೈಜಸನ ಸಂಕಲ್ಪ ರೂಪವಾದ ಮನೋಹಸ್ತವ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆಯಿಂ ಛೇದಿಸಿ ಸುಜ್ಞಾನವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ನಡುವಣ ಮಗನ ಕೈಯ್ಯ ಮುರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಅಂತು ಮನೋಹಸ್ತ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಸುಜ್ಞಾನ ನೆಲೆಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜ್ಞನ ಭಿನ್ನಾವೇಕ್ಷೆಯನು ಅದೃಢವ ಕಂಡವನು ವೇಧಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿ ಭಾವವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಕಿರಿಯ ಮಗನ ಬಾಯ ಮುಚ್ಚಿ ಗೋಣು ಮುರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಅಂತು ಜೀವತ್ರಯಂಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಮಹಾಘನ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶರಣ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಅವರು ಹಿಂಗಿ ನಾ ಬದುಕಿದನೆಂದು ತ್ರಿವಿಧ ಸಂದು ಬಿಟ್ಟು ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂದಿತ್ತು ಚಿತ್ತ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ.

೧೦೧. ಮೂಷಕ ಮಾರ್ಜಾಲ ಕೂಡಿ ಭೇಕನ ಕಂಡು ನೀತಿಯ ಕೇಳಿ ಮೂಷಕ ನೆರೆದಲ್ಲಿ ಅಳಿಯಿತ್ತು. ಮಾರ್ಜಾಲ ಮನೆಗೆ ಹೋಯಿತ್ತು. ನಾ ನೀನೆಂಬುದು ನಿಂದಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿದಲ್ಲಿ.

ಟೀಕು:— ದೇಹ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿರ್ವ ಜೀವನು ಮಾಯಾ ವಾಸನೆಯ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿ ಶಿವಕೃಪೆಯಿಂ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲು ಜೀವ ಭಾವವಳಿದು ಸಜ್ಜೀವ ಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ದು ಮನೋ ಮಾರ್ಜಾಲನ ವರ್ತನೆಯ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿ ಶಿವಭಾವ ಘಟಿಸಿ ಎರಡು ಏಕವಾಗಿ ಒಂದಾದೀಗ ಮೂಷಕ ಮಾರ್ಜಾಲ ಕೂಡಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆ ಶಿವ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಚಿತ್ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶಿಷ್ಯನ ಆತ್ಮ ಚೈತನ್ಯವಾದ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಚಿಹ್ನೆಯವೇ ಗುರು ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಬಂದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದಲ್ಲಿ ಆ ಶಿಷ್ಯನು ಗುರೂಪಾವಸ್ಥೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಭೇಕನ ಕಂಡು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆ ಶ್ರೀಗುರುವಿಗೆ ಉಪಾ

ವಸ್ಥೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಷ್ಯನು ತನ್ನ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪವಾವುದೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಆತ್ಮಾಂತರ್ಗತವಾಗಿರ್ವ ಪರಮ ಚಿತ್ಕಲೆಯನು ಭಾವ ಮನ ದೃಕ್ಪ್ರಾಣಿಂ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಲು ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆವಿಡಿದಾಚರಿಸಿ ಸಮರಸ ಭಾವದಿಂ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾದನೆಂಬುದೀಗ ನೀತಿಯ ಕೇಳಿ ಮೂಷಕ ನೆರೆದಲ್ಲಿ ಅಳಿಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯನೆಯಿದ್ದ ಶಿಷ್ಯ ಉನ್ನತ ತತ್ತ್ವಸ್ವರೂಪವಾದ ಮನಸ್ಸು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿರ್ವ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವನೆಯ್ದಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಮಾರ್ಜಾಲ ಮನೆಗೆ ಹೋಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆ ಮನವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವನೆಯ್ದು ಗುರು ಶಿಷ್ಯರೆಂಬುಭಯ ಭಾವವಳಿದು ಶಿವಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ನಾನೀನೆಂಬುದು ನಿಂದಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ.

೧೦೨. ಮಹಾ ಧರಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ ಕಾವಿಲ್ಲದ ಕೊಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮರನ ತರಿದು ಎತ್ತಿಲ್ಲದ ಏರಿನಲ್ಲಿ ಹೂಡಿ ತಂದವ ನೀನಾರಣ್ಣಾ? ನಾನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ನಾಮ ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತು. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ಇಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಹೆಣನಾಯಿತ್ತು.

ಟೀಕು:— ಅಖಂಡ ಚಿತ್ ವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಶರಣ ತನ್ನ ಜ್ಞಾನಕಾಯವ ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಮಹಾ ಧರಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆ ಶರಣನು ಭಿನ್ನಭಾವವಲ್ಲದೆ ಇರ್ವ ಶಿವ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ಕಾವಿಲ್ಲದ ಕೊಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಜನನಾಂಕುರವಿಲ್ಲದ ಸದ್ವಿವೇಕ ವ್ಯಕ್ತವ ಆ ಶಿವಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅವಗ್ರಹಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಹುಟ್ಟಿದ ಮರನ ತರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆತ್ಮತ್ರಯಂಗಳಿಲ್ಲದ ಅಭಿನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಸದ್ವಿವೇಕ ವ್ಯಕ್ತವ ಸಂಬಂಧಿಸಾತ ಶ್ರೀಗುರುವೆಂದು ಶಿಷ್ಯ ಬೆಸಗೊಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಎತ್ತಿಲ್ಲದ ಏರಿನಲ್ಲಿ ಹೂಡಿ ತಂದವ ನೀನಾರಣ್ಣಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ತಾನೆಂಬ ಅಹಂಕಾರವ ತಲೆದೋರುವದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಶರಣ ಲಿಂಗವೆಂಬುಭಯ ನಾಮವಳಿಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ನಾನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ನಾಮ ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಅಂತು ಉಭಯ ನಾಮವಳಿದು ಶರಣನ ಬಹಿರಂಗದ ಅಭಿನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವರೂಪ

ನಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಸಂಬಂಧವಾಗಿದುಬಿಡದಿಗ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ
ಲಿಂಗವು ಇಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆರ್ಥ. ಆ ಮಾರ್ಗ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ
ಸಂಬಂಧವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಮೀರಿದ ಕ್ರಿಯೆಯನೊಳಕೊಂಡು ಅಂತರಂ
ಗದಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದಿಗ ಅಲ್ಲಿ ಹೇಣನಾಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆರ್ಥ.
ತನ್ನಯ ಬಾಯ ಶೇಷವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೋರಿ, ಲಿಂಗದ ಶೇಷವ ತಾ
ಕೊಂಜಿನೆಂದು ಕೊಂಡುದು ಪ್ರಸಾದ, ಇದ್ದುದು ಸುಯಿಧಾನವೆಂದುಂ
ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಹುದೇ ಆಯ್ಯ? ಅದು ಮುನ್ನನೇ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ.
ತನ್ನ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡಿಹನೆಂಬ ಭೇದವಲ್ಲದೆ ಇಂತೀ ಗುಣ
ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹೊರಗು.

೧೦೩. ಸ್ಥಾವರಲಿಂಗ ಪೂಜೆ ಶುದ್ಧಶೈವಪೂಜೆ. ವೀರಶೈವಲಿಂಗ
ಪೂಜೆ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಹಿಂಗದೆ ಧರಿಸಿಹುದು. ಇದೆಲ್ಲವು ಸು ವೀರ
ಶೈವ ಪೂಜೆ ಎಂತೆಂದೊಡೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಜೀವನಂಗ ಉಭಯವು ಕೂಡಿ
ಲೀಯವಾಗಿದ್ದುದು, ಶೈವ ಭೇದಗಳಿಗೆ ಹೊರಗು, ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ
ಲಿಂಗಕ್ಕೊಳಗು.

೧೦೪. ಬೀಜವಿಲ್ಲದ ಬೆಳೆಯುಂಟೇ ಆಯ್ಯ? ನಾದವಿಲ್ಲದ ಶಬ್ದ
ಉಂಟೇ ಆಯ್ಯ? ದೃಷ್ಟಿ ಇಲ್ಲದ ಕಳೆಯುಂಟೇ ಆಯ್ಯ? ಅಂಗ
ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ವಸಂಗವನರಿಯಬೇಕಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು
ಸರ್ವಭೋಗಗಳ ಕಾಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿ. ಭಂಗಾರದ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ
ಬಣ್ಣ ನಿಂದು ಲೆಕ್ಕವಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಾಹಂತೆ ಆತ್ಮನ ದೃಷ್ಟವ ಕಂಡು ಮತ್ತೆ
ಆಧ್ಯಾತ್ಮವೆನಲೇಕೆ? ಘಟದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ನುಡಿವುದೇ ಕ್ರಿ ಎಂದೆ
ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೧೦೫. ಪಂಚತತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದು ಪರತತ್ವವನರಿಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಿ.
ಪಶುವಿನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕರುವಿದ್ದಡೆ ಕರೆವುದಕ್ಕೆ ಮನೋಹರ ಉಂಟೇ?
ಅದು ಭಿನ್ನಭಾವವಾಗಿ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಉಂಡಲ್ಲದೆ ಮೊಲೆ ತೊರೆಯುವ
ತೆರನನರಿದಲ್ಲಿ ಅರಿವುದಕ್ಕೊಂದು ಕುರುಹು ಬೇಕು. ಬಲ್ಲಿದ ವೀರನೆಂ
ದಡೆ ಅಲಗಿನ ಮೊನೆಯಲ್ಲಲ್ಲದೆ ಗೆಲಬಹುದೇ? ಆ ಆರಿವ ಚಿತ್ತ ಕುರು
ಹಿನ ಘಟದಲ್ಲಿದ್ದು ಅರಿವುತಿದ್ದಿತಾದ ಕಾರಣ ಇದನರಿತಾತ್ಮನಾದವನಿಲ್ಲ.
ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಕಳೆದುಳಯಬೇಕು.

(೧೪) ಜಂಗಮ.

ವಿನರಣೆ:-- ಯಾವುದು ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವ್ಯವ
ಹರಿಸುತ್ತದೋ ಅದೇ ಜಂಗಮವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿ
ಯಿಂದ ಕಾಯವನ್ನು ಭಕ್ತನೆಂದು ಕರೆದರೆ ಜಂಗಮವು ಅದಕ್ಕೆ
ಪ್ರಾಣವಾಗಿರುವುದು. (೧೦೬) ಜಂಗಮವು ಜ್ಞಾನವಾಗಿ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ
ಪ್ರೇರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಜಂಗಮನು ಉಚ್ಚವರ್ತನೆಯು
ಳ್ಳವನಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವನು ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ
ಮಾಡುವನು. ಜಂಗಮನ ವರ್ತನೆ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಮುಂದಿನ ವಚ
ನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ವಚನಗಳು.

೧೦೬. ಅಪ್ಪು ಚಿಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಅಪ್ಪುವ ಬೆರಸದಂತೆ, ವೃತ್ತಿಕೆ
ತೀಜದಲ್ಲಿ ಬೆಂದು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕೂಡದಂತೆ, ಹಾಗಿರಬೇಕು ಭಕ್ತ ವಿರ
ಕ್ತನ ಭೇದ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣದಿರುವುದು ನಿಶ್ಚಯ. ಲಿಂಗಾಂಗಕಾಯ
ಭಕ್ತಪ್ರಾಣ ಜಂಗಮನಾದ ಸ್ವಾನುಭಾವಸಿದ್ಧಿ ಈ ತೆರ ತಾನೆ ಸದಾ
ಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು.

೧೦೭. ಅರಿವು ಮಾಡುವುದು ಗುರುಭಕ್ತಿ, ಅರಿವು ಮಾಡುವುದು
ಲಿಂಗಭಕ್ತಿ, ಅರಿವು ಮಾಡುವುದು ಜಂಗಮಭಕ್ತಿ, ಅರಿವೆಯಿಂದ
ಕಾಂಬುದು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೧೦೮. ಉಪಾಧಿಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಗುರುವಲ್ಲ. ವೇಷವ ಹೊತ್ತು
ಬಾಗಿಲ ಕಾಯುವನ್ನಕ್ಕೆ ಜಂಗಮವಲ್ಲ. ಶಕ್ತಿಸಹಿತ ಉಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಲಿಂಗ
ವಸ್ತುವಲ್ಲ. ಅಡೆಂತೆಂದೊಡೆ ಏತರಲ್ಲಿದರೂ ಶರೀರ ಬಲಿದು ತದ್ರೂಪ
ಹಾಕಿದಂತಿರಬೇಕು. ಇದು ಅರಿವಿನ ಮೊದಲು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ
ಲಿಂಗವನರಿವು.

೧೦೯. ಗುರು ಚರ ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜಿಸಿಕೊಂಬಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿವ
ರವ ತಾವರಿಯಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣು, ಹೊನ್ನು, ಮಣ್ಣು ಹೊರಗೊಂದು
ಕೆಲರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಗನ್ನದಿಂದ ಗಳಿಸಿಕೊಡುವುದು ಅದು ತಾನೇ ಅನ್ಯಾಯ
ವಲ್ಲವೇ? ಬಿರಿದ ಕಟ್ಟಿದ ಬಂಟ ಭಾಷೆಗೆ ತಪ್ಪಿದಡೆ ರಾಜನ ಮುಖ
ಕೈರಿದಡೆ ಭಂಗ. ಇಂತಿದನರಿಯದೆ, ಮೂಗ ಕೊಯ್ದು ಮಾರಹಣ್ಣು

ಮೇಲುವ ಎಣ್ಣೆಗಳ್ಳಿಗೇಕೆ ಗುರು ಚರಸ್ಥಲ ? ಇಂತಿವರೆಲ್ಲರು ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹೊರಗು.

೧೧೦. ಗುರುವಾದಡೂ ಮಲತ್ರಯದಾಸಿಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಮಲ ದೇಹಿ. ಲಿಂಗವಾದಡೂ ಶಕ್ತಿಸಂಪುಟವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಭವಕ್ಕೊಳಗು. ಜಂಗಮ ವಾದಡೂ ತನ್ನಿರವ ತಾನರಿಯದನ್ನಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಭಾವವಿಲ್ಲ. ಇಂತಿದ ನರಿದು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ತನ್ನಯ ಜನ್ಮನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿಕೊಳಬಲ್ಲಡೆ ಇದೇ ಸದ್ಭಕ್ತನಿರವು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನಿರವುದಕ್ಕೆ.

೧೧೧. ಗುರುವೆಂದು ಅನುಸರಣೆಯ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗವೆಂದು ಅನುಸರಣೆಯ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ. ಜಂಗಮ ವೆಂದು ಅನುಸರಣೆಯ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಚಾರ ಶುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಗು. ತಾ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿ ತನಗೆ ಹಾನಿಯಾದ ಕಾರಣ ಈ ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ಅನುಸರಣೆಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನಿರವುದಕ್ಕೆ.

೧೧೨. ಗುರುವಿಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲದೆ ಅರಿವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೋ ? ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅರಿವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೋ ? ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಪದಫಲ ನಾಸ್ತಿಯಾದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಸಿದ್ಧವಹ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೋ ? ಇಂತೀ ಅರಿವನರಿ ದಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿದುದು.

೧೧೩. ಪಾಶವರತು ಗುರುವಾಗಬೇಕು. ವೇಷವರತು ಚರವಾ ಗಬೇಕು. ಭ್ರಾಮಕವರತು ಲಿಂಗವಾಗಬೇಕು. ಸಕಲಕೃತ ಭೇದವರತು ವಿರಕ್ತವಾಗಬೇಕು. ಇಂತೀ ಸಕಲ ಭ್ರಮೆಯಳಿದು ನಿಂದುದೇ ಸದಾ ಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನೆ.

೧೧೪. ಭಕ್ತಂಗೆ ಕ್ರಿಯೆ, ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯೆ, ಎನ್ನಬಾರದು ನೋಡಾ. ಜಂಗಮನಾದರೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸದಾಚಾರ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿರ ಬೇಕು. ಅದೆಂತೆಂದಡಿ ಪುರುಷನ ಆಚಾರ ಸತಿಗೆ ಕಟ್ಟು. ಜಂಗಮದ ಆಚಾರವು ಭಕ್ತನ ಸಂಪದದ ಬೆಳೆ. ಅವತಾರಕ್ಕೆ ವೇಷ ಅರುಹಿಂಗೆ ಆಚಾರ. ಆ ಜಂಗಮ, ಆ ಭಕ್ತ ಈ ಉಭಯದ ಇರವು ಅಂಗಪ್ರಾಣ ದಂತೆ, ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲ ಕಾಣಾ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ತಾನೆ.

ಸಮಾಪ್ತ.

